

RAPORT SAMOOCENY¹

OCENA PROGRAMOWA (PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI)

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie

Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin

INSTYTUT PEDAGOGIKI

Campus Majdanek, Ul. Droga Męczenników Majdanka 70, 20-325 Lublin, Budynek nr 3

Nazwa ocenianego kierunku studiów: Pedagogika

1. Poziom/y studiów: I i II stopień; szósty i siódmy stopień

2. Forma/y studiów: studia stacjonarne i niestacjonarne

Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{2,3}

Pedagogika

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

¹ Wykaz dokumentów, które należy dołączyć do raportu samooceny oraz tych, które należy przygotować do wglądu w czasie wizytacji zawiera Załącznik nr 2.

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz. U. 2018poz. 1818.

³ W okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art.5ust.3ustawy podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
e-Pedagogika (studia niestacjonarne) I stopnia		
Pedagogika	141	78,3
e-Pedagogika (studia niestacjonarne) II stopnia		
Pedagogika	100	83,4
Pedagogika (studia stacjonarne) I stopnia		
Specjalność: Pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna		
Pedagogika	137	76,1
Specjalność: Pedagogika szkolna z elementami logopedii; Pedagogika rodziny, profilaktyka, poradnictwo i terapia rodziny; Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i resocjalizacyjna		
Pedagogika	140	77,7
Pedagogika (studia stacjonarne) II stopnia		
Specjalność: Pedagogika szkolna z elementami terapii pedagogicznej; Pedagogika rodziny, system pieczy zastępczej i asystentura rodziny; Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza		
Pedagogika	91	75,8
Specjalność: Zarządzanie szkołą i placówką wychowania przedszkolnego		
Pedagogika	85	70,8

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Studia niestacjonarne – e-pedagogika:

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
e-Pedagogika (studia niestacjonarne) I stopnia			
1.	Filozofia	8	4,4
2.	Psychologia	12	6,6
3.	Socjologia	5	2,7
4.	Nauki medyczne	4	2,3
5.	Językoznawstwo	2	1,2

6.	Literaturoznawstwo	2	1,2
7.	Lektoraty	6	3,3
e-Pedagogika (studia niestacjonarne) II stopnia			
1.	Filozofia	5	4,3
2.	Psychologia	5	4,3
3.	Socjologia	2	1,6
4.	Nauki o zdrowiu	2	1,6
5.	Nauki prawne	2	1,6
6.	Matematyka	2	1,6
7.	Teologia	2	1,6
Pedagogika (studia stacjonarne) I stopnia			
Specjalność: Pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna			
1.	Filozofia	9	5
2.	Psychologia	11	6,2
3.	Socjologia	5	2,8
4.	Nauki medyczne	5	2,8
5.	Językoznawstwo	4	2,3
6.	Literaturoznawstwo	1	0,5
7.	Matematyka	1	0,5
8.	Nauki o Ziemi i środowisku	1	0,5
9.	Lektoraty	6	3,3
Specjalność: Pedagogika szkolna z elementami terapii pedagogicznej			
1.	Filozofia	9	5
2.	Psychologia	11	6,2
3.	Socjologia	5	2,8
4.	Nauki medyczne	4	2,3
5.	Językoznawstwo	4	2,3
6.	Literaturoznawstwo	1	0,5
7.	Lektoraty	6	3,3
Specjalność: Pedagogika rodziny, profilaktyka, poradnictwo i terapia rodziny			
1.	Filozofia	9	5
2.	Psychologia	11	6,2
3.	Socjologia	5	2,8
4.	Nauki medyczne	4	2,3

5.	Językoznawstwo	2	1,1
6.	Literaturoznawstwo	1	0,5
7.	Teologia	2	1,1
8.	Lektoraty	6	3,3
Specjalność: Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i resocjalizacyjna			
1.	Filozofia	9	5
2.	Psychologia	11	6,2
3.	Socjologia	5	2,8
4.	Nauki medyczne	4	2,3
5.	Językoznawstwo	2	1,1
6.	Literaturoznawstwo	1	0,5
7.	Nauki prawne	2	1,1
8.	Lektoraty	6	3,3
Pedagogika (studia stacjonarne) II stopnia			
Specjalność: Pedagogika szkolna z elementami terapii pedagogicznej; Pedagogika rodziny, system pieczy zastępczej i asystentura rodziny; Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza			
1.	Filozofia	10	8,3
2.	Psychologia	7	5,9
3.	Socjologia	2	1,6
4.	Nauki o zdrowiu	3	2,6
5.	Nauki prawne	2	1,6
6.	Matematyka	3	2,6
7.	Teologia	2	1,6
Specjalność: Zarządzanie szkołą i placówką wychowania przedszkolnego			
1.	Filozofia	10	8,3
2.	Psychologia	9	7,6
3.	Socjologia	2	1,6
4.	Nauki o zdrowiu	3	2,6
5.	Nauki prawne	2	1,6
6.	Matematyka	3	2,6
7.	Teologia	2	1,6

8.	Nauki o zarządzaniu i jakości	4	3,3
----	-------------------------------	---	-----

Komentarz:

Moduł kierunkowy zawarty jest w specjalnościach (wyliczamy % od liczby ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku).

Specjalności różnicują dyscypliny oraz procentowy udział liczby punktów ECTS, najbardziej jest to widoczne w dwóch specjalnościach: pedagogiki wczesnoszkolnej i przedszkolnej oraz zarządzanie szkołą i placówką wychowania przedszkolnego.

Pozostałe specjalności mają taki sam rozkład procentowy i ECTS dla dyscypliny wiodącej, ale jest on zróżnicowany dla pozostałych dyscyplin (różnice są w liczbie ECTS przepisanej do dyscypliny lub pojawia się inna dyscyplina).

Na E-Pedagogice I i II st. jest jedna specjalność.

Dyscyplina lub dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty uczenia się, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej.

Studia stacjonarne pierwszego stopnia

Pedagogika – specjalność pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna

Dyscyplina lub dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty uczenia się, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej.

Studia stacjonarne pierwszego stopnia

Pedagogika – specjalność pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna

Pedagogika –
pedagogika
elementami

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1.	Pedagogika-wiodąca	137	76,1
2.	Filozofia	9	5
3.	Psychologia	11	6,2
4.	Socjologia	5	2,8
5.	Nauki medyczne	5	2,8
6.	Językoznawstwo	4	2,3
7.	Literaturoznawstwo	1	0,5
8.	Matematyka	1	0,5
9.	Nauki o Ziemi i środowisku	1	0,5
10.	Lektoraty	6	3,3

specjalność
szkolna z
logopedii

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1.	Pedagogika-wiodąca	140	77,7
2.	Filozofia	9	5
3.	Psychologia	11	6,2
4.	Socjologia	5	2,8
5.	Nauki medyczne	4	2,3
6.	Językoznawstwo	4	2,3
7.	Literaturoznawstwo	1	0,5
8.	Lektoraty	6	3,3

Pedagogika – Pedagogika rodziny, profilaktyka, poradnictwo i terapia rodziny

**Pedagogika –
pedagogika
wychowawcza i resocjalizacyjna**

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1.	Pedagogika-wiodąca	140	77,7
2.	Filozofia	9	5
3.	Psychologia	11	6,2
4.	Socjologia	5	2,8
5.	Nauki medyczne	4	2,3
6.	Językoznawstwo	2	1,1
7.	Literaturoznawstwo	1	0,5
8.	Teologia	2	1,1
9.	Lektoraty	6	3,3

**specjalność
opiekuńczo-**

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1.	Pedagogika-wiodąca	140	77,7
2.	Filozofia	9	5
3.	Psychologia	11	6,2
4.	Socjologia	5	2,8
5.	Nauki medyczne	4	2,3
6.	Językoznawstwo	2	1,1
7.	Literaturoznawstwo	1	0,5
8.	Nauki prawne	2	1,1
9.	Lektoraty	6	3,3

Dyscyplina lub dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty uczenia się, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej.

Studia stacjonarne drugiego stopnia

Pedagogika – specjalność: pedagogika szkolna z elementami terapii pedagogicznej

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1.	Pedagogika-wiodąca	91	75,8
2.	Filozofia	10	8,3
3.	Psychologia	7	5,9
4.	Socjologia	2	1,6
5.	Nauki o zdrowiu	3	2,6
6.	Nauki prawne	2	1,6
7.	Matematyka	3	2,6
8.	Teologia	2	1,6

Pedagogika – specjalność: pedagogika rodziny, system pieczy zastępczej i asystentura rodziny

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1.	Pedagogika-wiodąca	91	75,8
2.	Filozofia	10	8,3
3.	Psychologia	7	5,9
4.	Socjologia	2	1,6
5.	Nauki o zdrowiu	3	2,6
6.	Nauki prawne	2	1,6
7.	Matematyka	3	2,6
8.	Teologia	2	1,6

Pedagogika – specjalność: zarządzenie oświatą i placówką wychowania przedszkolnego

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1.	Pedagogika-wiodąca	85	70,8
2.	Filozofia	10	8,3
3.	Psychologia	9	7,6
4.	Socjologia	2	1,6
5.	Nauki o zdrowiu	3	2,6
6.	Nauki prawne	2	1,6
7	Matematyka	3	2,6
8	Teologia	2	1,6
9	Nauki o zarządzaniu i jakości	4	3,3

Pedagogika – specjalność

pedagogika opiekuńczo-wychowawcza

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	Pedagogika-wiodąca	91	75,8
2.	Filozofia	10	8,3
3.	Psychologia	7	5,9
4.	Socjologia	2	1,6
5.	Nauki o zdrowiu	3	2,6
6.	Nauki prawne	2	1,6
7	Matematyka	3	2,6
8	Teologia	2	1,6

Dyscyplina lub dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty uczenia się, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej.

E-learning: Na E-Pedagogice I i II st. jest jedna specjalność.

Studia niestacjonarne pierwszego stopnia; specjalność pedagogika ogólna z psychoprofilaktyką

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1.	Pedagogika-wiodąca	141	78,3
2.	Filozofia	8	4,4
3.	Psychologia	12	6,6
4.	Socjologia	5	2,7
5.	Nauki medyczne	4	2,3
6.	Językoznawstwo	2	1,2
7	Literaturoznawstwo	2	1,2
8	Lektoraty	6	3,3

Studia niestacjonarne drugiego stopnia; specjalność pedagogika ogólna z psychoprofilaktyką

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1.	Pedagogika-wiodąca	100	83,4
2.	Filozofia	5	4,3
3.	Psychologia	5	4,3
4.	Socjologia	2	1,6
5.	Nauki o zdrowiu	2	1,6
6.	Nauki prawne	2	1,6
7	Matematyka	2	1,6
8	Teologia	2	1,6

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Warunki i zasady potwierdzenia efektów uczenia się określa Zarządzenie Rektora KUL z dnia 12 maja 2015 r. w sprawie systemu weryfikacji efektów kształcenia (ROP-0101-43/15). Na proces weryfikacji składają się formy, metody i sposoby weryfikacji. Zarządzenie określa także obowiązki nauczyciela akademickiego w zakresie weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się z danego przedmiotu.

Zob. Załącznik Nr 1: Efekty uczenia – poziom 6
Pedagogika, studia I stopnia, WNS
Studia stacjonarne i niestacjonarne

Zob. Załącznik Nr 2: Efekty uczenia – poziom 7
Pedagogika, studia II stopnia, WNS
Studia stacjonarne i niestacjonarne

CHARAKTERYSTYKI PIERWSZEGO I DRUGIEGO STOPNIA POLSKIEJ RAMY KWALIFIKACJI TYPOWE DLA KWALIFIKACJI UZYSKIWANYCH W RAMACH SZKOLNICTWA WYŻSZEGO PO UZYSKANIU KWALIFIKACJI PEŁNEJ NA POZIOMIE 4 - POZIOM 6 i POZIOM 7:

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Katarzyna Braun	Dr, Adiunkt w Katedrze Pedagogiki Opiekuńczej i Pedagogiki Społecznej
Marta Buk-Cegiełka	Dr, Adiunkt w Katedrze Dydaktyki i Edukacji Szkolnej
Krzyszyna Chałas	Prof. Dr hab., kierownik Katedry Dydaktyki i Edukacji szkolnej
Lucyna Dziaczkowska	Dr hab., prof. KUL, Kierownik Katedry Pedagogiki Porównawczej i Filozofii Wychowania
Renata Kołodziejczyk	Dr, Adiunkt w Katedrze Pedagogiki Specjalnej
Barbara Borowska	Dr, Adiunkt w Katedrze Biografistyki Pedagogicznej
Dorota Kornas-Biela	Dr hab., prof. KUL, Kierownik Katedry Psychopedagogiki
Agnieszka Linca-Ćwikła	Dr, Adiunkt w Katedrze Filozofii wychowania i Pedagogiki porównawczej
Ks. Andrzej Łuczyński SDB	Dr hab., Kierownik Katedry Pedagogiki Opiekuńczej i Pedagogiki Społecznej
Ks. Adam Maj	Dr hab., prof. KUL, Katedra Dydaktyki i Edukacji Szkolnej
Piotr Magier	Dr, asystent, Katedra Pedagogiki Ogólnej
Klaudia Martynowska	Dr, asystent, Katedra Psychopedagogiki
S. Maria L. Opiela	Dr hab., prof. KUL, Katedra Pedagogiki Chrześcijańskiej
Alina Rynio	Dr hab., Katedra Pedagogiki Chrześcijańskiej
Lidia Pietruszka	Dr, Adiunkt w Katedrze Pedagogiki Opiekuńczej i Pedagogiki Społecznej
Ryszard Skrzyniarz	Dr hab., prof. KUL, Kierownik Katedry Biografistyki Pedagogicznej
Iwona Szewczak	Dr, Katedra Pedagogiki Chrześcijańskiej
Anna Szudra-Barszcz	Dr, Adiunkt w Katedrze Pedagogiki Porównawczej i Filozofii Wychowania
Agata Janecka	Mgr, Sekretarz Instytutu Pedagogiki
Ks. Marian Nowak	Prof. dr hab., dyrektor Instytutu Pedagogiki, kierownik Katedry Pedagogiki Ogólnej

SPIS TREŚCI

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów.....	11
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny.....	12
Wskazówki ogólne do raportu samooceny.....	13

Prezentacja uczelni.....	14
<u>Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim.....</u>	<u>17</u>
<u>Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się.....</u>	<u>17</u>
<u>Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się.....</u>	<u>50</u>
<u>Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie.....</u>	<u>51</u>
<u>Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry.....</u>	<u>58</u>
<u>Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie.....</u>	<u>71</u>
<u>Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku.....</u>	<u>77</u>
<u>Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku.....</u>	<u>79</u>
<u>Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia.....</u>	<u>85</u>
<u>Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach.....</u>	<u>97</u>
<u>Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów.....</u>	<u>98</u>
<u>Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów.....</u>	<u>100</u>
<u>Część III. Załączniki.....</u>	<u>103</u>
<u>Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów.....</u>	<u>103</u>
<u>Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających i spis załączników.....</u>	<u>240</u>

Prezentacja uczelni

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II jest katolicką szkołą wyższą o pełnych prawach publicznych szkół wyższych. Należy do najstarszych polskich uniwersytetów i jest najstarszą uczelnią wyższą w Lublinie. Został założony decyzją Episkopatu Polski w dniu 27.07.1918 r. z inicjatywy pierwszego Rektora ks. Idziego Radziszewskiego. Na mocy ustawy z 9.04.1938 r. uzyskał pełnię praw państwowych szkół akademickich.

Władze Uniwersytetu od początku istnienia kierunku zwracają szczególną uwagę na dobór kadry naukowo-dydaktycznej, której zadaniem jest nie tylko przekazywanie wiedzy i umiejętności, ale także wypełnianie misji Uczelni. Katolicki charakter Uniwersytetu sformułowany w preambule Statutu KUL, przyjętego na posiedzeniu Senatu 24.10.2011 r. (zatwierdzonego Dekretem Stolicy Apostolskiej z 16.04.2012 r. nr 483/1997 i obowiązującego od tej daty) – wyraża się m.in. w dbałości o wysoki poziom badań naukowych i kształcenia akademickiego, pogłębienie i upowszechnianie chrześcijańskiej wizji człowieka i świata, trosce o zachowanie i rozwój tradycji Ojczyzny i formowanie młodego pokolenia (zgodnie z dewizą *Deo et Patriae*), a także realizowanie zadań wynikających z usytuowania Uniwersytetu w Lublinie – mieście Unii Lubelskiej. Badania naukowe oraz prace dydaktyczną KUL prowadzi we wspólnym poszukiwaniu prawdy przez budowanie wspólnoty osób oraz w poszanowaniu wszystkich wykluczając jakiegokolwiek formy dyskryminacji.

Instytut Pedagogiki jest jednym z siedmiu instytutów tworzących Wydział Nauk Społecznych w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Studia pedagogiczne mają długą tradycję i należą do najstarszych w KUL i w ogóle w Polsce, co pozwala na wykorzystywanie w pracy dydaktycznej zarówno dotychczasowych doświadczeń, jak i nowych trendów. W Instytucie Pedagogiki, zgodnie ze specyfiką i charakterem Uniwersytetu Katolickiego, jako Uczelni otwartej jest miejsce także dla przedstawicieli innych religii, jak również dopiero poszukujących Boga. Tak pojmowana obecność Uniwersytetu Katolickiego jest niezbędna także dla rozwoju chrześcijańskiej myśli pedagogicznej, która ze swej istoty pomaga człowiekowi w poszukiwaniu, odkrywaniu i dopełnieniu jego sensu życia.

Uchwałą Senatu z 29.05.2014 r. przyjęto Strategię Rozwoju KUL na lata 2014-2020 a w jej ramach także Wydziału Nauk Społecznych KUL i prowadzonego w nim kierunku pedagogika. Realizując misję i wizję Uczelni, ustalono strategiczne cele działania w czterech obszarach: nauki, dydaktyki, organizacji i zarządzania oraz współpracy z zagranicą i promocji. Realizacja tej strategii w istotny sposób wpływa na rozwój Uczelni i funkcjonowanie oraz rozwój Instytutu Pedagogiki.

Pedagogika w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim należy do najstarszych kierunków kształcenia w KUL i w Polsce. Jej powstanie wiąże się z założeniem Katolickiego Uniwersytetu w Lublinie, ale też wyrasta z rozbudowanej w okręgu Lubelskim tradycji nauczycielskiego kształcenia i doskonalenia, której przejawem była działalność m.in. Instytutu Pedagogicznego w Lublinie i tradycja kształcenia oraz doskonalenia nauczycieli, które wydatnie wsparły nowy uniwersytet. Jednak dopiero powołanie Katedry Pedagogiki w 1919 i zatrudnienie w 1920 r. prof. dra hab. Zygmunta Kukulskiego jako jej kierownika umożliwiło rozpoczęcie naukowych badań i kształcenia.

Od 1933 r. studenci kończący studia otrzymywali dyplom magistra filozofii w zakresie pedagogiki, zaś w 1934 r., przy seminarium pedagogicznym prof. Kukulskiego powstał Zakład Pedagogiki KUL. W listopadzie 1944 r. wznowiono działalność Zakładu Pedagogiki pod nową nazwą: Zakład Pedagogiki i Historii Wychowania, którym w latach 1949-1952 kierował prof. Jan Dobrzański.

Specyfikę studiów pedagogicznych w KUL wiążemy z dążeniem do integralnego ujęcia wychowania, prowadzeniem badań w zakresie personalistycznej pedagogiki katolickiej; działalnością opiekuńczo-wychowawczą, historią opieki społecznej, historią oświaty polskiej poza granicami kraju po drugiej wojnie światowej. Tę specyfikę umacnia wiązanie wiedzy pedagogicznej z podstawami filozoficznymi i antropologicznymi wychowania. Prowadzimy w związku z tym wykłady np.: z psychologii prenatalnej (nieobecne na innych uczelniach w Polsce), z pedagogiki katolickiej, historii opieki społecznej oraz metod wychowawczych: kontakt pomocny, dynamika grupowa i przygotowanie do małżeństwa, pomoc rodzinie.

Znaczący jest też dorobek naukowy pracowników Instytutu, publikacje wydawane są zarówno w ramach Uniwersytetu, jak i poza nim. Instytut Pedagogiki KUL, a także poszczególne Katedry corocznie organizują sympozja i konferencje naukowe, na które przyjeżdżają wybitni specjaliści z kraju i zagranicy. Instytut Pedagogiki prowadzi bardzo intensywną współpracę z wielu ośrodkami także zagranicznymi, zarówno w ramach Sokrates/Erasmus jak i kontaktów własnych Instytutu i poszczególnych Katedr (z USA, Francją, Hiszpanią, Izraelem, Włochami, Niemcami, Szwecją, Ukrainą, Słowacją, Portugalią, Litwą itd.).

Pracownicy Instytutu utrzymują i rozwijają kontakty z ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą. Uczestniczą także w pracach różnych zespołów oraz komitetów Polskiej Akademii Nauk, są członkami towarzystw naukowych o zasięgu krajowym, m.in. Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, i międzynarodowym – m.in. Stowarzyszenia Instytutów Pedagogiki Uniwersytetów Katolickich (Association Catholique Internationale des Institutiones de Science de l'Education ACISE), działającego w ramach Międzynarodowej Federacji Uniwersytetów Katolickich (której członkiem jest KUL).

W latach 1981-2007 studenci pedagogiki byli kształceni w cyklu pięcioletnich jednolitych studiów magisterskich. Od 1 października 2007 r. wprowadzono system trzystopniowy: I stopień – trzyletnie studia licencjackie; II – dwuletnie studia magisterskie i III – czteroletnie studia doktoranckie, prowadzone w Instytucie Pedagogiki od 2004 r.

Instytut Pedagogiki KUL zyskiwał uznanie instytucji oceniających jakość kształcenia studentów. Państwowa Komisja Akredytacyjna (PKA) i Uczelniana Komisja Akredytacyjna (UKA) 10 maja 2006 r. przyznały Instytutowi Pedagogiki KUL akredytację na okres pięciu lat

(2006-2011), zaś 17 lutego 2012 r. na kolejne pięć lat (2012-2017). Instytut Pedagogiki w otrzymał w dniach 16-19 marca 2007 r. akredytację UKA – Certyfikat Jakości Kształcenia.

Z dniem 1 października 2009 r. siedzibą Instytutu Pedagogiki stał się tzw. Wschodni Kampus Uniwersytecki, przy ul. Droga Męczenników Majdanka 70. Okres wynajmu zakończy się (po 10 latach) pod koniec czerwca 2019 r. powrotem do pomieszczeń w Collegium Jana Pawła II przy Al. Raławickich 14 w Lublinie. Przeprowadzka w 2009 r. umożliwiła zatrudnienie nowych pracowników naukowo-dydaktycznych oraz zwiększenie liczby studentów, dla których otwarto nowe specjalności. Program studiów uwzględnił potrzebę wszechstronnego przygotowania teoretycznego do pracy wychowawczej, dając możliwość zdobycia niezbędnych umiejętności i kompetencji zawodowych. Zaproponowane specjalności obejmują poszczególne okresy życia ludzkiego jak też bardzo istotne obszary życia społecznego i kulturalnego, dając studentom możliwość rzetelnego przygotowania teoretycznego o charakterze interdyscyplinarnym, ale także rozwijając kreatywne prowadzenie praktycznej działalności wychowawczej.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Instytut Pedagogiki prowadzi studia na kierunku pedagogika jako studia licencjackie (pierwszego stopnia) oraz studia magisterskie (drugiego stopnia) w trybie stacjonarnym oraz niestacjonarnym (e-pedagogika z zastosowaniem metody e-learningu).

W Instytucie Pedagogiki KUL aktualnie zatrudnionych jest 33 pracowników naukowo-dydaktycznych, 17 samodzielnych, w tym: 4 profesorów, 9 doktorów habilitowanych na stanowisku profesora nadzwyczajnego, 4 doktorów habilitowanych i 12 doktorów. Zajęcia prowadzi też 58 doktorantów w ramach praktyk bezpłatnych, jeden Visiting Profesor (Dr Bernd-Joachim Ertelt, prof. KUL), oraz jedna osoba na umowę cywilno-prawną (Dr hab. Franciszka Wanda Wawro, prof. KUL), 10 osób z Wydziału Filozofii, 1 z Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, 1 osoba z Instytutu Psychologii, 3 osoby z Instytutu Socjologii.

W latach 1981-2007 studenci pedagogiki byli kształceni w cyklu pięcioletnich jednolitych studiów magisterskich. Od 1 października 2007 r. wprowadzono system trzystopniowy: I stopień – trzyletnie studia licencjackie; II – dwuletnie studia magisterskie i III – czteroletnie studia doktoranckie, prowadzone w Instytucie Pedagogiki od 2004 r.

Koncepcję kształcenia na studiach licencjackich i magisterskich oraz studiach trzeciego stopnia charakteryzuje adekwatność do stopnia studiów i koncentracja na zajęciach z zakresu pedagogiki i jej subdyscyplin oraz nauk społecznych (w tym jej dyscyplin podstawowych), co pozwala na realizację założonych celów operacyjnych.

Podstawową zaś misją Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, zgodnie z *Konstytucją apostołską Ojca świętego Jana Pawła II o uniwersytetach katolickich 'Ex corde Ecclesiae'* i wcześniejszą od niej wydanej: *'Sapientia Christiana'*, jak o tym mówi szerzej Statut, jest „prowadzenie badań naukowych w duchu harmonii między nauką i wiarą, kształcenie i wychowywanie inteligencji katolickiej oraz współtworzenie chrześcijańskiej kultury”. Odniesienie do Boga, wpisane w misję uniwersytetu katolickiego, czyni zeń szczególną wspólnotę profesorów i studentów, *universitas magistrorum et scholarium*, złączonych tą samą miłością mądrości. Łączy ich radość poszukiwania prawdy we wszystkich dziedzinach wiedzy, jej odkrywanie i wierne głoszenie.

Na specyfikę Uczelni składają się następujące czynniki: określony kształt prawny, instytucjonalne powiązanie z Kościołem i jego nauczaniem; naukowe penetrowanie obszarów takich jak: wiara, religia, filozofia, Kościół, etyka, społeczna nauka Kościoła, nauki o rodzinie, najgłębiej i w miarę szeroko rozumiana humanistyka.

Korzystając z dziedzictwa wielkich mistrzów w dziele wychowania chrześcijańskiego, także pedagogów – naszych profesorów i dorobku wielu pokoleń profesorów i studentów całej Uniwersyteckiej Społeczności, Instytut prowadzi pogłębione badania naukowe wzmacniające jego ofertę dydaktyczną oraz wychowuje młodych ludzi ku wartościom stanowiącym priorytety naszej Uczelni.

Realizując misję w ramach KUL, jako Uczelni z tradycją, a zarazem nowoczesnej, Instytut Pedagogiki stara się być silnym, dynamicznie rozwijającym się ośrodkiem naukowym i dydaktycznym oraz ważnym ośrodkiem działalności studenckiej, włączonej w proces współpracy pomiędzy wykładowcami i studentami, wspierający ich osobiste i wspólne studiowanie, działanie i refleksję, a zarazem promujący ich, trwające przez całe życie, uczenie się i zaangażowanie w służbie na rzecz innych.

Pragniemy odwołać się do całościowej wizji człowieka jako osoby ludzkiej, w perspektywie humanizmu integralnego, który pozwala pełniej spostrzegać ludzkie działanie i jego skutki.

Synergia działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej przejawia się w doborze kadry naukowej, której badania zostały przedstawione poniżej w załącznikach. Nauki społeczne staramy się oprzeć na adekwatnych podstawach antropologii filozoficznej, szukając inspiracji w katolickiej nauce społecznej i odnosząc się do katolickiej etyki wychowawczej. Misja ta stawia w centrum naszej uwagi wymiar edukacyjny, naukowo-badawczy i wychowawczy działalności Instytutu. Naszą misję – jako Instytut Pedagogiki – realizujemy w wymiarze:

- edukacyjnym, przez: kształcenie w zakresie naszej oferty dydaktycznej specjalistów i przyszłych kadr, zwłaszcza dla krajów Europy Środkowej i Wschodniej, w zakresie prowadzonych kierunków studiów: pedagogika oraz pedagogika specjalna;

- naukowo-badawczym, przez: prowadzenie badań naukowych w dziedzinach nauk humanistycznych i społecznych stanowiących obszar zainteresowań obu naszych kierunków, przy otwarciu się zarazem na obszary badań jednostek Wydziału i Uczelni, zgodnie z właściwymi im metodami; mediację kulturowo-religijną między Wschodem a Zachodem; badanie procesów społeczno-kulturowych w Europie;

- wychowawczym, przez: integralne kształtowanie człowieka dojrzałego intelektualnie, duchowo i uczuciowo, otwartego na wyzwania naszych czasów, odpowiedzialnie i twórczo realizującego swoje zaangażowanie zawodowe i społeczne w poszanowaniu godności własnej i drugiego człowieka oraz zdolnego do kierowania się w życiu zasadami chrześcijańskiego personalizmu, tak tego otwartego (E. Mouniera), jak i integralnego (J. Maritaina).

Najważniejsze cele strategiczne wynikające z powyższej misji to: 1) rozwijanie kadry naukowo-dydaktycznej i naukowej Instytutu w zakresie awansu naukowego (stopnie i tytuły naukowe); 2) rozwój profilowanych badań podstawowych Instytutu w ramach działalności statutowej; 3) uzyskanie uprawnień do habilitowania w prowadzonym kierunku studiów – pedagogika; 4) umiędzynarodowienie badań, oferty dydaktycznej i kadry; 5) wzrost krajowej i międzynarodowej mobilności studentów, doktorantów i wykładowców w zakresie aktywności naukowej i dydaktycznej; 6) rozwój oferty kształcenia odpowiadającej na oczekiwania rynku pracy, potrzeby społeczne a zarazem realizującej misję Uczelni, Wydziału i Instytutu, w tym uruchomienie kierunku nauczycielskiego; 7) rozwój infrastruktury naukowo-badawczej i dydaktyczno-ćwiczeniowej Instytutu, także przez współpracę z innymi jednostkami w ramach Uczelni i Wydziału oraz większe wykorzystanie istniejącej w nich infrastruktury; 8) troskę o jakość wydawanego w TN KUL przez Instytut Pedagogiki kwartalnika „Roczniki Pedagogiczne” przez wprowadzenie cyklicznych zeszytów tematycznych, umiędzynarodowienie jego Rady Naukowej, otwartość na autorów z innych środowisk akademickich krajowych i zagranicznych; 9) troskę o jakość publikacji

wydawanych przez pracowników i ich zasięg pozwalający na budowanie wokół Instytutu Pedagogiki środowiska naukowego i innowacyjnego w zakresie analizowania i propozycji rozwiązywania problemów współczesnej edukacji.

Instytut Pedagogiki KUL od 1981 r. wchodzi w skład Wydziału Nauk Społecznych KUL. W obecnym kształcie w skład WNS wchodzi następujące Instytuty: Komunikacji Społecznej i Dziennikarstwa, Ekonomii i Marketingu, Pedagogiki, Psychologii, Socjologii. Wydział kształci na sześciu kierunkach około 6047 studentów w tym 2543 na studiach stacjonarnych, 2060 na studiach niestacjonarnych i 1444 na studiach podyplomowych.

W tym kontekście wyraźnie zauważana jest działalność naukowa i dydaktyczna Instytutu Pedagogiki, której dynamikę i zakresy odzwierciedla poniższa *Tabela Nr 10* ukierunkowana na zestawienie liczby publikacji w Instytucie Pedagogiki:

Tabela Nr 10: Zestawienie dorobku publikacyjnego pracowników Instytutu Pedagogiki KUL za lata 2013-2018

Kategoria publikacji	Liczba publikacji						Ogółem
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Monografia recenzowana	9	3	7	4	5	4	32
Redakcja monografii naukowej recenzowanej	10	12	14	13	11	3	63
Artykuły w czasopiśmie z listy ministerialnej	26	29	46	31	49	58	239
Rozdziały w recenzowanej monografii naukowej	92	84	117	80	85	47	505
Hasła słownikowe i encyklopedyczne	50	15	14	80	13	82	254
Razem	187	143	198	208	163	194	1093

Pracownicy Instytutu Pedagogiki KUL prowadzą badania naukowe w zakresie:

- ontologicznych, antropologicznych i aksjologicznych podstaw pedagogiki i wychowania;
- metodologii pedagogicznej;
- historii myśli pedagogicznej, szkolnictwa i opieki społecznej, biografistyki pedagogicznej;
- współczesnych teorii i kierunków pedagogicznych (zwłaszcza pedagogiki personalistycznej);
- wychowania chrześcijańskiego;
- edukacji szkolnej i jej aksjologicznych podstaw, pedeutologii, stanu szkolnictwa w Polsce i Europie;

- wychowawczych funkcji sztuki (literatury, teatru, tańca, sztuk plastycznych, muzyki);
- edukacji medialnej, zdrowotnej i animacji społecznej;
- pedagogiki pracy, pedeutologii i-andragogiki
- resocjalizacji, reedukacji i profilaktyki;
- metodyki komunikowania się z osobami z uszkodzonym słuchem z zastosowaniem fonogestów;
- funkcjonowania osób z niepełnosprawnością sensoryczną, intelektualną, ruchową i somatyczną.

Cel wiodący jaki stawia sobie Instytut Pedagogiki w tej sytuacji, to: dążenie, w ramach misji i strategii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, do uczynienia z Instytutu Pedagogiki KUL znaczącego katolickiego ośrodka naukowo-badawczego i kształcącego w zakresie edukacji i myśli pedagogicznej w Polsce i w Europie Środkowo-Wschodniej.

W związku z integracją badań z procesem dydaktycznym, kształtuje się swoista „universitas” – jako wspólnota nauczających i uczących się, co także znajduje swoje odzwierciedlenie w udziale studentów w badaniach.

Wychodzimy z przekonania, że edukacja w szkole wyższej, kształcenie akademickie, zwłaszcza w uniwersytecie są ściśle związane z uprawianiem nauki, która jest źródłem wiedzy – jej pomnażaniem i wzbogacaniem. Na uwagę w tym względzie zasługuje funkcja dydaktyki akademickiej, ściśle zintegrowanej z badaniami naukowymi. Te wzajemne związki dydaktyki i badań naukowych stanowią płaszczyznę rozwijania samodzielności poznawczej studentów/przyszłych pedagogów. Jako modelowe w tym względzie, ale zarazem podejmowane przez wszystkie Katedry Instytutu przywołujemy propozycje Katedry Dydaktyki i Edukacji Szkolnej i Katedry Pedagogiki Rodziny.

W działalności Katedry Dydaktyki i Edukacji Szkolnej rozwijanie samodzielności badawczej odbywa się na różnych płaszczyznach kształcenia akademickiego. Do nich należy zaliczyć:

- nauczanie przez badanie – prowadzenie działalności badawczej w ramach nauczanych przedmiotów kształcenia akademickiego;
- mikrobadania faktów i zjawisk podejmowanych przez studentów w ramach nauczanych przedmiotów kształcenia akademickiego, wzbogacanie wiedzy teoretycznej, potwierdzanie jej przez wyniki mikrobadań;
- udział studentów w badaniach Katedry;
- badania indywidualne w ramach seminarium licencjackiego/magisterskiego.

Prowadzenie działalności badawczej w ramach przedmiotów kształcenia sprowadza się do nauczania przez badanie. Polega na integrowaniu wiedzy zdobywanej na wykładach z wiedzą uzyskaną przez badanie faktów, zjawisk, procesów tematycznie związanych z zakresem wiedzy podczas wykładów.

Poniżej przedstawiamy przykłady odkrywania przez studentów wiedzy przez badania.

Jednym z przedmiotów, na którym studenci dochodzą do wiedzy poprzez badanie jest „Dydaktyka kształcenia ogólnego”. Punktem wyjścia są problemy związane z procesem kształcenia szkolnego, a stanowiące zakres treściowy dydaktyki ogólnej. Oto wybrane

problemy badawcze:

- w jakim stopniu w Podstawie programowej poszczególnych przedmiotów nauczania stworzona została szansa integralnego rozwoju ucznia?;
- jak przedstawia się taksonomiczna struktura celów w Podstawie programowej poszczególnych przedmiotów nauczania?;
- jaka występuje struktura wartości w Podstawie programowej poszczególnych przedmiotów?;
- w jakim stopniu Podstawa programowa poszczególnych przedmiotów sprzyja nauczaniu wychowującemu?;
- jaka występuje struktura treści w Podstawie programowej poszczególnych przedmiotów oraz programach nauczania w świetle teorii wielostronnego nauczania – uczenia się?

Podstawową metodą badawczą jest analiza *Podstawy programowej* wybranego przez studenta (zgodnie z zainteresowaniami) przedmiotu oraz programu nauczania. Odkrywana przez studenta wiedza stanowi istotny czynnik inspiracji do uzupełnień zakresu Podstawy programowej, budowania własnego programu nauczania, koncepcji własnej pracy pedagogicznej.

W przedmiocie „Pedagogia szkoły”, nauczanie przez badanie ma nieco inny charakter. Nauczyciel prowadzi badania wśród studentów. Mają one w pewnym stopniu charakter badań sondażowych z elementami badań biograficznych. Przedmiotem są doświadczenia szkolne studentów. Dotyczą:

- udziału studentów w ważnych wydarzeniach szkolnych w aspekcie kształtowania postaw etyczno-moralnych;
- relacji z nauczycielami jako osobami znaczącymi;
- pracy w organizacjach szkolnych itp.

Wytwory studentów – swobodne wypowiedzi – są analizowane przez nauczyciela akademickiego i studentów w kontekście rozwiązywanych problemów. Analiza ma charakter zbiorowy, bądź prowadzona jest w małych zespołach. Uzyskane wyniki wzbogacają wiedzę uzyskiwaną podczas wykładów, stanowią też inspirację do głębszych badań indywidualnych, np. w ramach pracy licencjackiej bądź magisterskiej. Ważnym walorem jest uzyskana ocena wyników. Stanowi ona inspirację do własnych koncepcji pracy pedagogicznej w przyszłej perspektywie zawodowej.

Nauczanie przez badanie w ramach przedmiotu „**Podstawy aksjologii pedagogicznej**” koncentruje się głównie na badaniu zagadnień aksjologicznych w odniesieniu do życia studentów. Oto przykłady pytań badawczych:

- Jak przedstawia się Pana(i) preferowana i urzeczywistniana hierarchia wartości?;
- Jaką funkcję przypisuje Pan(i) wartościom w swoim życiu?;
- Jakiego rodzaju wartości warunkują Pana(i) styl życia?;
- Jakiego rodzaju wartości warunkują Pana(i) plany życiowe?

W celu uzyskania odpowiedzi na powyższe pytania stosowano swobodną wypowiedź. Wyniki tych anonimowych wypowiedzi były w formie zbiorowej bądź grupowej analizowane, przedstawiane i dyskutowane w aspekcie integralnego rozwoju osoby, dojrzałej osobowości.

Analiza wyników ewaluacji wskazuje, że podstawowym walorem zajęć była głęboka

refleksja nad sobą, swym człowieczeństwem, co skutkowało budzeniem się potrzeby pracy nad sobą, podejmowaniem zadań w tym kierunku. Oto przykładowe wpisy w kartach ewaluacji:

„Zajęcia te pomogły uporządkować mój <<świat>>”.

„Przekonałam się, że idę dobrą drogą, nabrałam poczucia własnej wartości”.

„Zrozumiałam wiele błędów, które popełniałam”.

„Dowiedziałem się, jak trudno budować swój świat wartości i że konieczne jest wprowadzanie młodych ludzi w prawdziwe wartości”.

Uzyskiwane wyniki badań w nauczaniu akademickim przez badanie stanowią podstawę do mikrobadań przeprowadzanych przez studentów w ramach nauczanych przedmiotów akademickich. Ten charakter badań pełni funkcję dopełniającą w nauczaniu przez badanie. Sprowadza się do przeprowadzenia przez studentów sondażu w formie wywiadu z jedną lub dwiema osobami (możliwe było przebadanie kilku osób). Problemy badawcze są ściśle zintegrowane z tematyką wykładów bądź ćwiczeń.

Ważnym doświadczeniem badawczym studentów w aspekcie integracji edukacji akademickiej z badaniami był udział studentów w badaniach Katedry Dydaktyki i Edukacji Szkolnej. Na uwagę w tym względzie zasługuje udział w badaniach nad:

- wychowaniem ku wartościom w świetle teorii i praktyki;
- optymalizacją szans edukacyjnych uczniów gimnazjów z małych miast i wsi w perspektywie aksjologicznej – badania w działaniu.

Badania nad wychowaniem ku wartościom miały charakter teoretyczno-projektowy. Ich celem było ukazanie fenomenu wybranych wartości (godność, wolność, odpowiedzialność, tolerancja) bądź grup wartości: wartości religijnych, wartości narodowo-patriotycznych, wartości wiejskich.

Udział studentów w badaniach Katedry nad optymalizacją szans edukacyjnych młodzieży gimnazjalnej z małych miast i wsi miał bardziej „luźny” charakter, jeśli chodzi o zaangażowanie studentów. Byli oni odbiorcami procesu badań w działaniu, konsultantami i „towarzyszami” w drodze.

Ostatnim ogniwem integrującym edukację akademicką z badaniami studentów były indywidualne badania w ramach prac licencjackich i magisterskich.

Samodzielność badawcza studentów wyrażała się w formułowaniu przedmiotu i celu badań, formułowaniu problemów i hipotez badawczych (jeśli te były konieczne), zmiennych i ich wskaźników, projektowaniu badań, konstruowaniu narzędzi badawczych, analizowaniu badań, analizie i interpretacji wyników. Zakres wymienionych czynności zależał od charakteru badań. Na uwagę zasługuje fakt, że podejmowanie różnych, wycinkowych badań w trakcie edukacji akademickiej stanowiło inspirację do podejmowania badań indywidualnych, na wcześniej skryształizowanych zainteresowaniach badawczych.

Jest to realizowane odpowiednio też na poszczególnych stopniach.

Wykazujemy to m.in. na przykładzie specjalności związanej z **Pedagogiką rodziny**.

Na pierwszym stopniu jest specjalność: *Pedagogika rodziny, profilaktyka, poradnictwo i terapia rodziny*, oczekuje się od studentów znajomości podstaw teoretycznych pedagogiki przekonania o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w odniesieniu do jednostki i rodziny jako środowiska wychowawczego, odpowiedzialnego przygotowywania się do swojej pracy oraz gotowości do podejmowania wyzwań związanych

z profesjonalnym przygotowaniem do aktywności zawodowej w obszarze wspierania wychowawczego funkcjonowania rodziny

Na drugim stopniu - *Pedagogika rodziny, system pieczy zastępczej i asystentura rodziny*, oczekuje się od studentów podstawowej wiedzy w zakresie funkcji wychowawczej rodziny, znajomości podstaw teoretycznych i metodologicznych pedagogiki. Oczekuje się umiejętności wykorzystywania i integrowania nabytej na pierwszym stopniu kształcenia wiedzy z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych. Oczekuje się od studentów gotowości i wytrwałości w podejmowaniu zadań związanych z rozwojem zawodowym i osobistym, zaangażowania w pomoc na rzecz dziecka i jego rodziny oraz we współpracę z innymi podmiotami społecznymi wspierającymi rodzinę, a także przekonania o konieczności i doniosłości zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej.

Instytut Pedagogiki od początków samego kierunku, a zwłaszcza począwszy od okresu 1956 – 1981 – zawieszenia kształcenia na kierunku pedagogika, funkcjonuje zarazem jako ogólnouniwersytecka agenda międzywydziałowa usługowa w zakresie przygotowania pedagogicznego dla studentów istniejących w KUL kierunków, a zwłaszcza pedagogizacji studentów przygotowujących się do zawodu nauczyciela – m. in. duszpasterzy i katechetek; na Wydziale Nauk Humanistycznych w ramach przygotowania do zawodu nauczycielskiego dla studentów trzeciego roku studiów prowadzono wykład kursoryczny z elementów nauk pedagogicznych, obejmujący pedagogikę i dydaktykę ogólną; a także na Wydziale Teologii, na którym studiowali także alumni Lubelskiego Seminarium Duchownego objęci także programem przygotowania pedagogicznego. Taka sytuacja utrzymuje się nadal, począwszy od reaktywacji kształcenia na kierunku pedagogika.

W tym kształceniu analizuje się i poszukuje **zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy.**

W celu weryfikacji i spójności oczekiwań rynku pracy z kształceniem na kierunku Pedagogika KUL, Instytut Pedagogiki prowadzi działania zmierzające do badania losów absolwentów na rynku pracy. Jednostką zajmującą się badaniem losów absolwentów na rynku pracy oraz weryfikacją efektów kształcenia jest Uczelniane Biuro, odnoszące swoją działalność m.in. do *Ustawy z dnia 18 marca 2011 roku o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym*, a także *Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych*. Biuro Karier monitoruje losy zawodowe Absolwentów, gromadzi i udostępnia materiały informacyjne o tematyce związanej z rozwojem osobistym i zawodowym oraz poruszaniem się na rynku pracy. Uzyskiwanie informacji zwrotnych w drodze ankietyzacji absolwentów jest istotnym elementem oceny prawidłowości realizowanych programów kształcenia. Absolwenci mogą wyrażać opinie o możliwościach jakie stwarza im studiowanie wybranego kierunku oraz specjalności w związku z przygotowaniem do przyszłej pracy. Absolwenci dokonują oceny zdobytej wiedzy, umiejętności i kompetencji po zakończeniu studiów na odpowiednim poziomie kształcenia.

Wnioski płynące z raportu stanowią rekomendacje mające wpływ na dostosowanie programów kształcenia do potrzeb rynku pracy. Udział w programie monitorowania karier zawodowych absolwentów jest dobrowolny. Student przed obroną pracy dyplomowej wypełnia *Deklarację Zgody* na udział w programie i przedkłada dokument do Sekcji Praktyk Studenckich i Biura Karier.

Bardzo ważne są również opinie pracodawców o absolwentach KUL odbywających praktyki zawodowe. Sekcja Praktyk Studenckich i Biuro Karier wprowadzają i przetwarzają uzyskiwane dane.

Instytut podtrzymuje ciągły kontakt z pracodawcami reprezentującymi lokalny rynek poprzez cykliczne spotkania oraz zaproszenie do udziału w konsultowaniu programów kształcenia. Spotkania te mają na celu, aby strony zadeklarowały prowadzenie wspólnych prac nad efektywnością kształcenia, współpracę w zakresie wymiany doświadczeń w procesie kształcenia, podejmowanie prac nad wdrażaniem nowoczesnych technik i metod kształcenia. Nakreślono również sylwetkę absolwenta posiadającego odpowiednią wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne w realizowaniu zadań zawodowych związanych ze studiowanym kierunkiem. Oczekiwania te zostały włączone do programu poszczególnych modułów kształcenia dotychczas realizowanych w ramach kierunku Pedagogika i Pedagogika specjalna.

Instytut Pedagogiki od początku swojego istnienia, a zwłaszcza od okresu 1956 – 1981 – tj. zawieszenia kształcenia na kierunku pedagogika, funkcjonuje zarazem jako ogólnouniwersytecka agenda międzywydziałowa usługowa w zakresie przygotowania pedagogicznego dla studentów istniejących w KUL kierunków, a zwłaszcza pedagogizacji studentów przygotowujących się do zawodu nauczyciela – m. in. duszpasterzy i katechetów; na Wydziale Nauk Humanistycznych w ramach przygotowania do zawodu nauczycielskiego dla studentów trzeciego roku studiów prowadzono wykład kursoryczny z elementów nauk pedagogicznych, obejmujący pedagogikę i dydaktykę ogólną; na Wydziale Teologii, na którym studiowali także alumni Lubelskiego Seminarium Duchownego objęci także programem przygotowania pedagogicznego. Taka sytuacja utrzymuje się nadal, począwszy od reaktywacji kształcenia na kierunku pedagogika w 1981 r.

W tym kształceniu analizuje się i poszukuje **zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy**. Instytut Pedagogiki prowadzi badania losów absolwentów na rynku pracy, a jednostką je realizującą na mocy *Ustawy z dnia 18 marca 2011 roku o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych* jest Uczelniane Biuro Karier. Biuro to monitoruje losy zawodowe Absolwentów, gromadzi i udostępnia materiały informacyjne o tematyce związanej z rozwojem osobistym i zawodowym oraz poruszaniem się na rynku pracy. Uzyskiwanie informacji zwrotnych w drodze ankietyzacji absolwentów jest istotnym elementem oceny prawidłowości realizowanych programów kształcenia. Absolwenci mogą wyrażać opinie o możliwościach jakie stwarza im studiowanie wybranego kierunku oraz specjalności w związku z przygotowaniem do przyszłej pracy. Absolwenci dokonują ewaluacji zdobytej wiedzy, umiejętności i kompetencji po zakończeniu studiów na odpowiednim poziomie kształcenia.

Wnioski z raportu stanowią rekomendacje mające wpływ na dostosowanie programów kształcenia do potrzeb rynku pracy. Udział w programie monitorowania karier zawodowych absolwentów jest dobrowolny. Student przed obroną pracy dyplomowej wypełnia *Deklarację Zgody* na udział w programie i przedkłada dokument do Sekcji Praktyk Studenckich oraz Biura Karier.

Bardzo ważne są również opinie pracodawców o absolwentach KUL odbywających praktyki zawodowe. Sekcja Praktyk Studenckich i Biuro Karier wprowadzają oraz przetwarzają uzyskiwane dane.

Instytut podtrzymuje ciągły kontakt z pracodawcami reprezentującymi lokalny rynek poprzez cykliczne spotkania oraz zaprasza do udziału w konsultowaniu programów kształcenia. Spotkania te mają na celu projektowanie wspólnych prac nad efektywnością kształcenia, współpracę w zakresie wymiany doświadczeń, podejmowanie prac nad wdrażaniem nowoczesnych technik i metod kształcenia. Nakreśla się również sylwetkę absolwenta posiadającego odpowiednią wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne w realizowaniu zadań zawodowych związanych ze studiowanym kierunkiem. Oczekiwania są włączane do programu poszczególnych modułów kształcenia dotychczas realizowanych w ramach kierunku Pedagogika i Pedagogika specjalna.

Absolwenci **kierunku pedagogika I stopnia** posiadają szerokie przygotowanie zarówno teoretyczne jak i praktyczne umożliwiające samodzielne wykonywanie zawodu pedagoga w charakterze: wychowawcy, nauczyciela, nauczyciela wspomagającego, pedagoga szkolnego, instruktora, animatora, doradcy, opiekuna – w zależności od wybranej specjalności. Mogą być zatrudniani w placówkach edukacyjnych, opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych, kulturalnych, profilaktyki społecznej, poradniach i w administracji. Absolwent dysponuje podstawową wiedzą i kompetencjami z zakresu różnych dziedzin, a w szczególności wiedzą pedagogiczną, socjologiczną i psychologiczną niezbędną do rozumienia społeczno-kulturowego kontekstu edukacji, kształcenia, wychowania, pracy opiekuńczej i resocjalizacyjnej. Zdobyte umiejętności i wiedza umożliwiają twórcze bycie wśród i dla innych oraz kształtowanie swojego środowiska pracy i własnego rozwoju zawodowego.

Absolwenci studiów stacjonarnych na kierunku Pedagogika I-go stopnia posiadają uprawnienia pedagogiczne (inaczej przygotowanie pedagogiczne) i kwalifikacje właściwe dla zrealizowanego kierunku studiów oraz zgodnie z wybraną specjalnością. Uzasadnia to program na kierunku Pedagogika (zajęcia dydaktyczne i odpowiednia liczba godzin praktyki).

Absolwent kierunku pedagogika II stopnia dysponuje kompetencjami o charakterze ogólnym, w szczególności: interdyscyplinarnym przygotowaniem teoretycznym i praktycznym do pracy pedagogicznej; specjalistyczną, pogłębioną wiedzą z zakresu wybranych dziedzin działalności opiekuńczo-wychowawczej i edukacyjnej; poszerzonym zasobem wiedzy i umiejętności koniecznym do organizacji i prowadzenia badań naukowych (metody, rodzaje, orientacje badawcze, analiza, interpretacja i prezentacja rezultatów badań); kompetencjami potrzebnymi do samodzielnego prowadzenia działalności pedagogicznej w różnorodnych środowiskach wychowawczych; umiejętnością refleksyjnego planowania i realizowania własnej ścieżki rozwoju zawodowego.

Szczególne kompetencje zawodowe uzależnione są od wybranej specjalności.

PROFIL ABSOLWENTA – kandydat.kul.pl
Pedagogika – studia licencjackie I stopnia

Studia przygotowują do:

wykonywania zawodu pedagoga w charakterze wychowawcy i pedagoga szkolnego posiadającego podstawowe umiejętności logopedyczne; nauczyciela wspomagającego; dziennego opiekuna małego dziecka, opiekuna w żłobku/klubie dziecięcym; animatora; kuratora sądowego, specjalisty ds. terapii uzależnień, specjalisty ds. adopcji, terapeuty środowiskowego, wychowawcy małego dziecka, doradcy życia rodzinnego, coacha rodzinnego, wychowawcy w placówkach oświatowych, placówkach wsparcia dziennego, wychowawczych resocjalizacyjnych oraz instytucjach pieczy zastępczej – w zależności od wybranej specjalności.

Absolwenci mogą być zatrudniani w: placówkach edukacyjnych, opiekuńczo-wychowawczych, placówkach typu rodzinnego, przygotowujących do realizacji pieczy zastępczej, socjalizacyjnych, interwencyjnych, resocjalizacyjnych, kulturalnych, placówkach profilaktyki społecznej, opieki medycznej, poradniach i w administracji.

1. Tytuł zawodowy licencjata/ inżyniera/magistra uprawnia do:

np.: ubiegania się o przyjęcie: na studia II stopnia / studia doktoranckie; kontynuowania nauki na studiach podyplomowych w zakresie (wskazać kierunki studiów podyplomowych) ;podjęcia wybranej aplikacji prawniczej

Tytuł zawodowy licencjata pedagogiki uprawnia do: ubiegania się o przyjęcie na studia II stopnia, kontynuowania nauki na studiach podyplomowych w zakresie poradnictwo, profilaktyka i terapia rodziny; pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, profilaktyka społeczna i resocjalizacja – w zależności wybranej specjalności.

c. Praktyki obowiązkowe

np.: praktyki pedagogiczne; praktyki zawodowe związane z realizacją specjalizacji (wraz ze wskazaniem ilości godzin i instytucji w których praktyki się odbywają);

d. Praktyka ciągła po I roku – 30 godzin (1 tydzień)

e. Praktyka ciągła po II roku – 120 godzin (4 tygodnie) w instytucjach, związana z przygotowaniem pedagogicznym;

f. Praktyka śródroczna na III roku związana ze specjalnością– 30 godzin (1 tydzień)

g. Praktyki nadobowiązkowe

np.: oferta praktyki i staży dostępna w Biurze Karier KUL – zgodnie z własnymi predyspozycjami, zainteresowaniami i potrzebą rynku pracy

1. Staże

np.: możliwości odbywania płatnych/ bezpłatnych staży w ramach projektu/ umowy (opisać projekt, wskazać instytucje)

Wskazać kompetencje/umiejętności związane z wybraną specjalizacją zawodową/ścieżką programową np.: umiejętność projektowania urbanistyczno-architektonicznego; umiejętność sporządzania pism procesowych, umów; tworzenie i edycja materiałów dziennikarskich w sieci itp.

kompetencje zawodowe

Absolwent:

- prezentuje teorie, metodologie szczegółowe oraz procedury badawcze odpowiednio do wybranej indywidualnie ścieżki kształcenia skoncentrowanej tematycznie na problematyce jednej z subdyscyplin pedagogiki – pedagogice szkolnej, pedagogice opiekuńczo – wychowawczej, resocjalizacyjnej, pedagogice rodziny, poradnictwie, profilaktyce i terapii rodziny;
- wymienia i charakteryzuje metody analizy i interpretacji procesów wychowania i kształcenia, prezentuje wybrane tradycje, teorie i szkoły badawcze z zakresu pedagogiki;
- przedstawia koncepcje integralnego rozwoju człowieka w cyklu życia oraz odpowiadające poszczególnym etapom cyklu aspekty wychowania;
- wymienia i opisuje systemy i instytucje edukacyjne, opiekuńcze, wychowawcze oraz inne instytucje prowadzących działalność w zakresie kształcenia, opieki i wychowania oraz charakteryzuje sposób ich funkcjonowania;
- zna i rozumie uwarunkowania i skutki dylematów współczesnej cywilizacji w kontekście działalności wychowawczej, edukacyjnej i opiekuńczej;
- posiada umiejętności diagnostyczne pozwalające na rozpoznawanie analizowanie i interpretowanie potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, problemów małżeńskich i rodzinnych; problemów instytucji opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych, a następnie potrafi sformułować wnioski z diagnoz oraz wskazań kierunków dalszych badań;
- potrafi zaprojektować i zorganizować plan pracy wychowawcy uwzględniając złożoność i specyfikę środowiska konkretnej placówki edukacyjnej, opiekuńczo-wychowawczej i resocjalizacyjnej; potrafi zaplanować proces edukacji w szkole, zwłaszcza skonstruować programu nauczania i program wychowawczo-profilaktyczny;
- jest przygotowany do wspierania integralnego rozwoju uczniów oraz tworzenia odpowiednich programów i sytuacji dydaktyczno-wychowawczych, opiekuńczych, profilaktycznych, terapeutycznych, szczególnie dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- potrafi zaplanować i wskazać optymalne formy wsparcia środowiska rodzinnego, podmiotów procesu opiekuńczo-wychowawczego, a następnie monitorować i ewoluować ten proces.
- ma uporządkowaną wiedza i umiejętności z zakresu pedagogiki i edu-

kacji szkolnej; w szczególności dotyczącą specyfiki funkcjonowania ucznia z trudnościami logopedycznymi oraz terapii logopedycznej;

Wymienić np.: korzystanie z technik komunikacyjnych w celu autoprezentacji; umiejętność pracy w zespole; umiejętności w zakresie świadomego używania gestów, operowania głosem, stosowania właściwej wokalizy, argumentowania, panowania nad stresem i emocjami podczas wystąpień publicznych;

Absolwent:

- przestrzega zasad komunikacji interpersonalnej, używa języka specjalistycznego i porozumiewa się w sposób precyzyjny i spójny;
- potrafi komunikować się z rodzicami uczniów – z poszanowaniem ich praw oraz w środowisku pedagogicznym – z umiejętnością używania języka specjalistycznego;
- posługuje się językiem obcym na poziomie B2 zgodnym ze standardami kształcenia językowego w KUL;
- potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz zespołową;
- potrafi współdziałać z innymi osobami w pracach zespołowych;
- ma umiejętność autoprezentacji, prawidłowej argumentacji swojego stanowiska, panowania nad emocjami i stresem;
- potrafi pracować w grupie i organizować pracę zespołową w różnych środowiskach;

Wymienić np.: znajomość podstaw ekonomii; przygotowanie do samozatrudnienia i prowadzenia działalności gospodarczej; znajomość zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości w odniesieniu do branży; znajomość metod planowania strategicznego.

Absolwent:

1. zdobywa wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju w zakresie teorii i praktyki pracy pedagoga;
2. jest świadomy konieczności stałego samodoskonalenia się;
3. kształtuje umiejętności związane z przedsiębiorczością – pewność siebie, poczucie wartości, motywację do osiągania celów, asertywność i zarządzanie sobą w czasie.
4. Potrafi zaplanować własnej działalności edukacyjnej, jest przygotowany do tworzenia niepublicznej szkoły oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych;
5. ma umiejętność poszukiwania innowacji pedagogicznych: programowych, metodycznych, organizacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych w szkole oraz ich wdrażania, wartościowania i promowania;

Wskazać programy komputerowe/ narzędzia informatyczne jakimi potrafi posługiwać się absolwent po ukończeniu studiów lub dodatkowych kursów np.: obsługuje program tłumaczeniowy (jaki?), obsługuje programy księgowo (jaki); posługuje się w zaawansowanym zakresie pakietem Microsoft Office; zna zaawansowane techniki chromatograficzne; posiada umiejętność w zakresie programowania, konstrukcji i analizy algorytmów, baz danych, sieci komputerowych, systemów operacyjnych.

W zakresie kompetencji analitycznych np.: umiejętność stosowania aparatu matematycznego,

kompetencje komunikacyjne

kompetencje przedsiębiorcze

kompetencje analityczno-informatyczne

techniki dowodzenia twierdzeń do rozwiązywania problemów.

Absolwent:

1. prezentuje własne poglądy, wątpliwości i sugestie, popierając je argumentacją osadzoną w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych lub badawczych oraz poglądów różnych autorów w zakresie pedagogiki oraz dyscyplin pokrewnych;
2. analizuje i prognozuje procesy i zjawiska społeczne z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi pedagogicznych;
3. posiada pogłębione umiejętności analityczne i prognostyczne zgodne ze specyfiką wybranej specjalności;

Absolwent:

4. posługuje się pakietem MS Office: Word, PowerPoint, Excel w celu przygotowywania dokumentów, opracowań, obliczeń i prezentacji;
5. potrafi korzystać z baz bibliotecznych takich jak EBSCO oraz IBZ.
6. korzysta z podstawowych programów komputerowych stosowanych w działalności szkoły, w tym dziennika elektronicznego;
7. stosuje odpowiednie programy komputerowe do analizy osiągnięć uczniów i ewaluacji działalności szkoły;

Np.: absolwent potrafi formułować problemy, dobierać źródła informacji, dokonywać oceny, krytycznej analizy i syntezy informacji, dobierać właściwe metody i narzędzia badań,

Absolwent:

- rozróżnia orientacje metodologiczne badań pedagogicznych, formułuje problemy badawcze, dobiera adekwatne metody, techniki oraz konstruować narzędzia badawcze, opracowuje, prezentuje i interpretuje wyniki badań, wyciąga wnioski, wskazuje kierunki dalszych badań z wykorzystaniem wiedzy z pedagogiki oraz pokrewnych dyscyplin;
- dokonuje analizy procesów edukacyjnych zachodzących w szkole oraz metodycznego projektowania i realizacji badań sondażowych, w działaniu, eksperymentalnych, biograficznych, narracyjnych – zależnie od potrzeb i okoliczności;
- współpracuje z członkami zespołów badawczych na każdym etapie projektowania i realizacji badań;
- samodzielnie studiuje literaturę naukową (także obcojęzyczną), jak również wykorzystywać zdobycze współczesnej techniki w celu planowania, realizacji, analizy badań naukowych i samokształcenia.
- dokonuje indywidualnego i zespołowego wartościowania (ewaluacji) własnej aktywności pedagogicznej, wychowawczej, opiekuńczej, profilaktycznej czy terapeutycznej i wdrażania adekwatnych zmian doskonalących;

**kompetencje
naukowo -
badawcze**

Absolwent ma:

1. umiejętność uczciwego postępowania osobistego i w działalności pedagogicznej – stosowania uniwersalnych norm etycznych i zasad chrześcijańskiej pedagogiki personalistycznej;
2. umiejętność planowania i wdrażania procesu edukacyjnego w szkole na aksjologicznych podstawach i obiektywnej hierarchii wartości, z poszanowaniem godności osobowej ucznia, ukierunkowanego na jego integralny rozwój ku pełni człowieczeństwa.

**Kompetencje
etyczne**

PROFIL ABSOLWENTA – kandydat.kul.pl
Pedagogika – studia magisterskie II stopnia

- **Studia przygotowują do:**
- wykonywania zawodu pedagoga w charakterze: wychowawcy i pedagoga szkolnego; specjalisty z zakresu terapii pedagogicznej; nauczyciela wspomagającego; dziennego opiekuna małego dziecka, opiekuna w żłobku/klubie dziecięcym; wychowawcy małego dziecka; animatora; kuratora sądowego, specjalisty ds. terapii uzależnień; specjalisty ds. adopcji; terapeuty środowiskowego; doradcy życia rodzinnego, coacha rodzinnego; wychowawcy w placówkach oświatowych, placówkach wsparcia dziennego, wychowawczych, resocjalizacyjnych oraz instytucjach pieczy zastępczej– w zależności od wybranej specjalności;
- wykonywania funkcji zarządczych: dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego, kierownika placówki wsparcia dziennego, dyrektora ośrodka adopcyjnego, kierownika placówki wsparcia dziennego, członka zespołu inspektorów;
- Absolwenci mogą być zatrudniani w: placówkach edukacyjnych, opiekuńczo-wychowawczych, poradniach rodzinnych, placówkach przygotowujących do realizacji pieczy zastępczej, socjalizacyjnych, interwencyjnych, resocjalizacyjnych, kulturalnych, placówkach profilaktyki społecznej, opieki medycznej, instytucjach i stowarzyszeniach na rzecz pomocy rodzinie, agendach służb społecznych, samorządowych, (MOPS, MOPR, PCPR).
- **Tytuł zawodowy licencjata/ inżyniera/magistra uprawnia do:**

np. :ubiegania się o przyjęcie: na studia II stopnia / studia doktoranckie; kontynuowania nauki na studiach podyplomowych w zakresie (wskazać

**PERSPEKTYWY
ZAWODOWE**

<p><i>kierunki studiów podyplomowych) :podjęcia wybranej aplikacji prawniczej</i></p> <p>Tytuł zawodowy licencjata pedagogiki uprawnia do: ubiegania się o przyjęcie na studia III stopnia, kontynuowania nauki na studiach podyplomowych w zakresie poradnictwo, profilaktyka i terapia rodziny; pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, profilaktyka społeczna, resocjalizacja, kuratela sądowa – w zależności wybranej specjalności.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Praktyki obowiązkowe <p><i>np.: praktyki pedagogiczne; praktyki zawodowe związane z realizacją specjalizacji (wraz ze wskazaniem ilości godzin i instytucji w których praktyki się odbywają);</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Praktyka dyplomowa po I roku – 60 godzin (2 tygodnie), związana ze specjalnością • Praktyki nadobowiązkowe <p><i>np.: oferta praktyki i staży dostępna w Biurze Karier KUL – zgodnie z własnymi predyspozycjami, zainteresowaniami i potrzebą rynku pracy</i></p>	<p>PRAKTYKI I STAŻE</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Staże <p><i>np.: możliwości odbywania płatnych/ bezpłatnych staży w ramach projektu/ umowy (opisać projekt, wskazać instytucje)</i></p>	
<p>KOMPETENCJE ZDOBYWANE W TRAKCIE STUDIÓW</p>	
<p><i>Wskazać kompetencje/umiejętności związane z wybraną specjalizacją zawodową/ścieżką programową np.: umiejętność projektowania urbanistyczno-architektonicznego; umiejętność sporządzania pism procesowych, umów; tworzenie i edycja materiałów dziennikarskich w sieci itp.</i></p> <p>Absolwent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje teorie, metodologie szczegółowe oraz procedury badawcze odpowiednio do wybranej indywidualnie ścieżki kształcenia skoncentrowanej tematycznie na problematyce jednej z subdyscyplin pedagogiki – pedagogice szkolnej, pedagogice opiekuńczo – wychowawczej, resocjalizacyjnej, pedagogice rodziny; • charakteryzuje i wyjaśnia koncepcję integralnego rozwoju człowieka w cyklu życia w aspekcie historycznym, filozoficznym, antropologicznym, teologicznym i religijnym; • posiada umiejętności diagnostyczne pozwalające na rozpoznawanie, analizowanie i interpretowanie potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, problemów małżeńskich i rodzinnych; problemów funkcjonowania instytucji opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych, a następnie potrafi sformułować wnioski z diagnoz oraz wskazań kierunków dalszych badań; • potrafi zaprojektować i zorganizować plan pracy wychowawcy 	<p>kompetencje zawodowe</p>

<p>uwzględniając złożoność i specyfikę środowiska konkretnej placówki edukacyjnej, opiekuńczo-wychowawczej i resocjalizacyjnej; potrafi zaplanować proces edukacji w szkole, zwłaszcza skonstruować program nauczania i program wychowawczo-profilaktyczny;</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaplanować plan pracy z rodziną zastępczą i z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, opierając się na adekwatnych metodach pracy i potrafi dokumentować podejmowane działania; • jest przygotowany do wspierania integralnego rozwoju uczniów oraz tworzenia odpowiednich programów i sytuacji dydaktyczno-wychowawczych, opiekuńczych, profilaktycznych, terapeutycznych, szczególnie dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych; potrafi prowadzić terapię pedagogiczną; • potrafi zaplanować i wskazać optymalne formy wsparcia środowiska rodzinnego, podmiotów procesu opiekuńczo-wychowawczego, a następnie monitorować i ewoluować ten proces; • jest przygotowany do wspomagania szkoły w jej organizacji i zarządzaniu, w tym: potrafi zaprojektować szkołę autorską oraz klasę innowacyjną zarówno w systemie publicznym, jak i niepublicznym; posiada umiejętność prowadzenia ewaluacji działalności szkoły i placówki wychowania przedszkolnego, zarządzania jakością, planowania rozwoju i optymalizacji zarządzania; • 	
<p><i>Wymienić np.: korzystanie z technik komunikacyjnych w celu autoprezentacji; umiejętność pracy w zespole; umiejętności w zakresie świadomego używania gestów, operowania głosem, stosowania właściwej wokalizy, argumentowania, panowania nad stresem i emocjami podczas występów publicznych;</i></p> <p>Absolwent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przestrzega zasad komunikacji interpersonalnej, używa języka specjalistycznego i porozumiewa się w sposób precyzyjny i spójny; • potrafi komunikować się z rodzicami uczniów – z poszanowaniem ich praw oraz w środowisku pedagogicznym – z umiejętnością używania języka specjalistycznego; • posługuje się językiem obcym na poziomie B2 zgodnym ze standardami kształcenia językowego w KUL; • podejmuje problemy zawodowe oraz komunikuje się i współpracuje z otoczeniem, w tym z osobami niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie; aktywnie uczestniczy w grupach realizujących zadania pedagogiczne; • potrafi pracować w zespole, pełnić różne role; przyjmować i 	<p>kompetencje komunikacyjne</p>

<p>wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne, w tym związane z organizacją pracy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma umiejętność autoprezentacji, prawidłowej argumentacji swojego stanowiska, panowania nad emocjami i stresem; • posiada kompetencje komunikacyjne pozwalające na porozumiewanie się z rodzicami uczniów, innymi specjalistami oraz na budowanie wzajemnego zaufania w zespołach interdyscyplinarnych pracujących w instytucjach edukacyjnych, opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych. 	
<p><i>Wymienić np.: znajomość podstaw ekonomii; przygotowanie do samozatrudnienia i prowadzenia działalności gospodarczej; znajomość zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości w odniesieniu do branży; znajomość metod planowania strategicznego.</i></p> <p>Absolwent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jest świadomy konieczności stałego samodoskonalenia się; • kształtuje umiejętności związane z przedsiębiorczością – pewność siebie, poczucie wartości, motywację do osiągania celów, asertywność i zarządzanie sobą w czasie; • potrafi zarządzać powierzonymi zadaniami i zasobami ludzkim, odznacza się zasadą skutecznego przywództwa; • potrafi zaplanować własną działalność edukacyjną, jest przygotowany do tworzenia niepublicznej szkoły oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych; • ma umiejętność poszukiwania innowacji pedagogicznych: programowych, metodycznych, organizacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych w szkole oraz ich wdrażania, wartościowania i promowania; 	<p>kompetencje przedsiębiorcze</p>
<p><i>Wskazać programy komputerowe/ narzędzia informatyczne jakimi potrafi posługiwać się absolwent po ukończeniu studiów lub dodatkowych kursów np.: obsługuje program tłumaczeniowy (jaki?), obsługuje programy księgowo (jakie); posługuje się w zaawansowanym zakresie pakietem Microsoft Office; zna zaawansowane techniki chromatograficzne; posiada umiejętność w zakresie programowania, konstrukcji i analizy algorytmów, baz danych, sieci komputerowych, systemów operacyjnych.</i></p> <p><i>W zakresie kompetencji analitycznych np.: umiejętność stosowania aparatu matematycznego, techniki dowodzenia twierdzeń do rozwiązywania problemów.</i></p> <p>Absolwent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje własne poglądy, wątpliwości i sugestie, popierając je argumentacją osadzoną w kontekście wybranych perspektyw teoretycz- 	<p>kompetencje analityczno-informatyczne</p>

<p>nnych lub badawczych oraz poglądów różnych autorów w zakresie pedagogiki oraz dyscyplin pokrewnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje i prognozuje procesy i zjawiska społeczne z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi pedagogicznych; • posiada pogłębione umiejętności analityczne i prognostyczne zgodne ze specyfiką wybranej specjalności; <p>Absolwent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pakietem MS Office: Word, PowerPoint, Excel w celu tworzenia arkuszy kalkulacyjnych, korzystania z baz danych, posługiwania się grafiką prezentacyjną, korzystania z usług w sieciach informatycznych, pozyskiwania i przetwarzania informacji; • potrafi korzystać z baz bibliotecznych takich jak EBSCO oraz IBZ. • zna oprogramowanie IBM SPSS Statistics i potrafi się nim posługiwać w podczas analizy danych statystycznych uzyskanych w badaniach; • korzysta z podstawowych programów komputerowych stosowanych w działalności szkoły, w tym dziennika elektronicznego; • stosuje odpowiednie programy komputerowe do analizy osiągnięć uczniów i ewaluacji działalności szkoły; stosuje i rozwija własne metody kształcenia i oceniania z wykorzystaniem TIK; 	
<p><i>Np.: absolwent potrafi formułować problemy, dobierać źródła informacji, dokonywać oceny, krytycznej analizy i syntezy informacji, dobierać właściwe metody i narzędzia badań.</i></p> <p>Absolwent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje specyfikę przedmiotową i metodologiczną pedagogiki (główne szkoły, orientacje badawcze, strategie i metody badań ilościowych i jakościowych), identyfikuje i wyjaśnia zależności między stanowiskami i podejściami metodologicznymi w pedagogice i w dyscyplinach pokrewnych • projektuje własną działalność badawczą: formułuje problemy badawcze, dobiera adekwatne metody, techniki oraz konstruuje narzędzia badawcze, opracowuje, prezentuje i interpretuje wyniki badań, wyciąg wnioski, wskazuje kierunki dalszych badań z wykorzystaniem wiedzy z pedagogiki oraz pokrewnych dyscyplin; • dokonuje analizy procesów edukacyjnych zachodzących w szkole oraz metodycznego projektowania i realizacji badań sondażowych, w działaniu, eksperymentalnych, biograficznych, narracyjnych – 	<p>kompetencje naukowo - badawcze</p>

<p>zależnie od potrzeb i okoliczności;</p> <ul style="list-style-type: none"> • współpracuje z członkami zespołów badawczych na każdym etapie projektowania i realizacji badań; • samodzielnie studiuje literaturę naukową (także obcojęzyczną), jak również wykorzystywać zdobycze współczesnej techniki w celu planowania, realizacji, analizy badań naukowych i samokształcenia; • dokonuje indywidualnego i zespołowego wartościowania (ewaluacji) własnej aktywności pedagogicznej, wychowawczej, opiekuńczej, profilaktycznej czy terapeutycznej i wdrażania adekwatnych zmian doskonalących. 	
<p>Absolwent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma umiejętność uczciwego postępowania osobistego i w działalności pedagogicznej – stosowania uniwersalnych norm etycznych i zasad chrześcijańskiej pedagogiki personalistycznej; • ma umiejętność planowania i wdrażania procesu edukacyjnego w szkole na aksjologicznych podstawach i obiektywnej hierarchii wartości, z poszanowaniem godności osobowej ucznia, ukierunkowanego na jego integralny rozwój ku pełni człowieczeństwa; • sprawnie posługuje się systemami normatywnymi oraz rządzącymi nimi regułami dla osiągnięcia jak najlepszego efektu w zakresie analizy kryminologicznej. Potrafi wskazać i rozwiązać podstawowe problemy moralne, etyczne oraz prawne pojawiające się na gruncie zachowań suicydalnych. Analizuje, ocenia i weryfikuje działania podejmowane w celu pomocy osobom po usiłowaniu samobójstwa oraz zapobiegania zamachom samobójczym. 	<p>Kompetencje etyczne</p>

Podsumowując, wskazuje się, że całą koncepcję kształcenia w Instytucie Pedagogiki charakteryzują zwłaszcza powstałe w tym środowisku: koncepcja pedagogiki otwartej, badania w zakresie integralnego wychowania i integralnej pedagogiki personalistycznej, dydaktyka zaangażowana, badania nie tylko nad wychowaniem, ale także dla wychowania. Cechy te znajdują swój wyraz w organizacji konferencji – stanowiących forum wymiany myśli międzynarodowej np. w zakresie szkół, w czym zaznacza się m.in. inicjatywa Katedry Dydaktyki i Edukacji Szkolnej.

Pracownicy Instytutu uczestniczą w *Forum wymiany myśli pedagogicznej*. We współpracy z UMCS zrodziła się inicjatywa Seminariów Metodologii Pedagogiki przekształconych aktualnie w ogólnopolską ideę promocji refleksji metodologicznej w pedagogice. Instytut Pedagogiki był środowiskiem inicjatywnym powołania Zespołu

Pedagogiki Chrześcijańskiej działającego pod patronatem Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, którego posiedzenia realizują się najczęściej w KUL w Lublinie oraz w Kazimierzu Dolnym n. Wisłą.

Profil pracy naukowo-badawczej, dydaktycznej i organizacyjnej podejmowanej w Instytucie Pedagogiki KUL nawiązuje do polskiej i europejskiej tradycji uprawiania pedagogiki. Odznacza się specyfiką wynikającą z historii myśli i badań nad rzeczywistością wychowania prowadzonych dotychczas w Instytucie oraz aktualnego namysłu i działań badawczych podejmowanych przez pracowników.

Przedstawiając na pewnym poziomie ogólności profil i kierunki badań pedagogiki KUL można wskazać na cechy uniwersalne, które są nie tylko łącznikiem dla szczegółowych projektów prowadzonych w ramach istniejących katedr i specjalności, ale również podstawą dialogu z innymi ośrodkami w Polsce i poza jej granicami. Poszukiwania pedagogiczne i prace naukowo-badawcze łączą się z ideą i założeniami w zakresie Tomizmu egzystencjalnego, personalizmu otwartego E. Mouniera oraz personalizmu integralnego J. Maritaina owocującymi pracami w zakresie pedagogiki otwartej, chrześcijańskiej pedagogiki integralnej, umiarkowanego realizmu filozoficznego Szkoły Lubelskiej.

Działania prowadzone w Instytucie ukierunkowane są na systematyzowanie i tworzenie naukowej wiedzy pedagogicznej służącej teorii i praktyce edukacyjnej. Podejmowana jest refleksja nad fenomenem i rodzajami wiedzy ludzkiej w odniesieniu wprost i pośrednio do rzeczywistości edukacyjnej. Stąd, wskazując na profil Instytutu Pedagogiki KUL, można obok pedagogiki otwartej i integralnej wyróżnić prace nad samą wiedzą pedagogiczną, czyli w zakresie badań *pedagogiki wiedzy* (m.in. prace M. Nowaka, D. Opozdy, L. Działczkowskiej, P. Magiera, A. Rynio, B. Jakimiuk).

Oznacza to, że istotnym kontekstem podejmowanych analiz w zakresie otwartych i integralnych personalistycznych teorii wychowania i tworzenia wiedzy pedagogicznej są zagadnienia antropologiczne, ontologiczne, aksjologiczne i epistemologiczne. W określaniu i konceptualizacji przedmiotu poznania oraz badań pedagogicznych prowadzonych w Instytucie uwzględnia się zagadnienia dotyczące struktury bytowej człowieka i jego osobowego istnienia w świecie; istoty rzeczywistości i „natury rzeczy”; wartości, ich poznania i kryteriów wartościowania; typów i źródeł poznania.

Mając na uwadze epistemologiczny aspekt rozwoju teorii o rzeczywistości wychowania i tworzenia naukowej wiedzy pedagogicznej warto zauważyć, że podejmowana w Instytucie refleksja i analiza odwołuje się do filozoficznej tradycji empiryczno-pragmatycznej i spekulatywno-intuicyjnej poznania ludzkiego. Przekłada się to na metodologiczne postępowanie w badaniach prowadzonych przez pracowników w obszarze nauk społecznych i humanistycznych ze szczególnym akcentem na orientację humanistyczną. Obecne jest zarówno podejście idiograficzne jak i nomotetyczne. W projektowaniu badań naukowych uwzględnia się metody jakościowe i ilościowe, a także mieszane, respektując wymagane warunki w stosowaniu takich rozwiązań.

Od roku akademickiego 2015/16 Instytut Pedagogiki realizuje program nowego kierunku – Pedagogika Specjalna. Podejmowane problemy i obszary badań oraz ich specyfika wzbogacają opisany wyżej profil uprawiania pedagogiki w KUL. Działalność naukowo-badawcza pracowników przyczynia się zarówno do specjalizacji jak i integracji wiedzy o rzeczywistości wychowania, którym służy dialog interdyscyplinarny, intradyscyplinarny i

transdyscyplinarny w tworzeniu wiedzy pedagogicznej nad wychowaniem, o wychowaniu i dla wychowania.

Ogólne założenia uprawiania pedagogiki w KUL mają przełożenie na warunki i wymagania związane z kształceniem młodej kadry naukowej i na uniwersalność, a jednocześnie specyfikę programu nauczania przygotowującego studentów do praktycznego działania w przestrzeni społecznej. Profil Instytutu Pedagogiki KUL ma swoje odzwierciedlenie w inicjatywach podejmowanych przez pracowników.

Charakterystyczne dla uprawiania pedagogiki w Instytucie Pedagogiki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie jest nie tylko koncentrowanie się na złożoności i integralności procesu wychowania, ale zachowanie wyraźnego rysu antropologicznego, czyli takiego myślenia, które podąża za przedmiotem formalnym pedagogiki i jako cel przyjmuje wyrażony przez J. Speck'a w słowach: „żebyśmy znowu byli ludźmi, związanymi z istotą naszego bytu, abyśmy znowu stanęli wobec rzeczy, wobec pełnej rzeczywistości, abyśmy z respektem potrafili odczuwać istotę tych rzeczy”⁴.

Podstawowe cechy pedagogiki KUL można ująć w słowach: złożoność i integralność, systemowość ujęcia i przechodzenie od systemów wychowania do systemowych ujęć wychowania. Ten kierunek badań Instytut realizuje jako spuściznę po Stefanie Kunowskim, analizując rzeczywistość wychowawczą i tworząc pedagogikę jako dyscyplinę o charakterze otwartym: na wychowanka, na otoczenie i na drugiego człowieka oraz na relację z innymi. Z właściwą sobie odwagą i propozycją oraz architekturą wartości, której cechą rozpoznawalną jest integralność i otwartość, pedagogika w KUL wpisuje się w mozaikę orientacji i koncepcji pedagogiki w Polsce i na świecie, zwracając uwagę zarówno na: *sferę faktów* (rzeczywistość psychofizyczną wychowanka i jego środowiska), jak i *sferę powinności* (wartości i przeżyć) oraz *sferę pedagogicznego działania* i jego możliwości oraz poszukiwania adekwatnych jego metod.

Podejmowane problemy i obszary badań wyznaczają profil wiedzy pedagogicznej tworzonej w KUL. Działalność naukowo-badawcza pracowników służy zarówno specjalizacji jak i integracji wiedzy o rzeczywistości wychowania. Rezultatem jest powstawanie i rozwój wiedzy podstawowej (ogólnej) i specjalistycznej (np. pedagogika prenatalna), zawsze w poszukiwaniu wieloaspektowości i integralności. Stąd praca badawcza i jej profil w Instytucie Pedagogiki wpisuje się w interdyscyplinarny i dyscyplinarny rozwój pedagogiki.

Taki profil Instytutu Pedagogiki KUL ma swoje odzwierciedlenie w podejmowanych przez pracowników inicjatywach badawczych, ale także społecznych, kulturalnych i duszpasterskich.

Dr hab. Ewa Domagała-Zyśk, prof. KUL oraz dr Klaudia Martynowska – uczestniczą w projekcie pt. „Mistrzowie Dydaktyki” w ramach działania 4.3 Współpraca ponadnarodowa, finansowanym przez MNiSW. Głównym celem projektu jest wypracowanie i wdrożenie nowych rozwiązań w zakresie szkolenia tutorów oraz kształcenia w formie tutoringu we współpracy z wiodącymi uczelniami zagranicznymi (znajdującymi się w pierwszej setce rankingu szanghajskiego).

---

⁴ J. Speck, *Guardinis Gegensatzlehre und das sogenannte 'dialektische' Denken in der Pädagogik (Auseinandersetzung mit 'Der Gegensatz')*, „Vierteljahresschrift für wissenschaftliche Pädagogik“, Weinheim, 40, 1964, s. 89-115, 187-226, s. 218nn.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

W Instytucie Pedagogiki wychodzimy z założenia, że dydaktyka akademicka powinna stanowić wypadkową realizowanych badań. Badania te są realizowane zarówno przez Instytut Pedagogiki w sensie ogólności, jak również i zarazem zwłaszcza przez Katedry a w nich poszczególnych pracowników.

Badania stanowią także podstawę gwarancji realizacji programu studiów. Program studiów obejmuje moduły wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, którymi są: moduł ogólnouniwersytecki, podstawowy – ogólnopedagogiczny, szczegółowy – kształcenia pedagogicznego w zakresie psychologiczno-pedagogicznym i dydaktycznym, metodologiczno-badawczy, przedmiotów do wyboru oraz moduł praktyk pedagogicznych.

Liczba punktów ECTS realizowanych w ramach modułu przedmiotów do wyboru wynosi ponad 30% ogólnej sumy punktów ECTS. Z wyjątkiem modułów odnoszących się do przedmiotów ogólnouniwersyteckich, języka obcego, wychowania fizycznego oraz praktyk, są to też moduły związane z badaniami naukowymi prowadzonymi przez nauczycieli akademickich na kierunku pedagogika.

Pracownicy Instytutu Pedagogiki KUL prowadzą badania naukowe w zakresie:

- ontologicznych, antropologicznych i aksjologicznych podstaw pedagogiki i wychowania – moduł podstawowy i kształcenia pedagogicznego;
- metodologii badań pedagogicznych – moduł metodologiczno-badawczy;
- historii myśli pedagogicznej, szkolnictwa i opieki społecznej, biografistyki pedagogicznej – moduł kształcenia pedagogicznego;
- współczesnych teorii i kierunków pedagogicznych (zwłaszcza pedagogiki personalistycznej) – moduł kształcenia pedagogicznego;
- wychowania chrześcijańskiego, pedagogiki rodziny i ochrony życia – moduł kształcenia pedagogicznego;
- integralnej pedagogiki przedszkolnej, wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem – moduł podstawowy i kształcenia pedagogicznego;
- edukacji szkolnej i jej aksjologicznych podstaw, stanu szkolnictwa w Polsce i Europie – moduł kształcenia pedagogicznego;
- wychowawczych funkcji sztuki (literatury, teatru, tańca, sztuk plastycznych, muzyki);
- edukacji medialnej, zdrowotnej i animacji społecznej – moduł kształcenia pedagogicznego;
- pedagogiki pracy, pedeutologii i andragogiki – moduł kształcenia pedagogicznego;
- pedagogiki społecznej, resocjalizacji, reedukacji i profilaktyki – moduł kształcenia pedagogicznego;

- metodyki komunikowania się z osobami z uszkodzonym słuchem z zastosowaniem fonogestów – moduł kształcenia pedagogicznego;
- funkcjonowania osób z niepełnosprawnością sensoryczną, intelektualną, ruchową i somatyczną – moduł kształcenia pedagogicznego.

Powyższy zakres badań prowadzonych przez pracowników Instytutu ściśle wiąże się z treściami kształcenia kierunkowego. Przykładem związku badań realizowanych w katedrach z dydaktyką jest działalność m.in. Katedry Pedagogiki Chrześcijańskiej oraz Pedagogiki Rodziny, która w sposób szczególny wpisuje się w misję zarówno Instytutu, jak i Uczelni. Szerzej na temat badań w Katedrach.

Program kształcenia na kierunku pedagogika skonstruowany został z uwzględnieniem potrzeb dalszego kształcenia zawodowego i rynku pracy, w ścisłym powiązaniu z badaniami naukowymi prowadzonymi w Instytucie Pedagogiki oraz charakterem i misją Uniwersytetu. Ogólna konstrukcja programu zasada się na merytorycznym przyporządkowaniu poszczególnych przedmiotów w oparciu o następujące kryteria: treść i charakter przedmiotu, poziom jego realizacji (kadra Instytutu, uniwersytecka, visiting scholar), obligatoryjność lub możliwości wyboru zajęć przez studenta (przedmioty obligatoryjne, kluczowe, fakultatywne), specyfika metodyki badań i nauczania w danej dyscyplinie, jak również możliwość zdobycia wymaganych umiejętności praktycznych niezbędnych na dalszych etapach rozwoju zawodowego oraz przygotowanie studentów do procesu dyplomowania. Program kształcenia uwzględnia przedmioty prowadzone w językach obcych (w języku angielskim i niemieckim), w tym pasmo zajęć prowadzonych przez zagranicznych profesorów w ramach współpracy międzynarodowej i visiting professors.

Zajęcia programowe, skategoryzowane jako wykłady, konwersatoria, ćwiczenia, warsztaty, szkolenia, seminaria realizowane są typowymi dla nich metodami najczęściej wspieranymi technikami medialnymi, z wykorzystaniem urządzeń elektronicznych, umieszczonych w większości sal uniwersyteckich (typową technikę stanowi prezentacja w programie Power Point). Oprócz tego cechą metodyki zajęć jest stosowanie metod aktywizujących studentów w zakresie intelektualnym (rozwiązywanie problemów) i praktycznym (kreowanie umiejętności), zwłaszcza w stosowaniu metody projektów, badań w działaniu. W kształceniu pedagogicznym np. w dydaktycznym, przygotowania pedagogicznego systematycznie stosuje się ćwiczenia z zakresu projektowania programów teoretyczno-praktycznych, często traktowanych jako element kryterium zaliczeniowego czy egzaminacyjnego. Metodykę w tym zakresie traktuje się jako przygotowanie do badań nad praktyką edukacyjną.

Użytkowe zastawianie metod aktywizujących umożliwia osiągnięcie przez studentów kompetencji społecznych nie tylko z racji na treść kształcenia pedagogicznego, lecz także na formę zajęć, często realizowanych zespołowo.

Istotnym elementem edukacji akademickiej jest kształcenie kompetencji studentów w zakresie języka obcego. Zgodnie z normami obowiązującymi na Uczelni od roku akademickiego 2017/2018, studenci rozpoczynający studia na pierwszym roku kończą kurs języka obcego egzaminem na poziomie **B2** – na pierwszym stopniu studiów oraz na poziomie **B2+** – na studiach jednolitych magisterskich. W celu podniesienia kompetencji specjalistycznych języka obcego, a także merytorycznych, Instytut Pedagogiki proponuje studentom zajęcia w języku angielskim i niemieckim w ramach przedmiotów do wyboru.

Szczególną wartością w działalności naukowo-dydaktycznej i organizacyjnej Instytutu Pedagogiki jest korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnej, która umożliwia: kształcenie w trybie niestacjonarnym, na odległość; korzystanie z platformy Moodle; realizację procedury dyplomowania, obejmującą tryb składania wniosków o zatwierdzenie tematów prac dyplomowych (później opiniowaną przez Instytutową Komisję Ds. Opiniowania Tematów Prac Dyplomowych) oraz nanoszenia korekt w złożonych wnioskach; dokonywanie zapisów na zajęcia fakultatywne i seminaryjne; przeprowadzenie elektronicznej ewaluacji zajęć na platformie KUL po każdym semestrze; badanie prac dyplomowych pod względem ich oryginalności w ramach programu antyplagiatowego; nawiązywanie kontaktu z nauczycielem akademickim poza standardowym, bezpośrednim.

Szczególne zastosowanie znajdują nowe technologie na kierunku pedagogika w realizowaniu studiów niestacjonarnych z zastosowaniem e-learningu, zgodnie z normami obowiązującymi w polskim szkolnictwie wyższym. Ten tryb studiów na odległość, realizowany od wielu lat na kierunku pedagogika, okazał się efektywny i wciąż aktualny (nb. e-learningowym studiom pedagogicznym poświęcono pracę doktorską przygotowaną w Instytucie Pedagogiki: H. Szczepaniuk, *Kształcenie e-learningowe na studiach pedagogicznych w Polsce*, KUL 2015, obejmującą również studia na odległość w Instytucie Pedagogiki KUL). E-learningowe studia realizowane są na platformie e-KUL w ramach systematycznej aktywności nauczycieli akademickich i studentów, bezpośrednich zajęć w Instytucie oraz prowadzenia zaliczeń czy egzaminowania.

Kształcenie w Instytucie Pedagogiki charakteryzuje się dążeniem do maksymalnego dostosowywania procesu nauczania – uczenia się do indywidualnych potrzeb studentów. Zgodnie z *Regulaminem Studiów KUL* studenci na kierunku pedagogika mogą odbywać studia w ramach indywidualnego toku studiów (ITS), czy indywidualnej organizacji studiów (IOS), zawsze z organizacyjnym wsparciem opiekunów roku i opiekunów praktyk. Towarzyszą temu także rozwiązania logistyczne i udogodnienia techniczne, takie jak: pętle indukcyjne, zajęcia na parterze, tablice interaktywne.

Najwydatniej tego rodzaju działania zaznaczają się przez organizowane wsparcie dla studentów z niepełnosprawnością ramach Instytutu Pedagogiki oraz przy współpracy z innymi jednostkami KUL.

A. Działania w ramach Instytutu Pedagogiki

Każdego roku na kierunku pedagogika studiuje od kilku do kilkudziesięciu osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami: słuchową, wzrokową, ruchową, sprzężoną itd. Profesjonalne wsparcie studentów z niepełnosprawnością w Instytucie Pedagogiki jest udzielane przede wszystkim w ramach aktywności Katedry Pedagogiki Specjalnej, Centrum Edukacji Nieślyszących i Słabosłyszących, działającego przy Instytucie oraz Koła Naukowego Studentów Nieślyszących „Surdus Loquens”, a także przez innych pracowników Instytutu. Największe doświadczenie i tradycję ma Instytut w tworzeniu sieci profesjonalnego wsparcia dla studentów z uszkodzeniami słuchu.

Działania te zainicjowała w 1998 r. prof. Kazimiera Krakowiak, tworząc środowisko akademickie sprzyjające studiowaniu osób z poważnymi uszkodzeniami słuchu i podejmując zespołowe badania naukowe – teoretyczne i empiryczne – nad komunikowaniem się językowym z nimi oraz nad wychowaniem językowym i terapią surdologopedyczną. Katedra

skupia zespół współpracowników działających w różnych środowiskach edukacyjnych i naukowych w całej Polsce, co pozwala jej organizować systematycznie konferencje i sympozja naukowe poświęcone problemom uszkodzeń słuchu. Te badania i współpraca zaowocowały licznymi publikacjami. Ukazał się m.in. cykl wydawniczy *Nie głos, ale słowo...* (6 tomów), K. Krakowiak, *Studia i szkice o wychowaniu dzieci z uszkodzeniami słuchu* (2006); monografie: K. Krakowiak, *Dar języka* (2012), *Niepełnosprawni we wspólnocie* zmierzającej do odpowiedzialności i solidarności; E. Domagała-Zyśk, *Wielojęzyczni. Studenci niesłyszący i słabosłyszący w procesie uczenia się i nauczania języków obcych* (2013), książka napisana przez pracowników katedry wspólnie ze specjalistami ze Stanów Zjednoczonych, pt. *Metoda fonogestów w Stanach Zjednoczonych i w Polsce. Wspomaganie rozwoju językowego dzieci i młodzieży z uszkodzonym słuchem* (red. E. Domagała-Zyśk), a także wydawnictwa o charakterze metodycznym i poradnikowym, które przyczyniły się do organizacji praktycznych działań wspierających, m.in.: K. Krakowiak, *O wsparcie studentów niesłyszących w społeczności akademickiej KUL* (2003); K. Krakowiak, R. Kołodziejczyk, A. Borowicz, E. Domagała-Zyśk (red.), *Student niesłyszący we wspólnocie akademickiej. Informator o warunkach edukacji wyższej osób z uszkodzeniami słuchu* (2011); E. Domagała-Zyśk, *Surdogłottodydaktyka. Lekcje i zajęcia językowe dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących* (2014).

Wsparcie osób z niepełnosprawnością rodzaju realizowane jest w Instytucie Pedagogiki w następujących obszarach:

- organizacja indywidualnych konsultacji dla studentów z niepełnosprawnością z pracownikami Katedry Pedagogiki Specjalnej w celu ustalenia potrzebnych form wsparcia;
- indywidualne konsultacje i wsparcie przy pisaniu prac dyplomowych, korekta językowa prac dyplomowych: licencjackich, magisterskich i na studiach podyplomowych, szczególnie dla studentów z uszkodzeniami słuchu;
- indywidualny lektorat języka angielskiego dla studentów z uszkodzonym słuchem;
- zajęcia z metodyki pracy umysłowej dla niesłyszących (możliwość rozszerzenia na zajęcia ogólnouniwersyteckie);
- konsultacje lub zajęcia logopedyczne dla studentów z wadami wymowy;
- lektorat języka polskiego dla studentów z uszkodzeniem słuchu (doskonalenie umiejętności poprawnego mówienia i pisanie w j. polskim);
- stosowanie speech to text (symultaniczna transliteracja tekstowa) na niektórych zajęciach;
- możliwość zastosowania alternatywnych metod komunikacji dla studentów potrzebujących takiego wsparcia przez pracowników Katedry Pedagogiki Specjalnej i studentów wolontariuszy;
- przygotowywanie kolegów studentów do pełnienia roli indywidualnych asystentów dla studentów z niepełnosprawnością;
- organizacja szkoleń i kursów alternatywnych i wspomagających metod komunikacji (np. język migowy, fonogesty);
- działalność Koła Naukowego Studentów Niesłyszących i Słabosłyszących *Surdus Loquens*;

- organizacja cyklu konferencji naukowych „*O tym się nie mówi...*”;
- organizacja spotkań integracyjnych i wymiana doświadczeń ze studentami z innych uczelni;
- pętle indukcyjne w 3 salach dla studentów z uszkodzeniami słuchu;
- dostęp do przenośnych systemów FM;
- toalety dostosowane do potrzeb studentów z niepełnoprawnością ruchową.

B. *Współpracy z innymi jednostkami KUL, z których można wymienić zwłaszcza:*

- współpracę z Pełnomocnikiem Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych oraz KUL CAN (Centrum Aktywizacji Studentów z Niepełnosprawnością w KUL) w celu zapewnienia optymalnego wsparcia dla studentów z niepełnosprawnością z naszego Instytutu;
- współpracę z Centrum Adaptacji Materiałów Dydaktycznych dla Niewidomych KUL w celu opracowywania materiałów dydaktycznych dla studentów z uszkodzeniami wzroku.

Działania praktyczne w tym zakresie, z 20-letnią tradycją, zaowocowały cenionymi w Polsce i na świecie badaniami naukowymi i publikacjami np. K. Krakowiak, *O wsparcie studentów niesłyszących w społeczności akademickiej KUL*; K. Krakowiak, R. Kołodziejczyk, A. Borowicz, E. Domagała-Zyśk (red.), *Student niesłyszący we wspólnocie akademickiej. Informator o warunkach edukacji wyższej osób z uszkodzeniami słuchu*; E. Domagała-Zyśk, *Wielojęzyczni. Studenci niesłyszący i słabosłyszący w procesie uczenia się i nauczania języków obcych*; E. Domagała-Zyśk, *Surdogłottodydaktyka. Lekcje i zajęcia językowe dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących*.

Wsparcie studentów z niepełnosprawnością realizowane jest w szczególności w następujący sposób:

- organizacja indywidualnych konsultacji dla studentów z niepełnosprawnością z pracownikami Katedry Pedagogiki Specjalnej w celu ustalenia potrzebnych form wsparcia;
- indywidualne konsultacje i wsparcie przy pisaniu prac dyplomowych. korekta językowa prac dyplomowych: licencjackich i magisterskich i na studiach podyplomowych, szczególnie dla studentów z uszkodzeniami słuchu;
- indywidualny lektorat języka angielskiego dla studentów z uszkodzonym słuchem;
- zajęcia z metodyki pracy umysłowej dla niesłyszących (możliwość rozszerzenia na zajęcia ogólnouniwersyteckie);
- konsultacje lub zajęcia logopedyczne dla studentów z wadami wymowy;
- lektorat języka polskiego dla studentów z uszkodzeniem słuchu (doskonalenie umiejętności poprawnego mówienia i pisanie w j. polskim);
- stosowanie speech too tekst (symultaniczna transliteracja tekstowa) na niektórych zajęciach;
- możliwość zastosowania alternatywnych metod komunikacji dla studentów potrzebujących takiego wsparcia przez pracowników Katedry Pedagogiki Specjalnej i studentów wolontariuszy;
- przygotowywanie kolegów studentów do pełnienia roli indywidualnych asystentów dla studentów z niepełnosprawnością;

- organizacja szkoleń i kursów alternatywnych metod komunikacji (np. język migowy, fonogesty);
- działalność Koła Naukowego Studentów Niesłyszących i Słabosłyszących *Surdus Loquens*;
- organizacja cyklu konferencji naukowych „*O tym się nie mówi...*”;
- organizacja spotkań integracyjnych i wymiana doświadczeń ze studentami z innych uczelni;
- pętle indukcyjne w 3. salach dla studentów z uszkodzeniami słuchu;
- dostęp do przenośnych systemów FM;
- toalety dostosowane do potrzeb studentów z niepełnoprawnością ruchową.

B. *Współpraca z innymi jednostkami KUL:*

- z Pełnomocnikiem Rektora ds. osób Niepełnosprawnych oraz KUL CAN (Centrum Aktywizacji Studentów z Niepełnosprawnością w KUL) w celu zapewnienia optymalnego wsparcia dla studentów z niepełnosprawnością studiujących pedagogikę;
- z zakładem tyfłodydaktyki w celu adaptacji materiałów dydaktycznych dla studentów z uszkodzeniami wzroku.

W Instytucie Pedagogiki respektowane są podstawowe wymagania w zakresie prowadzenia zajęć przez nauczycieli akademickich w liczbie godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz doktorantów w adekwatnych proporcjach i ilości. Respektowany jest ten wymóg także w odniesieniu do e-learning-u – na 75% zajęć prowadzonych przez pracowników. Prowadzone są także zajęcia z lektoratu języka migowego obcego dla niesłyszących, jak również wykłady w języku obcym angielskim.

Studenci mogą rozwijać swoje kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego przygotowując wnioski o zatwierdzenie tematów swoich prac dyplomowych – w których konieczny jest wymóg podania wersji tematu w języku angielskim, uczestniczą każdego roku w przynajmniej jednych zajęciach fakultatywnych w języku angielskim, jak również przedstawiając prezentacje na wybrany temat w języku angielskim. Do tych wymagań dołącza się przygotowanie streszczenia własnej pracy dyplomowej w języku polskim i angielskim.

Szczegółowy harmonogram studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia (6 semestrów) i II stopnia (4 semestry) zawiera jego program.

Studia stacjonarne i niestacjonarne na kierunku Pedagogika I i II stopnia, ujęte w 6-u modułach, realizowane są bezpośrednio przez nauczycieli akademickich oraz doktorantów, oprócz Modułu 4 (praktyki pedagogiczne), nadzorowanego przez opiekunów praktyk wyznaczonych spośród nauczycieli akademickich.

Moduł 1 na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia obejmuje kształcenie ogólnouniwersyteckie (historia filozofii, etyka, logika, język obcy nowożytny, język angielski – lektorat dla studentów niesłyszących, język polski – lektorat dla studentów niesłyszących, wychowanie fizyczne); Moduł 2 dotyczy podstaw kształcenia pedagogicznego (wprowadzenie do pedagogiki, psychologia rozwoju człowieka, podstawy psychologii klinicznej, socjologia wychowania, biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania, emisja

głosu, technologia informacyjna, etyka zawodowa, konwersatorium); Moduł 3 obejmuje kształcenie pedagogiczne (historia myśli pedagogicznej, historia opieki społecznej, teoretyczne podstawy wychowania, dydaktyka ogólna, pedagogika społeczna, pedagogika rodziny, pedagogika medialna, pedagogika szkolna, pedagogika kultury, pedagogika specjalna, pedagogika pracy, pedagogika chrześcijańska, literatura dla dzieci, podstawy logopedii, kultura języka polskiego, pedagogika resocjalizacji, instytucje opieki i wychowania, praca socjalna i gerontologia społeczna, poradnictwo pedagogiczne, projektowanie rozwoju zawodowego); Moduł 4 dotyczy praktyk pedagogicznych śródrocznych i ciągłych oraz szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy; Moduł 5 jest metodologiczno-badawczym (metodologia badań pedagogicznych, diagnostyka środowiska i profilaktyka społeczna, projektowanie systemów dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych, metodyka pracy umysłowej, seminarium dyplomowe); Moduł 6 stanowią przedmioty do wyboru. Zajęcia modułowe są zasadniczo realizowane w ciągu 6 semestrów kształcenia.

Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia, oprócz powyższych przedmiotów, studenci wybierają od drugiego roku specjalności i powiązane z nimi przedmioty. Na studiach stacjonarnych są do wyboru 4 specjalności: Pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna, Pedagogika szkolna z elementami logopedii, Pedagogika rodziny, profilaktyka, poradnictwo i terapia rodziny, Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i resocjalizacja. Na studiach niestacjonarnych I stopnia obowiązuje jedna specjalność: Pedagogika ogólna i psychoprofilaktyka. Studenci na studiach stacjonarnych I stopnia mogą wybrać jedno spośród 7-u seminariów, a na studiach niestacjonarnych jedno.

Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia realizowanych jest również 6 modułów o powyższym charakterze, ale ze zróżnicowanymi przedmiotami i pogłębionymi treściami: Moduł 1 (Biblia - istota i rola w kulturze, katolicka nauka społeczna i myśl społeczna Jana Pawła II); Moduł 2 (antropologia filozoficzna i kulturowa, kierunki i tendencje współczesnej myśli filozoficznej i etycznej, filozofia wychowania, pedagogika ogólna, socjologia edukacji, psychologia społeczna, psychologia rozwoju i wychowania młodzieży); Moduł 3 (andragogika, współczesne kierunki pedagogiczne, wybrane zagadnienia z pedagogiki chrześcijańskiej, pedagogika porównawcza, elementy historii opieki społecznej w Polsce i na świecie, pedeutologia); Moduł 4 (praktyka zawodowa); Moduł 5 (metodologia nauk społecznych, statystyka, seminarium magisterskie, przygotowanie do egzaminu dyplomowego); Moduł 6 (przedmioty do wyboru). Zajęcia modułowe są realizowane w ciągu 4 semestrów kształcenia.

Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia, oprócz powyższych przedmiotów studenci wybierają od pierwszego roku specjalności i powiązane z nimi przedmioty. Na studiach stacjonarnych są do wyboru 4 specjalności: Pedagogika szkolna z elementami terapii pedagogicznej, Zarządzanie szkołą i placówką wychowania przedszkolnego, Pedagogika rodziny, system pieczy zastępczej i asystentura rodziny, Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza. Na studiach niestacjonarnych II stopnia obowiązuje jedna specjalność: Pedagogika ogólna i psychoprofilaktyka. Studenci na studiach stacjonarnych II stopnia mogą wybrać jedno spośród 15-u seminariów, a na studiach niestacjonarnych spośród trzech.

Studia niestacjonarne I i II stopnia realizowane są w formie e-learningu prowadzonego przez pracowników Instytutu Pedagogiki z zachowaniem proporcji zajęć stacjonarnych w Instytucie Pedagogiki oraz zajęć na platformie e-KUL. W roku akademickim 2018/2019 przewidziano dziewięć dwudniowych zjazdów studentów I i II stopnia studiów niestacjonarnych.

Zajęcia na studiach I i II stopnia stacjonarne i niestacjonarne wiążą się z działalnością naukową prowadzoną przez Instytut Pedagogiki, przede wszystkim w ramach zajęć z zakresu Modułu 3, w przypadku studiów II stopnia także Modułu 2. Również w ramach seminariów naukowych, wybieranych przez studentów, realizowane są prace badawcze, mieszczące się w kompetencjach promotorów i ich zakresu badań naukowych.

Kompetencje językowe studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych mogą rozwijać nie tylko podczas obowiązkowych lektoratów, lecz także w ramach przedmiotów fakultatywnych w języku obcym: na studiach I i II stopnia są to takie przedmioty w języku angielskim, jak: *Counseling and human development*; *Pedagogical leadership*, *Selected issues of the development of the pedagogy abroad*, *The personalistic education*, natomiast w języku niemieckim: *Grundbegriffe der Paedagogik*.

Ponadto studenci mogą rozwijać swoje kompetencje w zakresie języka angielskiego przygotowując wnioski o zatwierdzenie tematów swoich prac dyplomowych, w których konieczny jest wymóg podania angielskiej wersji tematu. Obowiązuje również przygotowanie streszczenia własnej pracy dyplomowej w języku polskim i angielskim.

W ramach przedmiotów fakultatywnych na I i II stopniu studiów stacjonarnych jest możliwość wyboru interesujących studentów zajęć spośród 17 propozycji: *Planowanie własnego rozwoju zawodowego w pracy nauczyciela*, *Podmiotowość w wychowaniu*, *Specyficzne potrzeby dzieci z nadpobudliwością psychoruchową*, *Streetworking wobec potrzeb i oczekiwań dzieci ulicy*, *Wybrane zagadnienia z biografistyki pedagogicznej*, *Counseling and human development*, *Pedagogical leadership*, *Selected issues of the development of the pedagogy abroad*, *The personalistic education*, *Grundbegriffe der Paedagogik*, *Formy pracy z młodzieżą zagrożoną*, *Pedagogiczne implikacje przygodności osoby*, *Podstawy relacji małżeńskiej*, *Terapia logopedyczna dzieci z uszkodzeniami słuchu*, *Fenomenologiczno-hermeneutyczna perspektywa badań nad rodziną*, *Metody aktywizujące w pracy z grupą*, *Pedagogika miejsca - dziedzictwo kulturowe Lubelszczyzny*.

Natomiast na studiach niestacjonarnych I i II stopnia można wybrać przedmioty do wyboru spośród 12-u następujących: *Integracja środowisk wychowawczych*, *Komunikacja interpersonalna i autoprezentacja*, *Metody aktywizujące w pracy z grupą*, *Streetworking wobec potrzeb i oczekiwań dzieci ulicy*, *Teoretyczne i metodologiczne podstawy badań pedagogicznych*, *Wychowawcza funkcja zabawek*, *Animacja grup dziecięcych i młodzieżowych*, *Doskonalenie umiejętności wychowawczych*, *Komunikacja w klasie szkolnej*, *Kontakt pomocny w interakcji wychowawczej*, *Pedagogika klasyczna i antypedagogika wobec wychowania w rodzinie*, *Podmiotowość w wychowaniu*.

W Instytucie Pedagogiki respektowane są podstawowe wymagania w zakresie prowadzenia zajęć przez nauczycieli akademickich w liczbie godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz doktorantów w adekwatnych proporcjach i liczbie. Respektowany jest ten wymóg także w odniesieniu do e-learning-u – na 75% zajęć prowadzonych przez pracowników Instytutu

Pedagogiki. Prowadzone są także zajęcia z lektoratu języka migowego obcego dla niesłyszących, jak również wykłady w języku obcym angielskim.

Studenci mogą rozwijać swoje kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego przygotowując wnioski o zatwierdzenie tematów swoich prac dyplomowych – w których konieczny jest wymóg podania wersji tematu w języku angielskim, uczestniczą każdego roku w przynajmniej jednych zajęciach fakultatywnych w języku angielskim, jak również przedstawiając prezentacje na wybrany temat w języku angielskim. Do tych wymagań dołącza się przygotowanie streszczenia własnej pracy dyplomowej w języku polskim i angielskim.

Podstawowymi formami zajęć prowadzonych na kierunku Pedagogika są wykłady, konwersatoria, ćwiczenia, warsztaty, seminaria.

Na I roku studiów stacjonarnych I stopnia, bez zajęć do wyboru, realizowane są następujące formy zajęć i ich wymiar godzinowy: wykłady – 240 godz., konwersatoria – 30 godz., ćwiczenia – 270 godz. plus wychowanie fizyczne – 60 godz. i lektorat języka obcego – 60 godz., warsztaty – 30 godz.; ogółem na 690 godz. zajęć przypada 35% na wykłady, 4% na konwersatoria, 57% na ćwiczenia i 4% na warsztaty;

Na II roku, bez zajęć do wyboru: wykłady – 120 godz., konwersatoria – 90 godz., ćwiczenia – 120 godz. plus lektorat języka obcego – 60 godz., uwzględniając specjalność (na przykładzie Pedagogiki wczesnoszkolnej i przedszkolnej: wykłady 90 godz., konwersatoria – 60 godz., ćwiczenia – 135 godz.), razem: wykłady – 210 godz., konwersatoria – 150 godz., ćwiczenia – 315 godz., ogółem na 675 godz. zajęć przypada 31% na wykłady, 22% na konwersatoria, 47% na ćwiczenia;

Na III roku bez zajęć do wyboru: wykłady – 45 godz., konwersatoria – 30 godz., ćwiczenia – 120 godz., seminarium – 60 godz., uwzględniając specjalność (na przykładzie Pedagogiki wczesnoszkolnej i przedszkolnej: wykłady 15 godz., konwersatoria – 55 godz., ćwiczenia – 120 godz., warsztaty – 20 godz.), razem: wykłady – 60 godz., konwersatoria – 85 godz., ćwiczenia – 240 godz., warsztaty – 20 godz., seminarium – 60 godz., ogółem na 465 godz. zajęć przypada 13% na wykłady, 18% na konwersatoria, 52% na ćwiczenia, 4% na warsztaty, 13% na seminarium.

Podsumowanie: na studiach stacjonarnych I stopnia, bez przedmiotów fakultatywnych, zajęcia w wymiarze 1830 godz. (z uwzględnieniem przykładowej specjalności Pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna) są realizowane w formie wykładu – 510 godz. (28%), konwersatorium – 265 godz. (14%), ćwiczeń – 945 godz. (53%), warsztatu – 50 godz. (2%), seminarium – 60 godz. (3%).

Na I roku studiów stacjonarnych II stopnia, bez zajęć do wyboru, realizowane są następujące formy zajęć i ich wymiar godzinowy: wykład – 255 godz., konwersatorium – 90 godz., ćwiczenia – 60 godz. seminarium – 60 godz., uwzględniając specjalność (na przykładzie Pedagogiki szkolnej z elementami terapii pedagogicznej: wykłady 30 godz., konwersatoria – 15 godz., ćwiczenia – 15 godz.), ogółem na 525 godz. zajęć przypadają wykłady – 285 godz. (55%), konwersatoria – 105 godz. (20%), ćwiczenia – 75 godz. (14%), seminaria – 60 godz. (11%);

Na II roku, bez zajęć do wyboru: wykład – 90 godz., konwersatorium – 120 godz., seminarium – 60 godz., uwzględniając specjalność (na przykładzie Pedagogiki szkolnej z

elementami terapii pedagogicznej: konwersatoria – 45 godz., ćwiczenia – 45 godz.), ogółem na 360 godz. zajęć przypadają wykłady – 90 godz. (25%), konwersatoria – 165 godz. (46%), ćwiczenia – 45 godz. (13%), seminaria – 60 godz. (16%)

Podsumowanie: na studiach stacjonarnych II stopnia, bez przedmiotów fakultatywnych, zajęcia w wymiarze 885 godz. (z uwzględnieniem przykładowej specjalności Pedagogika szkolna z elementami terapii pedagogicznej) są realizowane w formie wykładu – 375 godz. (42%), konwersatorium – 270 godz. (32%), ćwiczeń – 120 godz. (13%), seminarium – 120 godz. (13%).

Na I roku studiów niestacjonarnych I stopnia, bez zajęć do wyboru, realizowane są następujące formy zajęć i ich wymiar godzinowy: wykłady – 207 godz., konwersatoria – 60 godz., ćwiczenia – 108 godz. plus lektorat języka obcego – 60 godz., warsztaty – 12 godz.; ogółem na 447 godz. zajęć przypada 46% na wykłady, 13% na konwersatoria, 38% na ćwiczenia i 3% na warsztaty;

Na II roku, bez zajęć do wyboru: wykłady – 78 godz., konwersatoria – 84 godz., ćwiczenia – 60 godz. plus lektorat języka obcego – 60 godz., uwzględniając specjalność Pedagogika ogólna i psychoprofilaktyka: wykłady 24 godz., konwersatoria – 48 godz., ćwiczenia – 36 godz., razem: wykłady – 102 godz., konwersatoria – 132 godz., ćwiczenia – 156 godz., ogółem na 390 godz. zajęć przypada 26% na wykłady, 34% na konwersatoria, 40% na ćwiczenia;

Na III roku, bez zajęć do wyboru: wykłady – 12 godz., konwersatoria – 24 godz., ćwiczenia – 60 godz., seminarium – 48 godz., uwzględniając specjalność Pedagogika ogólna i psychoprofilaktyka: wykłady 24 godz., konwersatoria – 48 godz., ćwiczenia – 36 godz., razem wykłady – 36 godz., konwersatoria – 72 godz., ćwiczenia – 96 godz., seminarium – 48 godz., ogółem na 252 godz. zajęć przypada 14% na wykłady, 29% na konwersatoria, 38% na ćwiczenia oraz 19% na seminarium.

Podsumowanie: na studiach niestacjonarnych I stopnia, bez przedmiotów fakultatywnych, zajęcia w wymiarze 1089 godz. z uwzględnieniem specjalności Pedagogika ogólna i psychoprofilaktyka są realizowane w formie wykładu – 345 godz. (32%), konwersatorium – 264 godz. (24%), ćwiczenia – 420 godz. (39%), warsztatu – 12 godz. (1%), seminarium – 48 godz. (4%).

Na I roku studiów niestacjonarnych II stopnia, bez zajęć do wyboru, realizowane są następujące formy zajęć i ich wymiar godzinowy: wykład – 216 godz., konwersatorium – 24 godz., ćwiczenia – 24 godz. seminarium – 36 godz., uwzględniając specjalność (na przykładzie Pedagogika ogólna i psychoprofilaktyka: wykłady 12 godz., konwersatoria – 60 godz., ogółem na 372 godz. zajęć przypadają wykłady – 228 godz. (61%), konwersatoria – 84 godz. (23%), ćwiczenia – 24 godz. (6%), seminaria – 36 godz. (10%);

Na II roku, bez zajęć do wyboru: wykład – 36 godz., konwersatorium – 24 godz., seminarium – 36 godz., uwzględniając specjalność Pedagogika ogólna i psychoprofilaktyka: wykłady – 12 godz., konwersatoria – 24 godz., ćwiczenia – 12 godz., ogółem na 144 godz. zajęć przypadają wykłady – 48 godz. (34%), konwersatoria – 48 godz. (34%), ćwiczenia – 12 godz. (8%), seminaria – 36 godz. (24%)

Podsumowanie: na studiach stacjonarnych II stopnia, bez przedmiotów fakultatywnych, zajęcia w wymiarze 516 godz. z uwzględnieniem specjalności Pedagogika ogólna i

psychoprofilaktyka są realizowane w formie wykładu – 276 godz. (53%), konwersatorium – 136 godz. (26%), ćwiczenia – 36 godz. (7%), seminarium – 72 godz. (14%).

Trzeba zaznaczyć, że zajęcia w ramach 17-u przedmiotów fakultatywnych na studiach stacjonarnych I i II stopnia oraz 12-u na studiach niestacjonarnych I i II stopnia są realizowane w formie wykładów, konwersatoriów i ćwiczeń.

Zgodnie z przepisami wewnętrznymi, obowiązującymi na KUL-u, grupy studenckie powinny liczyć 30 osób na studiach stacjonarnych I i II stopnia.

Ważnym elementem treści programowych jest praktyczne przygotowanie studentów, zapewnione dzięki modułowi – praktyki. Praktyka studencka stanowi część programu studiów a jej celem jest poszerzanie wiedzy zdobytej podczas studiów i jej praktyczne wykorzystanie.

Harmonogram tych praktyk ilustruje poniższe zestawienie:

Praktyki w Instytucie Pedagogiki KUL		
PEDAGOGIKA I° - studia stacjonarne i niestacjonarne (e-learning) - studia licencjackie		
Rok studiów	Forma/wymiar praktyki	Ilość punktów ECTS
I	ciągła po I roku – 30 h – 1 tydzień ogólnopedagogiczna	2
II	ciągła po II roku - 120h – 4 tygodnie związana z przygotowaniem pedagogicznym	3
III	śródroczna na III roku – 30h - 1 tydzień, związana ze specjalnością	1
PEDAGOGIKA II° - studia stacjonarne i niestacjonarne (e-learning) - studia magisterskie		
Rok studiów	Forma/wymiar praktyki	Ilość punktów ECTS
I	praktyka dyplomowa ciągła po I roku – 60 h – 2 tygodnie związana ze specjalnością	8

ORGANIZACJA PRAKTYK

Praktyka studencka na studiach I°

Praktyką studencką objęci są studenci pedagogiki I, II i III roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (e-learning). Zgodnie z programem studiów praktyka studencka trwa 180 godzin (6 ECTS). Praktyka na I roku studiów ma charakter ogólnopedagogiczny, praktyka na II roku jest związana z przygotowaniem pedagogicznym, natomiast na III roku z wybraną przez studenta specjalnością. Praktyka w zależności od charakteru jest realizowana między

innymi w przedszkolach, szkołach, świetlicach opiekuńczo-wychowawczych, domach dziecka, poradniach logopedycznych.

Praktyka studencka na studiach II°

Praktyką studencką objęci są studenci pedagogiki I roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (e-learning). Zgodnie z programem studiów praktyka studencka trwa 60 godzin (8 ECTS). Jest związana z wybraną przez studenta specjalizacją i realizowana między innymi w szkołach, przedszkolach, zakładach karnych, urzędach pracy.

W dużej mierze są to instytucje, z którymi Instytut Pedagogiki podjął stałą współpracę (Lublin i województwo lubelskie).

Praktyka jest integralną częścią programu studiów na kierunku Pedagogika. Jej zrealizowanie stanowi jeden z koniecznych warunków ukończenia studiów i uzyskania kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela lub pracy w zawodzie pedagoga.

Nad realizacją praktyk ze strony Instytutu Pedagogiki czuwają Opiekunowie praktyk (8 osób – wyznaczeni przez radę Instytutu oraz Dziekana nauczyciele akademicy pracujący w Inst. Pedagogiki). Ich obowiązki zostały dokładnie opisane w Zarządzeniu Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, regulującym realizację praktyk na KUL-u (Załącznik nr 3 - Zarządzenie Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie określenia zasad organizacji i odbywania praktyk obowiązkowych i nadobowiązkowych na studiach wyższych na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II) oraz w Regulaminach praktyk (Załącznik nr 4 - Regulamin Praktyk Studenckich w Instytucie Pedagogiki KUL. Studia Pierwszego Stopnia, Załącznik nr 5 - Regulamin Praktyk Studenckich w Instytucie Pedagogiki KUL. Studia Drugiego Stopnia), obowiązujących w Instytucie Pedagogiki. Opiekunowie organizują przed realizacją praktyki spotkania ze studentami, podczas których wyjaśniają przebieg praktyki. Często informacje dotyczące realizacji praktyki zamieszczają w Aktualnościach na platformie e-kul, udostępniając je studentom.

Przy wyborze miejsca odbywania praktyki student korzysta z bazy Instytucji Przyjmujących dostępnej w Sekretariacie Instytutu Pedagogiki (Załącznik nr 6 - *Lista Instytucji Przyjmujących Instytutu Pedagogiki*) oraz u Opiekunów praktyk lub sam zgłasza miejsce odbywania praktyki, działając zawsze w porozumieniu z Opiekunem praktyk. Lista Instytucji Przyjmujących jest na bieżąco aktualizowana przez Wydziałowego Koordynatora Praktyk w porozumieniu z Opiekunami praktyk.

Podstawą do zawarcia *Umowy o organizację praktyki studenckiej* jest Deklaracja Instytucji Przyjmującej, czyli pisemne oświadczenie Instytucji Przyjmującej o gotowości przyjęcia Praktykanta w celu odbycia przez niego praktyki (Załącznik nr 1 do *Zarządzenia*). Praktyka odbywa się w oparciu o kartę przebiegu praktyk z odniesieniem do zakładanych efektów uczenia się (określone w Regulaminach praktyk, odrębnie dla każdej praktyki) i tygodniowy rozkład zajęć danej instytucji (placówki) oraz szczegółowy harmonogram zajęć opracowany przez Mentora Praktykanta z ramienia Instytucji Przyjmującej, który organizacyjnie i merytorycznie nadzoruje realizowaną praktykę zgodnie z założonymi efektami uczenia się.

Opiekun praktyk wrywkowo hospituje realizowane przez studentów praktyki, wypełniając Formularz hospitacji praktyki (wypełnione formularze przechowuje do

ewentualnego wglądu)

Wydziałowy Koordynator Praktyk (pracownik Instytutu Pedagogiki KUL)

Do głównych zadań koordynatora należy:

- koordynowanie działań związanych z realizacją praktyk na Wydziale,
- rozliczanie Opiekunów praktyk z wykonanej pracy na podstawie przedkładanych sprawozdań,
- przekazywanie do Działu Kształcenia wykazów efektów uczenia się zakładanych do osiągnięcia podczas praktyk,
- przekazywanie do Działu Kształcenia Regulaminów praktyk.

Koordynator spełnia rolę pośrednika między Opiekunami praktyk a Dziekanem właściwym ds. praktyk. Został powołany, aby od strony formalnej ujedynolnić realizację praktyk na Wydziale [rozstrzyganie kwestii dotyczących np. formy formularza ewaluacyjnego praktyk, sposobu zaliczania na poczet części lub całości praktyk innej aktywności zawodowej (np. wolontariatu) studenta etc.]

DOSTĘPNOŚĆ DOKUMENTÓW DLA STUDENTÓW

Wzory dokumentów niezbędne do zrealizowania praktyki oraz Akty prawne regulujące jej realizację są dostępne na stronie internetowej KUL-u (ścieżka dostępu: www.kul.pl – zakładka: *Studia*- zakładka: *Praktyki* – zakładka *Praktyki obowiązkowe* lub *Akty prawne*).

- Wzory dokumentów: Deklaracja przyjęcia na praktyki (DOC), Umowa o organizację praktyki studenckiej (DOC), Umowa o organizację praktyki studenckiej (PDF), Dziennik praktyk KUL (DOC), Dziennik praktyk KUL (PDF), Zaświadczenie o odbyciu praktyki (DOC)
- Akty prawne: Zarządzenie Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie określenia zasad organizacji i odbywania praktyk obowiązkowych i nadobowiązkowych na studiach wyższych na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II
- Regulaminy praktyk dostępne są na stronie internetowej KUL-u (ścieżka dostępu: www.kul.pl – zakładka: *Wydziały* – zakładka: *Wydział Nauk Społecznych* – zakładka: *Dla studentów, Praktyki studenckie*, lub na stronie Instytutu Pedagogiki zakładka: *Studenci i Doktoranci* – zakładka: *Praktyki*).

Ponadto na stronie Instytutu Pedagogiki zamieszczone są linki odsyłające do podstron z aktualnymi dokumentami potrzebnymi do realizacji praktyki (jw.)

EWALUACJA PRAKTYKI

Po zrealizowaniu praktyki przy jej zaliczaniu przez Opiekuna student wypełnia ankietę ewaluacyjną (**Załącznik nr 7 - Ankieta ewaluacyjna praktyki zawodowej w Instytucie Pedagogiki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II**). Ewaluacja praktyki dokonuje się również w rozmowie Opiekuna ze studentem.

Po zaliczeniu praktyki studentom Opiekun składa u Dziekana właściwego ds. praktyk sprawozdanie (**Załącznik nr 8 - Sprawozdanie z tytułu pełnienia funkcji Opiekuna praktyk**), w którym zamieszcza informacje dotyczące m. in. terminu i miejsca realizacji praktyk, przykładowych form aktywności studentów podczas odbywania praktyki, wizytacji praktyki.

Instytut Pedagogiki prowadzi kształcenie nauczycieli w ramach specjalności Pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna na I stopniu studiów stacjonarnych, respektując aktualnie obowiązujące przepisy w zakresie standardów i organizacji kształcenia oraz kompetencji wykładowców i ich dorobku naukowego.

Pracownicy prowadzą zajęcia odpowiednio do posiadanego dorobku mierzonego ilością i jakością publikacji.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Szczegółowe zasady rekrutacji określają uchwały podejmowane przez Senat KUL. W odniesieniu do bieżącego roku akademickiego jest to Uchwała Senatu KUL z 25.05.2017 r., natomiast na przyszły rok akademicki obowiązuje Uchwała Senatu KUL z 21.12.2018 r. w sprawie zasad postępowania rekrutacyjnego na studia KUL w roku akademickim 2019-2020.

Postępowanie rekrutacyjne na studia odbywa się w dwóch formach: postępowanie dla kandydatów z tzw. nową maturą oraz postępowanie dla kandydatów z tzw. starą maturą. Kandydaci posiadający dyplom matury międzynarodowej (International Baccalaureate) wydany przez Biuro IB w Genewie, przyjmowani są na podstawie wymaganych dokumentów (otrzymują maksymalną liczbę punktów) w ramach planowanej liczby miejsc o ile uzyskają na egzaminie IB łączną sumę punktów przynajmniej 28. Szczegółne zasady rekrutacji odnoszą się do laureatów, finalistów olimpiad przedmiotowych oraz konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich. Warunkiem rozpoczęcia rekrutacji jest rejestracja kandydata na platformie internetowej (indywidualne konto rekrutacyjne) oraz wniesienie opłaty. Postępowanie konkursowe prowadzone jest przez Wydziałową Komisję Rekrutacyjną, której członków z ramienia Instytutu Pedagogiki wskazuje Rada Instytutu a powołuje Rada Wydziału. Wyniki postępowania konkursowego są jawne. Z przebiegu postępowania rekrutacyjnego sporządza się protokoły zbiorcze i indywidualne.

Instytut rozważa potrzebę powołania Komisji do spraw uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej. Obecnie jednak ta ostatnia kwestia – uznawania kwalifikacji i efektów kształcenia także zagranicznych jest regulowana na poziomie Wydziału Nauk Społecznych KUL i Rady Wydziału na podstawie § 18 Regulaminu Studiów KUL.

Na propozycję Instytutu Pedagogiki Dziekan WNS przedstawia Radzie WNS skład Komisji ds. oceny kwalifikacji uzyskanych w kraju czy zagranicą, powołuje także członka Komisji zobowiązanego do przygotowania opinii. Komisja obradując pod przewodnictwem Dziekana WNS, zapoznaje się z problematyką i opiniami oraz podejmuje wymagane przez prawo decyzje.

Studenci z innych uczelni i środowisk podejmujący kontynuację nauki w KUL otrzymują od dyrektora Instytutu wypis zauważonych różnic programowych przygotowany przez opiekuna roku studiów i potwierdzony przez dyrektora Instytutu.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania efektów uczenia się wynikają z Zarządzenia Rektora z 12.05.2015 r. w sprawie systemu weryfikacji efektów kształcenia. Na proces weryfikacji efektów składają się formy weryfikacji, metody weryfikacji oraz jej sposoby. Powyższe rozporządzenie reguluje także szczegółowe obowiązki nauczyciela akademickiego w zakresie weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się danego przedmiotu. Na tej też podstawie Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia odpowiada za podsumowanie oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Przykładowymi metodami weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych określonych dla danego przedmiotu są: wypowiedź ustna, praca pisemna, test otwarty, test wyboru, przygotowanie referatów i prezentacji, praca w grupach, konwersacje. Prowadzący zajęcia udostępniają wykazy zagadnień lub pytań egzaminacyjnych. Skala ocen wynika z § 20 Regulaminu Studiów KUL.

Warunki i zasady potwierdzenia efektów uczenia się określa Zarządzenie Rektora KUL z dnia 12 maja 2015 r. w sprawie systemu weryfikacji efektów kształcenia (ROP-0101-43/15). Na proces weryfikacji składają się formy, metody i sposoby weryfikacji. Zarządzenie określa także obowiązki nauczyciela akademickiego w zakresie weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się z danego przedmiotu.

Pedagogika (studia stacjonarne) I stopnia			
r.ak.	Rekrutacja: Zarejestrowani kandydaci	Rekrutacja: Kandydaci, którzy potwierdzili podjęcie studiów	Liczba studentów przyjętych na I r.
2015/2016	159	85	85
2016/2017	147	81	81
2017/2018	172	103	103

Pedagogika (studia stacjonarne) II stopnia			
r.ak.	Rekrutacja: Zarejestrowani kandydaci	Rekrutacja: Kandydaci, którzy potwierdzili podjęcie studiów	Liczba studentów przyjętych na I r.
2015/2016	122	95	95
2016/2017	61	46	46
2017/2018	64	57	57

e-Pedagogika (studia niestacjonarne) I stopnia			
r.ak.	Rekrutacja: Zarejestrowani kandydaci	Rekrutacja: Kandydaci, którzy potwierdzili podjęcie studiów	Liczba studentów przyjętych na I r.
2015/2016	17	12	12
2016/2017	16	12	12
2017/2018	17	11	11

e-Pedagogika (studia niestacjonarne) II stopnia			
r.ak.	Rekrutacja: Zarejestrowani kandydaci	Rekrutacja: Kandydaci, którzy potwierdzili podjęcie studiów	Liczba studentów przyjętych na I r.
2015/2016	28	24	24
2016/2017	29	22	22
2017/2018	19	17	17

Absolwenci				
r.ak.	Pedagogika stacj. I st.	Pedagogika stacj. II st.	e-Pedagogika niest. I st.	e-Pedagogika niest. II st.
2015/2016	86	138	7	31
2016/2017	51	75	4	23
2017/2018	56	40	10	19

Sposoby i narzędzia monitorowania i oceny postępów studenta z punktu widzenia dziekanatu:

- 1) Baza S4A – system informatyczny:
  - obsługa procesu kodowania zajęć dydaktycznych oraz weryfikacja wprowadzonych danych
  - wprowadzanie do indeksu elektronicznego studenta informacji dodatkowych, pozaprogramowych
  - sprawdzanie wpisów w indeksie elektronicznym, zaliczanie semestrów studiów
- 2) Platforma MOODLE
- 3) Aktualności – platforma <https://e.kul.pl/login.html> – sposób komunikacji wewnętrznej KUL
- 4) Elektroniczna i papierowa dokumentacja (protokoły robocze oraz protokół wydrukowany przez Wykładowców z Platformy e-KUL, karta osiągnięć studenta)
  - weryfikacja wprowadzonych danych

- przygotowywanie protokołów z wpisami specjalnymi (powtarzanie przedmiotu, warunek itp.) i dziekańskiego
- 5) Wypełnianie i potwierdzanie średniej ocen na wnioskach składanych w celach stypendialnych
- 6) Prace przygotowawcze do obron prac licencjackich i magisterskich
- 7) Przygotowywanie harmonogramów sesji i obron.

W Instytucie Pedagogiki Katolickiego Uniwersytetu lubelskiego Jana Pawła II, stosuje się następujące metody przygotowania i dokumentowania realizacji założonych efektów kształcenia:

A. Dla egzaminów ustnych:

- egzaminator przygotowuje wykaz zagadnień i lektur obowiązujących na egzaminie, uwzględniających specyfikę poszczególnych efektów kształcenia w formie sylabusu przedmiotu udostępnionego studentom poprzez platformę e-KUL. Wszystkie ewentualne dokumenty, poświadczające zastosowane na egzaminach ustnych metody weryfikacji efektów kształcenia przechowuje egzaminator.

B. Dla egzaminów pisemnych:

a. pisemne prace egzaminacyjne, testy

- egzaminator przygotowuje matryce egzaminów pisemnych, testów, obowiązujących na egzaminie, uwzględniających specyfikę poszczególnych efektów kształcenia określonych w sylabusie przedmiotu. Prace egzaminacyjne pisemne, poświadczające osiągnięcie przez studentów efektów kształcenia, przechowuje egzaminator.

C. Zaliczenie przedmiotów (warsztatów, ćwiczeń, konwersatoriów) dokonuje się na podstawie:

1. testów i kolokwiów (pisemnych), uwzględniających specyfikę poszczególnych efektów kształcenia określonych w sylabusie przedmiotu;
2. pisemnych prac zaliczeniowych;
3. raportów z badań, w postaci:
  - diagnozy rodziny, dokonywanej w celu optymalnego doboru metod rozwiązywania sytuacji kryzysowych w rodzinie oraz pracy asystenta rodziny;
  - dzienników obserwacji dziecka, w zakresie zmian zachodzących w poszczególnych jego sferach rozwojowych;
4. zadań wykonanych przez studentów, np.
  - poprawnego zredagowania wiadomości e-mail;
  - konspektów i scenariuszy zajęć opiekuńczo-wychowawczych;
  - notatek sprawozdawczych (z uczestnictwa w konferencjach, sympozjach, spotkaniach ze specjalistami z różnych obszarów);
  - analiz dokumentów w zakresie biomedycznych podstaw rozwoju – siatek centylowych i kart płodności;
  - prac badawczo-wdrożeniowych w zakresie edukacji i profilaktyki zdrowotnej;

- prac o charakterze projektowym, opracowanych i przedstawianych przez studentów za pomocą prezentacji multimedialnych tematycznych;
- ulotek promujących region pochodzenia studenta;
- projektu biznesowego z obszaru przedsiębiorczości, uwzględniającego: budowanie zespołu, pomysł na działalność, produkt/usługę, wstępne koszty działalności, promocję, rejestrację działalności, strategię rozwojową.

D. Dokumentacja poświadczająca osiągnięcie efektów kształcenia w trakcie odbywania praktyki oraz procedura jej zaliczenia:

Jednym ze sposobów potwierdzających osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się są dokumenty dostarczane po zrealizowanej praktyce zawodowej. Podstawowym potwierdzeniem jest zaświadczenie o odbytej praktyce w określonej placówce. Student zobowiązany jest również przedłożyć wypełniony dziennik. Dokument ten zawiera szczegółowe informacje dotyczące wykonywanych prac, powierzonych obowiązków i pełnionych funkcji wraz z odniesieniem do zakładanych efektów kształcenia. Osiągnięcie zakładanych efektów potwierdza mentor, który też wystawia praktykantowi ocenę opisową. Kolejną formą potwierdzającą zrealizowanie efektów kształcenia są sprawozdania z praktyk, które przygotowują studenci, a rzetelność zawartych w nich informacji potwierdza mentor. Praktykant, wypełniając sprawozdanie, powinien wykazać się wiedzą na temat: regulacji organizacyjno-prawnych placówki, podstawowej dokumentacji prowadzonej przez mentora, wychowawczych oddziaływań nauczyciela podczas zajęć, form i metod pracy i ich dostosowania do możliwości dzieci/uczniów, czynników ułatwiających i utrudniających porozumiewanie się w relacji: nauczyciel-uczeń, wychowawca-wychowanek. Ponadto student wskazuje efekty kształcenia, które zostały zrealizowane podczas praktyki zawodowej. Podczas zaliczania praktyki, opiekunowie przeprowadzają rozmowę ze studentami, podczas której ma miejsce m.in. analiza kart przebiegu praktyk zawartych w dzienniku praktyk oraz sprawozdań sporządzonych przez praktykantów wraz z odniesieniem do przyjętych efektów kształcenia. Opiekunowie praktyk – na podstawie rozmowy ze studentami oraz analizy dokumentów – sporządzają sprawozdania z praktyk studenckich.

Prace pisemne, badawczo-wdrożeniowe, raporty, poświadczające osiągnięcie przez studentów efektów kształcenia, przechowuje prowadzący przedmiot.

E. Prace dyplomowe

Prace dyplomowe są przygotowywane na seminariach naukowych prowadzonych przez promotorów. Promotor odpowiada za całość pracy przedstawionej do dyplomowania. Ocenia ją pod względem merytorycznym i metodologicznym. Pracę przepuszcza przez system antyplagiatowy OSA i podpisuje, że zapoznał się z wersją pracy złożonej do dyplomowania. Praca jest oceniana przez promotora i recenzenta. Po uzyskaniu pozytywnej oceny student/ka zostaje dopuszczona do egzaminu dyplomowego.

F. Protokoły prac dyplomowych

Na egzaminie dyplomowym przewodniczący komisji przeprowadzającej egzamin dyplomowy wypełnia protokół pracy dyplomowej, gdzie wpisywane są wylosowane przez zdającego pytania i uzyskane oceny. Jest podawana średnia z dwóch ocen (promotora i recenzenta), następnie jest wyliczana średnia ze studiów, z pracy i z odpowiedzi. Po przeliczeniu tych wszystkich wskaźników na protokole zostaje wpisana końcowa ocena uzyskana z trzech komponentów (średnia ze studiów, z pracy i odpowiedzi). Jeżeli praca jest oceniona powyżej 4.501 (ocena bardzo dobra) a wszystkie komponenty oddające ostateczny wynik są bardzo dobre, to przewodniczący może zaproponować wpisanie wyróżnienie pracy.

Rozpisane w Regulaminach praktyk efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych są potwierdzane na dwóch poziomach:

a/ przez Mentora, czyli osobę wyznaczoną przez Instytucję Przyjmującą, odpowiedzialną za organizacyjny i merytoryczny nadzór nad realizowaną praktyką zgodnie z założonymi efektami uczenia się. Mentor sprawuje systematyczną kontrolę nad realizacją programu praktyki i na podstawie obserwacji, kontroli zleconych studentowi zadań ocenia realizację efektów uczenia się i je potwierdza.

b/ przez Opiekuna praktyk, czyli nauczyciela akademickiego upoważnionego przez Rektora KUL do zawierania umów o organizację praktyk studenckich. Opiekun, który czuwa nad właściwym przebiegiem praktyk (udziela instruktażu, omawia i ocenia zajęcia, w uzasadnionych przypadkach hospituje i uczestniczy w kontroli) w oparciu o analizę dokumentacji praktyk (Dzienniku praktyk, Sprawozdanie z przebiegu praktyki, Zaświadczenie o odbyciu studenckiej praktyki zawodowej z rozpisаныmi i potwierdzonymi efektami uczenia się) oraz rozmowę ze studentem, a także rozmowę z Mentorem praktyki potwierdza osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studenta są dokumentowane:

- w wypełnionych Dziennikach praktyk
- w Zaświadczeniu o odbyciu studenckiej praktyki zawodowej

Jeśli chodzi o kompetencje językowe w zakresie znajomości języka nowożytnego w Instytucie Pedagogiki, to zgodnie z uchwałą Senatu KUL (uchwała nr 798/II/6), student ma obowiązek uczęszczania na zajęcia językowe (lektoraty) na 1 i 2 roku studiów I stopnia. Wybiera spośród 6 języków nowożytnych (angielski, francuski, hiszpański, niemiecki, włoski, rosyjski) na różnych poziomach, określanych dzięki wynikom testów poziomujących wypełnianych podczas rekrutacji. Lektoraty obejmują 30 godz. w semestrze – łącznie 120 godzin w trakcie studiów I stopnia. Każdy semestr lektoratu kończy się zaliczeniem na ocenę, zaś ostatni semestr – egzaminem na poziomie B2 (lub B2+).

Na 1 roku studiów II stopnia student ma obowiązek wyboru jednego wykładu w języku obcym (spośród wykładów w języku angielskim i niemieckim) oraz uzyskania zaliczenia (poziom B2+).

Studenci rozpoczynający naukę od niższych poziomów językowych niż B1 mają możliwość uczestnictwa w bezpłatnych zajęciach dodatkowych w ramach puli punktów ECTS, oraz odpłatnych zajęciach organizowanych przez Akademickie Centrum Językowe przy Fundacji Rozwoju KUL, ma również możliwość korzystania z bezpłatnych konsultacji

lektoratowych (2x45 min w tygodniu) oraz próbnych egzaminów sprawdzających pozwalających określić aktualne braki w wiedzy (zob. Załącznik 1 i Załącznik 2 – *Zamierzone efekty kształcenia – język nowożytny*, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych KUL).

Kształcenie w Instytucie Pedagogiki KUL jest realizowane jako kształcenie ogólnoakademickie, ale z ukierunkowaniem się także na efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla poziomu i profilu studiów zróżnicowanych zwłaszcza przez wybór specjalności. Stosownie do wybranej też specjalności na roku II i III-cim pierwszego stopnia studiów oraz I-szym i II-gim II-go stopnia studiów realizowane są zajęcia, w których (oprócz prowadzących) uczestniczą także zapraszani na zajęcia przedstawiciele instytucji, fundacji, czy praktycy dzielący się w określonej jednostce dydaktycznej własnymi uwagami czy doświadczeniem.

Kształcenie w Instytucie Pedagogiki KUL jest realizowane jako kształcenie ogólnoakademickie, ale z ukierunkowaniem się także na efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla poziomu i profilu studiów zróżnicowanych zwłaszcza przez wybór specjalności. Stosownie do wybranej też specjalności na roku II i III-cim pierwszego stopnia studiów oraz I-szym i II-gim II-go stopnia studiów realizowane są zajęcia w których (oprócz prowadzących) uczestniczą także zapraszani na zajęcia przedstawiciele instytucji, fundacji, czy praktycy dzielący się w określonej jednostce dydaktycznej własnymi uwagami czy doświadczeniem.

W zależności od typu zajęć (wykłady, warsztaty, konwersatoria, ćwiczenia) stosowane są prace etapowe, sprawdzające wiedzę i umiejętności studentów z zakresu konkretnych zagadnień albo szerszej tematyki problemowej. Choć nie są one obligatoryjne, to jednak zalecane. Typowymi rodzajami prac etapowych są krótkie testy, opracowania deskryptywne wskazanej (wybranej) problematyki oraz projekty diagnostyczne i programowe. Na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia oczekuje się od studentów teoretycznego uzasadnienia konstruowanych projektów, przy czym na poziomie drugim pogłębionego w zakresie wiedzy, zawsze z zarysem trafnie dobranej bibliografii. Takie standardy obowiązują zwłaszcza w przypadku prac i projektów egzaminacyjnych, które mają ujawnić kompetencje wiedzy, umiejętności i postaw społecznych studentów, określone w sylabusie (karcie przedmiotu).

W pracach dyplomowych powstających w IP podejmowana problematyka jest zbieżna z profilem kształcenia, z zainteresowaniami badawczymi studentów oraz z kierunkami badań promotorów prac. Najogólniej, dotyczy ona pedagogicznego oglądu rzeczywistości edukacyjnej oraz jednostki w przestrzeni wychowania i kształcenia. Prace prowadzone w Instytucie Pedagogiki mają charakter teoretyczny i empiryczny oraz prowadzone są według zasad metodologii badań pedagogicznych w podejściu nomotetycznym i idiograficznym. Stosowane są zatem strategie ilościowe i jakościowe, badania w działaniu, a także w części prac respektowana jest zasada triangulacji.

W celu monitorowania poziomu procesu dyplomowania w Instytucie Pedagogiki funkcjonuje Komisja ds. Procesu Dyplomowania, która w dużej mierze w swoim osobowym składzie pokrywa się z Komisją ds. Opiniowania Tematów Prac Dyplomowych. Komisja ta dokonuje opiniowania i ewaluacji prac dyplomowych powstałych w Instytucie Pedagogiki. Praca Komisji dotyczy dwóch obszarów. W pierwszym obszarze działalność Komisji polega na weryfikacji i ocenie poprawności i komunikatywności tematów prac licencjackich i

magisterskich zgłaszanych przez studentów i zatwierdzanych przez promotorów. W dyskusji członkowie Komisji akceptują lub sugerują zmianę w brzmieniu tematu pracy dyplomowej. Drugi obszar działalności Komisji, to monitorowanie przebiegu procesu dyplomowania w Instytucie. Komisja ustala zasady pisania prac dyplomowych w IP, które zatwierdza Rada Instytutu Pedagogiki. Komisja, zgodnie z wymogami Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia dotyczącymi oceny jakości dyplomowania, dokonuje oceny 10 procent losowo wybranych prac licencjackich i magisterskich dyplomowanych na kierunku pedagogika w każdym roku akademickim. Członkowie Komisji sprawdzają poprawność procesu uwzględniając:

- zgodność danej pracy z zasadami pisania prac dyplomowych w IP
- kompletność dokumentów w procedurze dyplomowania
- umotywowanie oceny pracy przez recenzenta
- zgodność pytań zadanych na egzaminie z upowszechnionymi tezami w Instytucie Pedagogiki KUL
- poprawność obliczania wyników, przy błędnie wskazywane jest czy błąd wpływa na ocenę (do 3 miejsca po przecinku)

Protokół oceny pracy kończy konkluzja. Wyniki prac Komisji w obu etapach są przekazywane Radzie Naukowej Instytutu oraz na Zebraniu Pracowników.

Efekty uczenia się osiągnięte i wypracowane przez studentów są poddawane ocenie prowadzących zajęcia i upoważnionych do ich zaliczenia. Kryteria i warunki uzyskania oceny w większości przypadków są podawane studentom w opisie przedmiotu a także podawane do wiadomości podczas egzaminowania. Oceny z prac pisemnych są podawane do wiadomości zainteresowanym najpóźniej w ciągu trzech dni od daty zaliczenia. Oceny są zapisywane w protokole zaliczenia/egzaminu przedmiotu sporządzanego zarówno w wersji elektronicznej na e-KUL oraz w wersji papierowej przechowywane przez prowadzącego zajęcia. Wydrukowane protokoły podpisane przez prowadzącego są składane w Dziekanacie WNS.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Instytut Pedagogiki posiada dobrze przygotowaną kadrę tworzoną przez profesorów (czterech profesorów tytularnych), profesorów nadzwyczajnych i doktorów habilitowanych, doktorów oraz doktorantów. W całości jest to kadra naukowo-badawcza realizująca badania naukowe i dydaktykę, która jest wypadkową pracy badawczej. Pod względem ilości prac naukowych kadra Instytutu Pedagogiki zajmuje drugie miejsce na Wydziale Nauk Społecznych, po liczniejszej i posiadającej bardziej rozbudowaną strukturę kadrze Instytutu Psychologii.

Poszczególne Katedry posiadają zakresy swojej odpowiedzialności merytorycznej w ramach realizacji programu studiów z odpowiednimi grupami przedmiotów realizowanych

przez pracowników Katedry oraz doktorantów związanych z daną Katedrą. Pracownicy i doktoranci poszczególnych Katedr realizują swoje tematy badań o których świadczą realizowane w ostatnim okresie tematy badań.

Ogólna informacja o kierunkach badań naukowych prowadzonych w Instytucie Pedagogiki

Profil pracy naukowo-badawczej, dydaktycznej i organizacyjnej podejmowanej w Instytucie Pedagogiki KUL nawiązuje do polskiej i europejskiej tradycji uprawiania pedagogiki. Jednocześnie odznacza się pewną specyfiką wynikającą po pierwsze z historii myśli i badań nad rzeczywistością wychowania prowadzonych dotychczas w Instytucie oraz z aktualnego namysłu i działań badawczych, które znajdują swoje odzwierciedlenie w tematach zgłoszonych przez kierowników poszczególnych katedr i pracowników.

Syntetyzując realizowaną problematykę badań wskazują na zauważalne dążenie do integralnego ujęcia wychowania, prowadzenie badań w zakresie pedagogiki katolickiej i personalistycznej; działalności opiekuńczo-wychowawczej, wspierania osób w trudnych sytuacjach losowych (niepełnosprawność, czy niedostosowanie), także badania w zakresie szkoły i edukacji szkolnej, historii opieki społecznej, historii oświaty polskiej poza granicami kraju po drugiej wojnie światowej. Tę specyfikę umacniało wiązanie wiedzy pedagogicznej z podstawami filozoficznymi i antropologicznymi wychowania oraz etosem zawodu pedagoga i wychowawcy.

Rysy rozpoznawcze i podstawowe cechy badań w Instytucie Pedagogiki KUL można ująć w słowach: złożoność i integralność, systemowość ujęcia i przechodzenie od systemów wychowania do systemowych ujęć wychowania, co może też stanowić wytyczenie kierunku realizowanych po Stefanie Kunowskim analiz rzeczywistości wychowawczej i tworzonej pedagogiki, jako dyscypliny o charakterze otwartym: na wychowanka, na otoczenie, a nade wszystko na drugiego i relację z innymi rozpoznawaną w otwartości na inspirację chrześcijańską.

Ważnym osiągnięciem badań naukowych prowadzonych w Instytucie stało się uruchomienie w r. ak. 2015/16 nowego kierunku studiów – PEDAGOGIKA SPECJALNA na studiach I-go i II-go stopnia. Stanowi to swoiste zwieńczenie zaawansowanych badań Katedry Pedagogiki Specjalnej prowadzonych pod kierunkiem prof. Kazimiery Krakowiak, ale też badań Instytutu.

Z właściwą sobie odwagą i propozycją oraz architekturą wartości, której cechą rozpoznawalną jest integralność i otwartość, chcemy kontynuować badania wpisując się w mozaikę orientacji i koncepcji pedagogiki w Polsce i w ogóle w Kościele katolickim. Badania zostają ukierunkowane na zróżnicowanie wiedzy pedagogicznej i jej walory praktyczne (dr hab. Lucyna Dziaczkowska, prof. KUL); etyczne aspekty terapii pedagogicznej (dr Anna Szudra-Barszcz); także z ukierunkowaniem tych badań na problemy osób z niepełnosprawnościami i na resocjalizację.

Do kierunków działalności należą także organizowane przez Instytut Pedagogiki KUL corocznie sympozja i konferencje naukowe, na które przyjeżdżają wybitni specjaliści z kraju i

zagranicy. Do takich inicjatyw na bieżący rok kalendarzowy 2016 zalicza się XXVIII Międzynarodową Konferencję Stowarzyszenia Instytutów i Wydziałów Pedagogiki Uniwersytetów Katolickich (Association Catholique Internationale des Institutions de Science de l'Éducation – ACISE), działającego w ramach Międzynarodowej Federacji Uniwersytetów Katolickich na temat: *Justice et miséricorde dans l'éducation et l'école contemporaines / Justice and Mercy in contemporary education and schools*, której organizację powierzono Instytutowi Pedagogiki KUL – obrady odbędą się w dniach 30 marca – 2 kwietnia 2016 r. w Krakowie (przy udziale gościnności w Akademii Ignatianum).

Ważnym wydarzeniem naukowym i prestiżowym w roku 2016 jest Jubileusz XXXV-Lecia reaktywacji studiów na kierunku PEDAGOGIKA w KUL w Lublinie. Uroczystości te odbyły się w dniach 17-19 października 2016 r. w KUL. Uroczystość została uświetniona posiedzeniem Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk i spotkaniem Dziekanów i Dyrektorów Instytutów i Wydziałów Pedagogiki w Polsce w ramach Konferencji Ogólnopolskiej na temat: *Pedagogika adekwatna na gruncie wielkiej tradycji*.

Ten kierunek, to także praca naukowa związana z przygotowaniem monografii i wydań. Zalicza się do nich zwłaszcza wydaną pod kierunkiem Prof. Krystyny Chałas *Encyklopedię aksjologiczną* oraz przez M. Nowaka przygotowywaną monografię na temat mądrości w pedagogice.

Poszczególne katedry i pracownicy Instytutu Pedagogiki KUL, jak wynika z tematów zgłoszonych i strategii badań, koncentrują swoją uwagę na: ontologicznych, antropologicznych i aksjologicznych podstawach pedagogiki i wychowania; metodologii pedagogicznej; historii myśli pedagogicznej, historii szkolnictwa i opieki społecznej, biografistyce pedagogicznej; współczesnych teoriach i kierunkach pedagogicznych (zwłaszcza pedagogice personalistycznej) oraz wychowaniu chrześcijańskim; edukacji szkolnej i jej aksjologicznych podstawach, pedeutologii, stanie szkolnictwa w Polsce i w Europie; twórczości, andragogice, doradztwie i kształceniu zawodowym; resocjalizacji, reedukacji i profilaktyce; metodyce komunikowania się z osobami z uszkodzonym słuchem z zastosowaniem fonogestów (prof. K. Krakowiak); funkcjonowaniem osób z niepełnosprawnością sensoryczną, intelektualną, ruchową i somatyczną.

Jest też pielęgnowane i poszukiwane ustawiczne ukierunkowywanie się naszej pedagogiki i badań na praktykę, a zwłaszcza niżej zostaną podane przykłady Katedry Dydaktyki i Edukacji Szkolnej (prof. K. Chałas), koncentrującej się na tematach: 1) *Badanie w działaniu nad poszukiwaniem treści, metod, form integralnego rozwoju i wychowania dziecka (teoria i praktyka)*; 2) *Kształcenie studentów pedagogiki w świetle zaangażowanej dydaktyki szkoły wyższej. Opracowanie monograficzne piętnastoletnich doświadczeń Katedry Dydaktyki i Edukacji Szkolnej*. Inne katedry, a zwłaszcza Katedra Pedagogiki Rodziny (dr hab. Danuta Opozda, prof. KUL), także wszystkie pozostałe, koncentrują swoje badania na katolickim modelu małżeństwa i rodziny, orientacjach wychowawczych i modelach rodzicielstwa, wychowaniu i funkcjonalności oraz dysfunkcjonalności rodziny, współpracy rodziny i szkoły, pedagogicznej diagnozie, profilaktyce, poradnictwie i terapii rodzin, pomocy rodzinie wychowującej dzieci o specjalnych potrzebach rozwojowych. Realizacji tych zamierzeń służyła Ogólnopolska Konferencja Naukowa na temat: *Rodzina w sytuacji straty bliskiej osoby* (15 marca 2016); także Ogólnopolska Konferencja naukowa *Statusu pedagogiki rodziny*. W dwudziestą rocznicę powstania Katedry Pedagogiki Rodziny w

Instyucie Pedagogiki (marzec 2017) oraz Sesja Metodologiczna: *Rozwój wiedzy pedagogicznej o rodzinie* (w dniach 29 czerwca – 1 lipca 2016 r.).

Zadania te znajdują odzwierciedlenie także w zakończonych sukcesem postępowaniach habilitacyjnych pracowników. Gromadzą swój dorobek także kolejni samodzielni pracownicy naukowcy przygotowujący się do wystąpienia o tytuł lub stopień naukowy. Zachodzi potrzeba związana z realizacją programów studiów uruchomienie trzech konkursów na stanowisko asystenta w Instytucie Pedagogiki KUL, zwłaszcza w Katedrach Pedagogiki Ogólnej i Pedagogiki Specjalnej.

W celu pomocy studentom kształcącym się na specjalnościach prowadzonych przy Katedrze Pedagogiki Rodziny publikowana jest seria wydawnicza *Pedagogika rodziny w teorii i praktyce* (Wydawca: Katedra Pedagogiki Rodziny, Wydawnictwo Episteme). W serii ukazało się dotychczas 6 tomów:

- T.1. *Wartość życia a wychowanie. W 20 rocznicę encykliki Jana Pawła II Evangelium vitae*, M. Parzyszek, D. Opozda, B. Kiereś (red.), Lublin 2015, ss 423.
- T.2. J. Wilk *Pedagogika rodziny*, wyd. II, Lublin 2016, ss 302.
- T.3. *Rodzina w sytuacji straty bliskiej osoby*, D. Opozda, M. Parzyszek, (red.), 2017, ss 272.
- T. 4. *Rodzina – wsparcie i pomoc*, M. Parzyszek, M. Samorańska (red.), Lublin 2017.
- T. 5. *Rodzicielstwo w wybranych zagadnieniach pedagogicznych*, D. Opozda, M. Leśniak (red.), Lublin 2017, ss 214.
- T. 6. *Rodzina - historia i współczesność*, B. Kiereś, K. Hryszan, M. Gromek (red.), Lublin 2018.

Ponadto pracownicy Katedry posiadają liczne monografie autorskie, są autorami artykułów z zakresu pedagogicznej problematyki wychowania w rodzinie (do wglądu w KPR).

Do tych działań zaliczamy także aktywność studentów każdego stopnia kształcenia. W IP jest wiele przykładów włączenia studentów w działalność naukową. Wskazać tu można na m.in.: współredakcję książek (pracownik i doktorantka) (Katedra Pedagogiki Rodziny)

T. 4. *Rodzina – wsparcie i pomoc*, M. Parzyszek, M. Samorańska (red.), Lublin 2017.

T. 5. *Rodzicielstwo w wybranych zagadnieniach pedagogicznych*, D. Opozda, M. Leśniak (red.), Lublin 2017.

T. 6. *Rodzina - historia i współczesność*, B. Kiereś, K. Hryszan, M. Gromek (red.), Lublin 2018.

Instytut Pedagogiki posiada dobrze przygotowaną kadrę tworzoną przez profesorów (czterech profesorów tytularnych), profesorów nadzwyczajnych i doktorów habilitowanych, doktorów oraz doktorantów. W Instytucie Pedagogiki KUL aktualnie zatrudnionych jest 33 pracowników naukowo-dydaktycznych, 17 samodzielnych, w tym: 4 profesorów tytularnych, jeden Visiting Profesor (Dr Bernd-Joachim Ertelt, prof. KUL), 9 doktorów habilitowanych na stanowisku profesora nadzwyczajnego, 4 doktorów habilitowanych i 12 doktorów.

Zajęcia prowadzi też 58 doktorantów w ramach praktyk bezpłatnych, oraz jedna osoba na umowę cywilno-prawną, 10 osób z Wydziału Filozofii, 1 z Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, 1 osoba z Instytutu Psychologii, 3 osoby z Instytutu Socjologii.

Pracownicy prowadzą zajęcia w języku polskim, a nadto – stosownie do programu studiów – w językach obcych (zwłaszcza w j. angielskim i j. niemieckim).

W całości jest to kadra naukowo-badawcza realizująca badania naukowe i dydaktykę, która jest wypadkową pracy badawczej. Pod względem ilości prac naukowych kadra Instytutu Pedagogiki zajmuje drugie miejsce na Wydziale Nauk Społecznych, po liczniejszej i posiadającej bardziej rozbudowaną strukturę kadry Instytutu Psychologii.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku pedagogika realizują projekty badawcze i granty zewnętrzne (NCN) oraz wewnętrzne (środki finansowe na badania naukowe dzielone są zgodnie z przyjętym przez Instytut *Regulaminem podziału środków na badania własne*. (Zob. Załącznik Nr 9).

Wielu pracowników na kierunku pedagogika realizuje swoje kompetencje również poza Uczelnią (działalność ekspercka i szkoleniowa). W latach 2013-2018 opublikowano: 32 monografie, 63 monografii wieloautorskich (redakcja), 239 publikacji w czasopiśmie naukowych, 505 rozdziałów w monografiach, 254 haseł encyklopedycznych i słownikowych (zob. *Załącznik Nr 10: Zestawienie dorobku publikacyjnego pracowników Instytutu Pedagogiki KUL za lata 2013-2018*).

Wielu pracowników na kierunku pedagogika realizuje swoje kompetencje również poza Uczelnią (działalność ekspercka i szkoleniowa).

Publikacje i koncepcje w nich zawarte spotykają się z zainteresowaniem szerokiego kręgu odbiorców i są włączone do dorobku polskiej pedagogiki, pedagogiki specjalnej i logopedii.

Pracownicy Katedry Pedagogiki Specjalnej we współpracy z wieloma specjalistami biorą czynny udział w działaniach na rzecz przemian w edukacji, uczestnicząc w wielu zespołach eksperckich na forum krajowym. Koncentrują się przede wszystkim na wypracowywaniu modelu edukacji włączającej dzieci/uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, rozwiązań w zakresie rozpoznawania tych potrzeb w oparciu o diagnozowanie funkcjonalne oraz projektowania uniwersalnego w edukacji, a zwłaszcza na stosowaniu języka uniwersalnego w podręcznikach i materiałach dydaktycznych oraz dostosowaniu podstawy programowej kształcenia ogólnego, programów, metod i organizacji pracy dydaktycznej do potrzeb specjalnych uczniów. W wyniku tych działań zespół pod kierunkiem Prof. Kazimierzy Krakowiak, z udziałem dr Aleksandry Borowicz i dr Renaty Kołodziejczyk, przygotował podręcznik pt. *Wskazówki dla autorów i wydawców podręczników szkolnych dotyczące sposobu opracowania tekstów dostosowanych do rozwoju językowego uczniów oraz minimalne standardy dostępności treści podręczników szkolnych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, (w tym niepełnosprawnych, z trudnościami w uczeniu się lub komunikowaniu)*. Dr Aleksandra Borowicz została powołana do składu Polskiej Rady Języka Migowego przy Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Jest także autorką dwóch ekspertyz materiałów dydaktycznych przygotowanych w języku migowym do 12 podręczników szkolnych dla klas 4, 5, 7 i 8 szkoły podstawowej, na zlecenie Ośrodka Rozwoju Edukacji.

Poszczególne Katedry posiadają zakresy swojej odpowiedzialności merytorycznej w ramach realizacji programu studiów z odpowiednimi grupami przedmiotów realizowanych przez pracowników Katedry oraz doktorantów związanych z daną Katedrą. Pracownicy i doktoranci poszczególnych Katedr realizują swoje tematy badań.

Poza tym ważną rolę pełnią działania pracowników na rzecz popularyzacji wiedzy, włącznie z nagraniami zamieszczonymi na YouTube (np. nagranie wywiadu z prof. Hellerem o pasji uczonego w uprawianiu nauki, itp.), także publikacje E. Domagały-Zyśk, D. Kornas-Biela. Pracownicy Instytutu Pedagogiki oprócz wydawanego własnego czasopisma Instytutu Pedagogiki KUL „Roczniki Pedagogiczne”, są redaktorami naczelnymi, członkami rad naukowych, bądź członkami komitetów redakcyjnych w czasopismach krajowych i zagranicznych: „Ruch Pedagogiczny” (M. Surdacki, M. Nowak); „Rozprawy Społeczne” (M. Nowak); „The Educational Review” (M. Nowak); „Probacja” (M. Nowak); „EducA” (M. Nowak); „La Rivista di Scienze dell’Educazione” (M. Nowak); także „Pedagogia e Vita” (M. Nowak); „Logopedia” (K. Krakowiak, R. Kołodziejczyk). R. Skrzyniarz jest założycielem czasopisma „Biografistyka Pedagogiczna” (wychodzącego od r. 2016).

Przejawem kredytu zaufania dla środowiska naukowego Instytutu Pedagogiki KUL było powierzenie Instytutowi tzw. Prezydencji Letniej Szkoły Młodych Pedagogów w roku 2016 efektem której jest także publikacja „O pasjach cudzych i własnych - profesorowie” (red. M. Dudzikowa, ks. M. Nowak). Prezydencję ze strony młodszych pracowników naukowych powierzono: dr Dorocie Bis, dr Katarzynie Braun, ks. Dr Markowi Jeziorańskiemu.

Pracownicy Instytutu Pedagogiki oraz osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne łączą swoją działalność dydaktyczną z działalnością naukową włączając w tę działalność także studentów. Wypracowane zostały także swoiste struktury takiej współpracy w postaci prowadzonego przez Katedrę Dydaktyki i Edukacji Szkolnej – „Seminarium Wymiany Doświadczeń” stanowiącego możliwość spotkania praktyków, nauczycieli akademickich, pracowników resortów administracji oświatowej i studentów. Inną inicjatywą w tym zakresie jest cykl spotkań pod hasłem: „Uczę się siebie nauczycielu”. Organizowane są także wyjazdy zagraniczne pracowników i studentów do innych ośrodków naukowo-dydaktycznych i badawczych: – do Lewoczy, do Tarnopola, do Münster, także wiąże się z tego rodzaju działalnością przyjmowanie studentów i kandydatów z Polski i zagranicy.

Inną inicjatywą w tym względzie jest konkurs: „Wzór osobowy godny naśladowania”, a także konferencje doktorantów organizowane w Instytucie Pedagogiki i przez Samorząd Studentów Doktorantów. Ważnym obszarem działalności w tym zakresie są posiedzenia Zespołu Pedagogiki Chrześcijańskiej działającego pod patronatem Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN odbywające się w auli Instytutu Pedagogiki KUL podczas których doktoranci i studenci przedstawiają swoje komunikaty i osiągnięcia naukowe. Studenci są autorami sprawozdań z konferencji oraz recenzji publikacji zamieszczanych w naszym czasopiśmie naukowym, także autorami monografii.

Pracownicy Instytutu Pedagogiki oraz osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne łączą swoją działalność dydaktyczną z działalnością naukową włączając w tę działalność także studentów.

Działalność naukowa studentów kierunku pedagogika jest realizowana przy wsparciu kadry akademickiej m.in. przez:

- **Koło Naukowe Studentów Pedagogiki**, którego działalność skupiona jest na dwóch zasadniczych celach: Pierwszy sprowadza się do wspierania rozwoju osobowego studentów (przede wszystkim na płaszczyźnie intelektualnej, zawodowej i społecznej);

drugim natomiast jest promocja i działanie na rzecz rozwoju Instytutu Pedagogiki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

- **Koło Naukowe Studentów Resocjalizacji**, Działalność Koła Naukowego Resocjalizacji została zapoczątkowana przez Ks. Dr Zbigniewa Iwańskiego (w okresie jego pracy w Instytucie). W początkach aktywności skupiano się na problematyce penitencjarnej, a wyrazem zainteresowań członków Koła, były cyklicznie odbywane wizyty w zakładach karnych Okręgu Lubelskiego.

Studenci aktywni w pracach Koła włączali się w realizację zajęć kulturalno-oświatowych i rekreacyjnych na rzecz osadzonych, także ich rodzin. Wyrazem docenienia potencjału resocjalizacyjnego Instytutu Pedagogiki, także Koła Naukowego Resocjalizacji, było zawarcie umowy o współpracy między Instytutem Pedagogiki a Zakładem Karnym w Opolu Lubelskim. Umożliwiło to zacieśnienie współpracy z tą jednostką.

W roku 2014 opiekę nad Kołem Naukowym Resocjalizacji przejął dr Tomasz Wach. Kontynuowano główne kierunki współpracy z jednostkami penitencjarnymi, ale rozszerzono formułę poprzez włączenie Okręgowej Dyrekcji Służby Więziennej (SW). Pozwoliło to na uzyskanie dostępu studentów do wszystkich jednostek penitencjarnych Okręgu Lubelskiego SW.

Rozszerzono także zakres aktywności studentów – poprzez znaczące włączenie problematyki naukowej, związanej m. in. z diagnozowaniem sytuacji społeczno-prawnych osadzonych oraz projektowaniem oddziaływań resocjalizacyjnych. W ten sposób praca Koła w pełni wpisala się w zakres zainteresowań studentów resocjalizacji i zakres oferowany im przez program studiów zwłaszcza na specjalności resocjalizacyjnej.

W roku 2015 określono równoległy (do penitencjarnego) kierunek aktywności koła – profilaktyczny. Pojawiły się tym samym ramowe sekcje: penitencjarna i profilaktyki społecznej. Przejawem działalności sekcji profilaktycznej były m. in. badania naukowe dotyczące sytuacji wychowawczych uczniów Zespołu Szkół Nr 6 w Lublinie (wyniki badań dotyczących nieregularnej absencji szkolnej były prezentowane na konferencji metodycznej dla pracowników wszystkich szkół szczebla gimnazjalnego w Lublinie).

Znaczącą okolicznością wpływającą na kierunkowanie się pracy Koła było uruchomienie w Instytucie Pedagogiki nowego kierunku kształcenia, jakim jest pedagogika specjalna (z resocjalizacją jako specjalnością). To kierkuje przyszłe zamiary rozwojowe specjalności, jak i zainteresowanych nią studentów.

Koło Naukowe Resocjalizacji zostało powołane by umożliwić studentom poszerzenie własnych zainteresowań – taki cel pozostaje aktualny, a wskazywane optymalizacje realizacyjne (w rodzaju powstania sekcji profilaktyki społecznej) wydatnie pomagają w jego osiągnięciu;

- **Koło Naukowe Studentów Pedagogiki Specjalnej**, które powstało z inicjatywy dr hab. Prof. KUL Ewy Domagała-Zyśk oraz studentek doktorantek Katedry Pedagogiki Specjalnej KUL: Agnieszko Amilkiewicz-Marek, Magdaleny Bednarskiej oraz Gabrieli Matczak. Koło rozpoczęło swoją działalność w roku akademickim 2016/2017. Nieoficjalnym patronem SKNPS jest Jean Vanier, założyciel wspólnot

Arka i Wiara i Światło, promotor różnorodnych działań na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną, podejmowanych z pełnym poszanowaniem ich godności na każdym etapie życia. Celem działania Koła jest podejmowanie działań o charakterze naukowym służących pełniejszemu poznaniu problematyki niepełnosprawności oraz współpraca z instytucjami państwowymi oraz organizacjami pozarządowymi w celu wspierania osób z niepełnosprawnością. aktualności Koła: http://www.kul.pl/aktualnosci.art_79563.html

- **Koło Naukowe Wolontariatu**, W Instytucie Pedagogiki KUL rozpoczęło swoją działalność w październiku 2009 r. Zorganizowano akcję promującą wolontariat wśród studentów pedagogiki, po której zgłosiło się około 40 chętnych. Niebawem opracowano i przyjęto Statut, a w ramach Koła powołane zostały 3 sekcje:
  - sekcja stałego, systematycznego wolontariatu – wolontariusze tej sekcji systematycznie pomagają w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i wśród osób starszych;
  - sekcja wolontariatu akcyjnego – są to wolontariusze, którzy angażują się głównie w organizację akcji pomocowych (np. organizacja Dnia Dziecka);
  - sekcja naukowa – jest to sekcja, której działalność polega na zbieraniu i upowszechnianiu informacji na temat wolontariatu, członkowie tej sekcji omawiają publikacje naukowe z zakresu wolontariatu, organizują spotkania z osobami, które zajmują się tematyką wolontariatu.Opiekunem Koła jest dr Katarzyna Braun.
- **Koło Naukowe Studentów Niesłyszących i Słabosłyszących *Surdus Loquens*** (kurator naukowy dr Aleksandra Borowicz), którego celem jest integracja studentów z uszkodzeniami słuchu, rozwój naukowy studentów i propagowanie wiedzy na temat problematyki uszkodzeń słuchu oraz doskonalenie umiejętności praktycznych w zakresie komunikacji językowej. Koło realizuje swoje cele poprzez systematyczne spotkania oraz organizację konferencji naukowych w ramach cyklu „O tym się nie mówi...”.
- **Wydziałowy i Instytutowy Samorząd Studentów**, który organizuje corocznie w jednym roku Dni Pedagoga w kolejnym roku Dni Społeczne, także wykłady i warsztaty otwarte dla studentów;
- **publikacje artykułów naukowych i rozdziałów w recenzowanych monografiach.** Studenci są autorami sprawozdań z konferencji oraz recenzji publikacji zamieszczanych w naszym czasopiśmie naukowym (w „Rocznikach Pedagogicznych”).

Kadra Instytutu Pedagogiki po kilku latach początkowego dynamicznego rozwoju związanego z przejściem do obecnie zajmowanej siedziby w Kampusie Majdanek (przed dziesięcioma laty), z racji spadku liczby studentów zgłaszających się na studia – także ze względów na odległość od centrum miasta i innych ośrodków akademickich oraz z racji przechodzenia pracowników na emeryturę uległa pewnemu zmniejszeniu, kilku pracowników po uzyskaniu habilitacji powiększyło grono samodzielnych pracowników naukowych i powstało zapotrzebowanie na młodszych pracowników naukowych, asystentów i adiunktów, w związku z czym, zwłaszcza uruchomienie od r. ak. 2019/20 kierunków studiów: pedagogika

przedszkolna i wczesnoszkolna oraz przekształcenie kierunku pedagogika specjalna na studia jednolite magisterskie oprócz kierunku pedagogika w trybie 3+2 stworzą możliwość rozwinięcia i rozwiązania tych problemów kadrowych, związanych z brakiem młodszej kadry naukowej, zwłaszcza, że zmianom ulega dotychczasowy system funkcjonowania studentów doktorantów i prowadzenia przez nich zajęć jako praktyk obowiązkowych.

W ostatnim okresie dokonano też dwóch nowych zatrudnień. Proces rekrutacji kadry oparty jest na Zarządzeniu Rektora KUL z 22.05.2014 r. w *sprawie określenia zasad nawiązywania i przedłużania stosunków pracy nauczycieli akademickich w KUL*. Odnośnie polityki kadrowej stosowana jest uchwała Senatu KUL z 31 .01.2013 r. w *sprawie określenia zasad awansowania na stanowiska adiunkta, profesora nadzwyczajnego i profesora zwyczajnego*. W ostatnich dwóch latach przeprowadzono 2 otwarte konkursy oraz awansowano kilkunastu pracowników na stanowiska adiunkta, procesora nadzwyczajnego i profesora zwyczajnego.

Ocena jakości kadry odbywa się zgodnie z Zarządzeniem Rektora KUL z 30.03.2017 r. w *sprawie okresowej oceny nauczycieli akademickich*. Istotnym elementem oceny kadry są hospitacje zajęć oraz ewaluacja zajęć dokonywana przez studentów, które służą zarazem podnoszeniu kwalifikacji i rozwojowi naukowemu kadry. Istniejące procedury ewaluacji pracowników przez system hospitacji, jak również ewaluacji, której podlegają młodszy pracownicy naukowcy co dwa lata, tytułarni – co cztery lata mobilizują kadre do podejmowania innowacji i kształcenia ustawicznego.

Pracownicy Instytutu Pedagogiki uczestniczą w szkoleniach zarówno jako prowadzący te szkolenia – zwłaszcza w ramach prowadzonych przez pracowników Instytutu Studiów Podyplomowych i Szkoleń, jak również jako uczestnicy tych szkoleń. Pracownicy Instytutu biorą też udział w organizowanych kursach kompetencyjnych. Pracownicy mają możliwość doskonalenia swoich umiejętności w zakresie e-learningu (R. Kołodziejczyk, A. Borowicz), przygotowywania materiałów dydaktycznych w języku angielskim, a także możliwość uczestniczenia w bezpłatnym kursie języka angielskiego czy Kursie innowacyjnych metod dydaktycznych w ramach szkoleń ujętych w *Zintegrowanym Programie Podnoszenia Kompetencji studentów i pracowników KUL*. Uczestnikami w takich szkoleniach byli m.in.: Renata Kołodziejczyk i inni pracownicy Instytutu.

Podnoszeniu kwalifikacji i rozwojowi naukowemu kadry służą procedury ewaluacji pracowników przez system hospitacji jak również ewaluacji, której podlegają młodszy pracownicy naukowcy co dwa lata, tytułarni – co cztery lata. Służy temu także dynamicznie prowadzona pod kierunkiem prodziekana ds. naukowych sprawozdawczość naukowa i udostępniana punktacja osiągnięta przez poszczególnych pracowników.

W Instytucie Pedagogiki funkcjonuje system wspierania i motywowania kadry do rozwoju, istniejący zresztą w całym środowisku akademickim KUL. Służą temu zasady awansów naukowych kadry, związane z dorobkiem naukowym, osiągnięciami naukowymi i dydaktycznymi pracowników, które mają konkretne przełożenie na wsparcie finansowe pracowników za uzyskane tytuły i stopnie, także funkcjonuje od kilku lat tzw. aktywna polityka płacowa.

Potencjał komercjalizacyjny w Instytucie Pedagogiki KUL

W odniesieniu do potencjału komercjalizacyjnego w Instytucie Pedagogiki KUL wskazuje się na następujące wybrane inicjatywy:

1. Seminarium/szkolenia wymiany doświadczeń dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i wychowania przedszkolnego oraz studentów pedagogiki – dr Marta Buk-Cegiełka

Seminarium/szkolenia wymiany doświadczeń dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i wychowania przedszkolnego oraz studentów pedagogiki. Można również na ich podstawie wydawać podręczniki dla nauczycieli oraz studentów pedagogiki. Scenariusze seminariów są gotowe gdyż prowadzone są od 2009 roku we współpracy z kuratorium oświaty (lubelskim). Można na podstawie tych samych scenariusz poprowadzić seminaria w całej Polsce. Do tej pory organizowano cztery spotkania w ciągu roku w woj. lubelskim na uczelni, w Instytucie Pedagogiki, prowadzone nieodpłatnie. Uczestnicy 100-110 osób. W każdym roku realizowano jeden temat wiodący i przez cztery spotkania były omawiane tematy mieszczące się w głównym zagadnieniu. Jedną część to podbudowa naukowe a druga to praktyka – nauczyciele wymieniali się doświadczeniami dzięki czemu stworzono płaszczyznę wymiany doświadczeń. Po każdym cyklu przeprowadzano ewaluację i analizę potrzeb – na tej podstawie tworzone tematy na kolejny rok.

Seminaria te w efekcie stanowią produkt możliwy do sprzedania w innych województwach. Scenariusze i wkład merytoryczny są gotowe, należy jednak zakupić prawa autorskie do wystąpień od prelegentów, lub przygotować nowe, ale to wymaga to czasu – około miesiąca na przygotowanie seminariów na jeden rok (cztery spotkania jednodniowe). Seminaria mają dobrą renomę w środowisku – uczestnicy przyciągają uwagę pracodawców, wszyscy studenci biorący udział w tej inicjatywie znajdują zatrudnienie. Odbiorcy tych seminariów: nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej, dyrektorzy szkół, studenci pedagogiki wczesnoszkolnej i przedszkolnej, doktoranci, naukowcy z Polski i zagranicy (osobne seminarium z odrębnymi celami). Zastosowanie: 1) wsparcie umiejętności dydaktycznych i wychowawczych; 2) nauka nowych metod;

2. Innego rodzaju inicjatywą są *Poradniki z zakresu kompetencji poznawczych oraz krytycznej analizy wraz z ćwiczeniami* – dr Piotr Magier.

Podręcznik do ćwiczenia kompetencji poznawczych dla nauczycieli do włączenia w klasach powyżej 1-3. Do ukończenia prac, konieczne jest testowanie poszczególnych metod. Potrzebny byłby zespół do konsultacji (w ramach uczelni). Odbiorcy: nauczyciele, studenci. Zastosowanie: podnoszenie wydajności pracy;

3. Kolejna inicjatywa wiąże się z pedagogiką pracy, pedeutologią, andragogiką, standardami kompetencji zawodowych, opisem kompetencji, badaniami satysfakcji z pracy – pod kierunkiem dr hab. Beaty Jakimiuk. Chodzi o narzędzie dla firm (dział HR), badające relacje w pracy. Narzędzie mogłoby być udostępniane poprzez platformę internetową odpłatnie firmom zatrudniającym pracowników. Na platformie klienci (pracodawcy) udostępnialiby swoim pracownikom formularz i na podstawie wyników generowany byłby automatyczny profil pracowników. Osobnym modułem byłby raport dla całej firmy

pokazujący mocne i słabe strony oraz punkty krytyczne w relacjach, mogące mieć wpływ na atmosferę pracy przekładającą się na m.in. na wydajność i innowacyjność.

Do stworzenia takiego modelu potrzebny jest czas na opracowanie metodologii (podstaw i kwestionariusz), programisty, statystyka, grafik, informatyk (teleinformatyk, specjalista od baz danych).

Korzyści dla odbiorcy to wzrost wydajności z pracy, wzrost satysfakcji z pracy pracowników, poprawa klimatu w pracy przekładające się na zysk netto z pracy (wzrost ROI). Odbiorcy tej propozycji to: 1) przedsiębiorcy zatrudniający co najmniej 10 osób. Zastosowanie: 1) do badania relacji w pracy; 2) do badania relacji w zespołach zadaniowych, projektowych;

4. Inna inicjatywa to warsztaty z zakresu dostępnych technik pracy terapeutycznej dla dzieci z zaburzeniami rozwoju – dr Anna Szudra-Barszcz. Przedmiotem tej usługi są warsztaty, których celem jest podnoszenie wiedzy odnośnie dostępnych technik pracy terapeutycznej dla dzieci z zaburzeniami rozwoju, takimi jak na przykład: autyzm, zespół Aspergera, zespół Retta, zaburzenia niewerbalnego uczenia się, czy zespół patologicznego unikania zadań. Mnogość dostępnych metod sprawia, iż opiekunowie dzieci chorych często nieświadomie podejmują decyzje o wyborze właściwej, co może się wiązać z przykrymi konsekwencjami dla dziecka.

Odbiorcy to: 1) Rodzice dzieci z zaburzeniami rozwoju;
2) Wychowawcy dzieci z zaburzeniami rozwoju;
3) Terapeuci.

Zastosowanie: Udział w prezentowanych warsztatach pozwoli rodzicom podejmować bardziej świadome wybory odnośnie miejsca i osób prowadzących terapie. Co więcej, rozpowszechnianie wiedzy na temat właściwych metod terapeutycznych, których działanie zostało udowodnione naukowo wykluczy z rynku metody mogące mieć szkodliwy wpływ na rozwój dziecka.

5. Następną inicjatywą to Seminarium projektowo-wdrożeniowe dla nauczycieli wychowawców „Projektowanie i wdrażanie programu klasy autorskiej”, oraz „Edukacja aksjologiczna dzieci, młodzieży i nauczycieli”.

Wiąże się z tym opracowanie książki pt. „Podstawa aksjologiczna programu wychowawczego szkoły. Elementy teorii i praktyki” pod kierunkiem Prof. dr hab. Krystyny Chałas, Kierownika Katedry Dydaktyki i Edukacji Szkolnej KUL, członka Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego oraz Towarzystwa Szkół Twórczych. Jest również autorką licznych publikacji naukowych z zakresu pedagogiki i aksjologii pedagogicznej.

Przedmiotem komercjalizacji mogą być opracowane już programy wymienionych wyżej seminariów projektowo-wdrożeniowych dla nauczycieli wychowawców: „Projektowanie i wdrażanie programu klasy autorskiej”, oraz „Edukacja aksjologiczna dzieci, młodzieży i nauczycieli”. Programy te powstały na bazie 12-letniej praktyki i wymiany doświadczeń.

Publikacja „Podstawa aksjologiczna programu wychowawczego szkoły. Elementy teorii i praktyki”, jest syntezą jej prac naukowych, publikacji i artykułów prof. Krystyny Chałas. Odbiorcami są: Dyrektorzy szkół, nauczyciele, wychowawcy.

Zastosowanie: Podnoszenie kompetencji wychowawczych i dydaktycznych nauczycieli.
Zwiększanie jakości w edukacji.

6. Kolejną propozycją jest *Metoda fonogestów* – program szkolenia, aplikacja do nauki, podręcznik, film instruktażowy – dr Renata Kołodziejczyk

W ramach komercjalizacji, pojawiło się zapytanie z Politechniki Śląskiej odnośnie wspólnego przygotowania aplikacji dla dzieci, rodziców, nauczycieli, która służyłaby do nauki metody fonogestów i korzystania z tej metody. Możliwa jest współpraca z Politechniką Śląską, która może opracować taką aplikację pod kątem technicznym. Aplikacja miałaby funkcję rozpoznawania mowy z ust oraz gestów.

Możliwa jest też współpraca z Ministerstwem Edukacji – praca nad dostosowaniem metod nauczania oraz materiałów dla dzieci z wadami słuchu. Podręcznik/wytyczne dla wydawnictw, dotyczące tego, według jakich zasad przygotowywać podręczniki dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (np. z wadami słuchu); jak dostosowywać narzędzia diagnostyczne dla poradni psychologiczno-pedagogicznych, żeby można było je stosować do nauczania dzieci np. niewidomych, niesłyszących, które nie mówią. Możliwe jest przygotowanie konkretnych adaptacji tych narzędzi diagnostycznych dla dzieci ze specjalnymi wymogami.

Wskazanie na potencjał w zakresie nauczania polskiego języka migowego, prowadzenie kursów j. migowego, kursów metody fonogestów, szkoleń z zakresu wykorzystania j. migowego w edukacji, w wychowaniu dzieci niesłyszących. Możliwe są również szkolenia z zakresu emisji głosu mówionego (np. dla nauczycieli jako profilaktyka zaburzeń głosu, wspomaganie terapii chorób zawodowych, dla mówców, polityków, osób publicznych).

Dr R. Kołodziejczyk jest zaangażowana w prace Centrum Edukacji Niesłyszących i Słabosłyszących, działające przy Katedrze Pedagogiki Specjalnej KUL – wspieranie studentów niesłyszących lub słabo słyszących w studiowaniu, np. indywidualne lektoraty z j. polskiego i j. angielskiego, korekty prac pod kątem gramatycznym i stylistycznym. Wcześniej Centrum było wspierane przez Program Pitagoras w ramach PEFRONu, który finansował jego działania (np. opłaty dla lektorów, osób, które sporządzały notatki z wykładów dla osób niesłyszących). Obecnie takiego wsparcia brakuje (Program się zakończył). Ponadto na KUL działa Koło Naukowe Studentów Niesłyszących – bardzo aktywnie wspiera studentów niesłyszących i słabo słyszących, wychodzi na zewnątrz, promuje uczelnię, organizuje eventy i konferencje, prowadzi działalność promocyjną dot. osób niesłyszących w miejscu pracy, szkolenia w tym zakresie dla pracodawców.

Odbiorcami będą: Osoby niesłyszące, w tym dzieci, które uczą się fonogestów; rodzice ww. osób; nauczyciele, do których klasy trafiły dzieci niesłyszące; pracownicy poradni psychologiczno-pedagogiczne; logopedzi.

Zastosowanie: Podnoszenie wiedzy w zakresie komunikacji z osobami niesłyszącymi. Podnoszenie umiejętności komunikacji osób niesłyszących z otoczeniem i ich funkcjonowania w społeczeństwie. Wzrost możliwości pracy z dziećmi/osobami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Podniesienie jakości kształcenia i ułatwienie kształcenia się dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami komunikacyjnymi;

7. Przygotowanie podręcznika do nauki przedsiębiorczości opartego o pedagogikę Wolfganga Brezinki. Podręcznik zawierałby metody i techniki wychowawcze pomocne w kształtowaniu / rozwijaniu postawy przedsiębiorczości u wychowanków – dr Iwona Szewczak

Realizacja proponowanych przez Brezinkę celów wychowania (adekwatnych do współczesności i do warunków polskich) wpływa na wypracowanie u wychowanków postawy przedsiębiorczej, pożądanej na współczesnym rynku pracy. Stosowanie przez rodziców opracowanych metod i technik wychowawczych przyczyni się do realizacji wspomnianych celów. Celem i korzyścią jest wykształcenie u wychowanków pozytywnego nastawienia do świata i do siebie. Wychowanie jako pomoc życiowa. Dzięki zastosowaniu tych metod i technik wychowanek staje się odpowiedzialnym członkiem społeczeństwa oraz wykształca pozytywne nastawienie do siebie, do innych, do świata. Staje się również osobą odpowiedzialną za siebie i za społeczeństwo w którym żyje, gdyż proponowane metody kształtują podejście podmiotowe oraz umiejętność opierania się na własnych zasobach („licz na siebie”). Korzyścią dla odbiorcy (rodzica) jest wychowanie samodzielnego, przedsiębiorczego, pozytywnie nastawionego do świata dorosłego.

Odbiorcami będą: 1) Rodzice i opiekunowie dzieci w wieku 0-10 lat; 2) Wychowawcy przedszkolni i wczesnoszkolni; 3) Wychowawcy placówek opiekuńczo-wychowawczych, w których przebywają dzieci w wieku 0-10 lat.

Zastosowanie: w procesie wychowania w środowisku rodzinnym, bądź instytucjonalnym.

Kadra Instytutu Pedagogiki po kilku latach początkowego dynamicznego rozwoju związanego z przejściem do obecnie zajmowanej siedziby w Kampusie Majdanek (przed dziesięcioma laty), z racji spadku liczby studentów zgłaszających się na studia – także ze względów na odległość od centrum miasta i od innych ośrodków akademickich oraz z racji przechodzenia pracowników na emeryturę uległa pewnemu zmniejszeniu, sześciu pracowników po uzyskaniu habilitacji powiększyło grono samodzielnych pracowników naukowych i powstało zapotrzebowanie na młodszych pracowników naukowych, asystentów i adiunktów, w związku z czym, zwłaszcza uruchomienie od r. ak. 2019/20 kierunków studiów: pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz przekształcenie kierunku pedagogika specjalna na studia jednolite magisterskie oprócz kierunku pedagogika w trybie 3+2 stwórzają większe możliwości rozwiązywania problemów kadrowych, związanych z brakiem młodszej kadry naukowej, tym bardziej, że zmianom ulega dotychczasowy system funkcjonowania studentów doktorantów i prowadzenia przez nich zajęć jako praktyk obowiązkowych.

W ostatnim okresie dokonano też dwóch nowych zatrudnień. Proces rekrutacji kadry oparty jest na Zarządzeniu Rektora KUL z 22.05.2014 r. w *sprawie określenia zasad nawiązywania i przedłużania stosunków pracy nauczycieli akademickich w KUL*. Odnośnie polityki kadrowej stosowana jest uchwała Senatu KUL z 31 .01.2013 r. w *sprawie określenia zasad awansowania na stanowiska adiunkta, profesora nadzwyczajnego i profesora zwyczajnego*.

W ostatnich dwóch latach przeprowadzono 2 otwarte konkursy oraz awansowano kilkunastu pracowników na stanowiska adiunkta, profesora nadzwyczajnego i profesora zwyczajnego.

Ocena jakości kadry odbywa się zgodnie z Zarządzeniem Rektora KUL z 30.03.2017 r. w sprawie okresowej oceny nauczycieli akademickich. Istotnym elementem oceny kadry są hospitacje zajęć oraz ewaluacja zajęć dokonywana przez studentów, które służą zarazem podnoszeniu kwalifikacji i rozwojowi naukowemu kadry. Istniejące procedury ewaluacji pracowników przez system hospitacji, jak również ewaluacji, której podlegają młodszy pracownicy naukowcy co dwa lata, tytułarni – co cztery lata mobilizują kadre do podejmowania innowacji i kształcenia ustawicznego.

Pracownicy Instytutu Pedagogiki uczestniczą w szkoleniach zarówno jako prowadzący te szkolenia – zwłaszcza w ramach prowadzonych przez pracowników Instytutu Studiów Podyplomowych i Szkoleń, jak również jako uczestnicy tych szkoleń. Pracownicy Instytutu biorą też udział w organizowanych kursach kompetencyjnych. Pracownicy mają możliwość doskonalenia swoich umiejętności w zakresie e-learningu (R. Kołodziejczyk, A. Borowicz), przygotowywania materiałów dydaktycznych w języku angielskim, a także możliwość uczestniczenia w bezpłatnym kursie języka angielskiego czy *Kursie innowacyjnych metod dydaktycznych* w ramach szkoleń ujętych w *Zintegrowanym Programie Podnoszenia Kompetencji studentów i pracowników KUL*. Uczestnikami w takich szkoleniach byli m.in.: Renata Kołodziejczyk, Elżbieta Stoch, i inni, także doktoranci i nawet studenci.

Służy temu także dynamicznie prowadzona pod kierunkiem prodziekana ds. naukowych sprawozdawczość naukowa i udostępniana punktacja osiągnięta przez poszczególnych pracowników w kolejnych etapach roku akademickiego. W ramach Uniwersytetu i Wydziału Nauk Społecznych (pod kierunkiem Prodziekana WNS) podejmowane są systemowe działania w kierunku zwiększenia aktywności Instytutu Pedagogiki w zakresie komercjalizacji wiedzy. Pod tym względem Instytut wskazuje na wybrane aspekty potencjału komercjalizacyjnego w Instytucie Pedagogiki KUL.

W Instytucie Pedagogiki funkcjonuje system wspierania i motywowania kadry do rozwoju istniejący zresztą w całym środowisku akademickim KUL. Służą temu zasady awansów naukowych kadry związane z dorobkiem naukowym, osiągnięciami naukowymi i dydaktycznymi pracowników, które mają konkretne przełożenie na wsparcie finansowe pracowników za uzyskane tytuły i stopnie, także funkcjonuje od kilku lat tzw. aktywna polityka płacowa.

W Instytucie Pedagogiki – oczywiście na miarę możliwości podyktowanych wymiarem etatu, sytuacjami związanymi z uwarunkowaniami osobistymi, zdrowotnymi oraz zobowiązaniami naukowymi – istnieje praktyka powierzania prowadzenia zajęć adekwatnych do posiadanych publikacji pracownika, podobnie jak też i do prowadzonych badań.

Od 2013 r. dwoje pracowników otrzymało tytuł naukowy profesora, dziewięciu pracowników Instytutu Pedagogiki otrzymało stopień doktora habilitowanego.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Swoje zadania i misję kształcenia na kierunkach – pedagogika i pedagogika specjalna oraz na poszczególnych stopniach kształcenia Instytut Pedagogiki realizuje, dysponując także pomagającym w tej realizacji zapleczem:

- czternastoma salami, będącymi siedzibami Katedr;
- siedmioma salami wykładowymi;
- czterema salami ćwiczeniowymi;
- sześcioma laboratoriami;
- czterema pracowniami;
- trzema pomieszczeniami Biblioteki Zakładu Pedagogiki;
- pomieszczeniem sekretariatu;
- gabinetem dyrektora Instytutu;
- gabinetem zastępcy dyrektora Instytutu;
- salą Rady Instytutu;
- pomieszczeniem konsultanta e-pedagogiki;
- pomieszczeniami Koła Naukowego Studentów i Koła Naukowego Wolontariatu;
- pomieszczeniami stołówki i aneksu kuchennego;
- pomieszczeniami administracyjnymi, socjalnymi i portiernią.

Liczba i powierzchnia sal w Instytucie Pedagogiki

Rodzaj sali	Liczba sal	Powierzchnia
Katedry	14	353,33 m ²
Wykładowe	7	602,58 m ²
Ćwiczeniowe	4	119,29 m ²
Laboratorium pedagogiki wczesnoszkolnej	1 (20 stanowisk)	44,86 m ²
Laboratorium pedagogiki przedszkolnej	1 (20 stanowisk)	30,75 m ²
Laboratorium doradztwa zawodowego i edukacji medialnej	1 (20 stanowisk)	30,04 m ²
Laboratorium badań nad edukacją osób niesłyszących	1 (20 stanowisk)	33,15 m ²
Laboratorium animacji kultury i arteterapii	1 (20 stanowisk)	106,54 m ²
Laboratorium pedagogiki resocjalizacyjnej	1 (20 stanowisk)	38,21 m ²
Komputerowa	1 (20 stanowisk)	68,42 m ²
Pracownia zarządzania oświatą	1	14,50 m ²
Pracownia prawa oświatowego	1	19,36 m ²
Pracownia edukacji zdrowotnej	1	30,33 m ²
Pracownia pedagogiki prenatalnej i prokreacji	1	12,50 m ²
Pomieszczenie kierownika biblioteki	1	14,66 m ²
Wypożyczalnia i czytelnia	1 (25 stanowisk)	58,18 m ²
Magazyn Biblioteki	1	33,44 m ²
Sekretariat	1	13,97 m ²
Gabinet dyrektora	1	23,66 m ²

Sala Rady Instytutu	1	20,52 m ²
Pomieszczenie konsultanta e-pedagogiki	1	15,67 m ²
Koło Naukowe Studentów	1	44,56 m ²
Koło Naukowe Wolontariatu	1	17,54 m ²
Stołówka i aneks kuchenny	3	88,02 m ²
Sklepik	1	15,17 m ²
Pomieszczenia administracyjne	2	23,39 m ²
Pomieszczenie socjalne	4	32,59 m ²
Portiernia	2	17,65 m ²
Łącznie	57	1 922,88 m²

Szczególną rolę w tej pracy odgrywają laboratoria funkcjonujące w Instytucie Pedagogiki, do których należą:

1. Laboratorium animacji kultury i arteterapii, zlokalizowane w sali 36 na parterze budynku Instytutu Pedagogiki, jest na etapie tworzenia. Naszym zamierzeniem jest, aby laboratorium spełniało najnowsze standardy. Chcemy, aby znalazły się w nim pianino oraz instrumentarium Orffa do prowadzenia zajęć dydaktycznych, np. z edukacji muzycznej, muzykoterapii, choreoterapii. Pragniemy, aby jako pomoc dydaktyczna została zakupiona interaktywna tablica, umożliwiająca łączenie metod aktywnych z wykorzystaniem technologii informacyjnej w edukacji i arteterapii. Ponadto: projektor multimedialny z ekranem, kamera cyfrowa, aparat fotograficzny cyfrowy, rzutnik slajdów, sprzęt audio – wieża Hi-Fi z głośnikami oraz radiomagnetofon do wykorzystywania nagrań audio w różnych formach arteterapii. Na potrzeby zajęć laboratoryjnych z filmu i fotografii konieczne będą aparaty fotograficzne lustrzane (2) ze statywem obiektywów, stanowisko do obróbki komputerowej fotografii, ekran, monitory ekspozycyjne i profesjonalne czytniki kart. Planujemy, aby na wyposażeniu laboratorium znajdowały się lustra do zajęć dydaktycznych z choreoterapii, materace do ćwiczeń z arteterapii, sztalugi oraz narzędzia i materiały plastyczne potrzebne do warsztatów z *decoupage'u*, origami, introligatorstwa czy biżuterii artystycznej. W sali zostaną zamontowane rolety okienne, oświetlenie punktowe oraz znajdą się szafki na pomoce dydaktyczne i materiały plastyczne do zajęć;

2. Laboratorium doradztwa zawodowego i edukacji medialnej znajduje się w sali 123 i jest przeznaczone przede wszystkim dla studentów specjalności: doradztwo zawodowe i edukacja medialna na pierwszym i drugim stopniu kierunku pedagogika.

Powinno zostać wyposażone w odpowiednie publikacje (książki, czasopisma, informatory) z zakresu doradztwa zawodowego i edukacji medialnej oraz materiały informacyjne, testy, ankiety związane z planowaniem kariery zawodowej. W laboratorium powinien znajdować się komputer ze stałym dostępem do Internetu oraz ekran i rzutnik multimedialny. Na komputerze powinny być zainstalowane programy do odtwarzania plików audiowizualnych oraz programy specjalistyczne, wspomagające pracę doradcy zawodowego, w szczególności zestaw standaryzowanych testów służących do badania predyspozycji zawodowych.

W laboratorium powinien znajdować się też zestaw filmów i programów, który będzie służył przygotowaniu studentów do świadomego i krytycznego odbioru przekazów medialnych. Wyposażenie laboratorium w profesjonalny sprzęt, zasoby i środki ułatwi studentom zdobycie wiadomości i umiejętności z zakresu doradztwa zawodowego i edukacji medialnej, które będą mogli wykorzystać w dalszym rozwoju osobistym i zawodowym;

3. Laboratorium pedagogiki przedszkolnej – urządzone jest na wzór sali przedszkolnej i wyposażone w podstawowy zestaw pomocy edukacyjnych niezbędnych w edukacji przedszkolnej nastawionej na integralny rozwój i wychowanie dziecka.

Laboratorium stwarza warunki do prowadzenia zajęć z metodyki, podczas których studenci będą mieli możliwość twórczego i praktycznego posługiwania się zdobytą wiedzą, nabywania umiejętności planowania, organizowania i realizowania pracy wychowawczo-dydaktycznej z użyciem dostępnych środków dydaktycznych.

Podczas ćwiczeń studenci będą mieli możliwość kształcenia praktycznych umiejętności w zakresie prawidłowego stosowania zasad, metod i form pracy przedszkolnej, organizacji aktywności dzieci, wykonania i prezentacji środków edukacyjnych oraz wykorzystania ich w tworzeniu sytuacji wychowawczych i realizowaniu przygotowywanych projektów.

Dbając o bieżący wystrój sali i jego istotne dla edukacji dzieci elementy, będą nabywać także umiejętności organizowania warunków środowiska edukacyjnego w przedszkolu tak, aby wyzwalalo u dzieci ciekawość, aktywność poznawczą i twórczą, mając na uwadze potrzeby dzieci i ich edukacji w poszczególnych obszarach rozwoju i wychowania.

W ramach zajęć organizowanych z udziałem dzieci będą nie tylko wdrażać się do przyszej praktyki zawodowej w warunkach dostosowanych do potrzeb przedszkolnych, ale także do krytycznego i refleksyjnego tworzenia i wzbogacania swego indywidualnego stylu działań pedagogicznych, rozwijania własnej kreatywności i kompetencji do przekładania zadań programowych na rozwojowe. Takie integrowanie zajęć teoretycznych, praktycznych i laboratoryjnych ma korzystnie wpływać na przygotowanie nauczycieli, którzy będą osobami aktywnymi i poszukującymi, nielekceważącymi ani teorii, ani praktyki, przygotowanymi do podejmowania działań edukacyjnych w obu tych obszarach;

4. Laboratorium pedagogiki resocjalizacyjnej. Funkcjonowanie laboratorium pedagogiki resocjalizacyjnej ma znacząco uzupełniać efektywność procesu kształcenia specjalistycznego. Potrzeba powołania laboratorium wynikała z charakteru specjalności, którą jest resocjalizacja – szczególnego podkreślenia wymaga m.in. dynamiczny charakter zjawisk społecznych, leżących w kręgu zainteresowania specjalności, w rodzaju: przestępczości, wchodzenia w obszar wykluczenia społecznego, zachowań związanych z używaniem środków psychoaktywnych (wszystko na tle pogarszającej się w niektórych warstwach i grupach społecznych jakości wychowania rodzinnego).

Efektywna analiza wymagających problemów społecznych oznacza konieczność praktycznie permanentnego ich monitorowania i naukowej analizy. Stąd formułę działania laboratorium należało określić dynamicznie – jako z jednej strony bazującą na dotychczasowym dorobku teoretycznym, ale też jako formułę związaną z podejmowaniem ważnych projektów badawczych, szczególnie z dziedzin: przemocy, przestępczości, uzależnień, możliwości kreowania oddziaływań wychowawczych, optymalizujących stan

aktualny (odnoszących się do poprawy jakości funkcjonowania wychowawczego rodzin i instytucji, z uwzględnieniem znaczenia współpracy między nimi).

Laboratorium w obecnym kształcie korzysta już z pomieszczeń (35/35a) i jest umeblowane, ale dodatkowo mogłoby być wyposażone w:

- literaturę specjalistyczną (w tym należy zapewnić możliwość prenumerowania czasopism);
- sprzęt informatyczny (jednostka komputerowa z e-łączem, pracująca na bazie oprogramowania nie starszego niż Windows 7);
- sprzęt multimedialny do prezentacji wyników badań (ekran i rzutnik multimedialny);
- sprzęt umożliwiający kopiowanie materiałów (w tym kwestionariuszy ankiet);

5. Laboratorium edukacji wczesnoszkolnej mieści się w sali 138 i jest przeznaczone głównie dla studentów specjalności pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna (na stopniu I kierunku: pedagogika) i pedagogika wczesnoszkolna (na stopniu II pedagogiki).

W laboratorium zgromadzona została literatura fachowa dotycząca pracy z dzieckiem na pierwszym etapie edukacji, podręczniki metodyczne, programy szkolne oraz najnowsze zestawy podręczników wszystkich wiodących wydawnictw w Polsce. Oprócz literatury, z której mogą korzystać studenci podczas zajęć, w laboratorium znajdują się również pomoce dydaktyczne oraz plansze z zakresu poszczególnych edukacji. Mają one inspirować studentów do projektowania atrakcyjnych dla dzieci zajęć oraz sytuacji edukacyjnych ułatwiających dziecku opanowanie zawartych w podstawie programowej treści.

Laboratorium urządzone jest na wzór klasy szkolnej, co pozwoli przyszłym nauczycielom zaprojektować i urządzić swoje sale lekcyjne w sposób najbardziej optymalny dla uczniów w wieku wczesnoszkolnym.

Na potrzeby prowadzonych zajęć Instytut Pedagogiki ma możliwość korzystania z pracowni i laboratoriów innych Instytutów na Wydziale Nauk Społecznych, szczególnie Instytutu Psychologii KUL, który dysponuje 2 pracownikami i 3 laboratoriami;

6. Laboratorium badań nad edukacją osób niesłyszących mieści się w sali 131 DMM i przeznaczone jest do realizacji zajęć z zakresu logopedii i pedagogiki specjalnej, a w szczególności do realizacji zajęć ze studentami z uszkodzeniami słuchu. Laboratorium wyposażone jest pętlę indukcyjną do bezprzewodowego przekazu dźwięków, w tablicę interaktywną i zestaw komputerowy pozwalający wizualizować proces edukacyjny. Laboratorium jest również wyposażone w narzędzia diagnostyczne do badania kompetencji językowych i pomoce dydaktyczne do terapii logopedycznej;

7. Centrum Edukacji Niesłyszących i Słabosłyszących mieści się w Sali C-312 w Collegium Jana Pawła II i jest dostosowane i przeznaczone do pracy z osobami z uszkodzeniami słuchu. Odbywają się tam zajęcia lektoratu języka angielskiego dla niesłyszących, zajęcia logopedyczne, metodyka pracy umysłowej dla niesłyszących, seminaria z udziałem osób niepełnosprawnych. Tam też swoją siedzibę ma Koło Naukowe Studentów Niesłyszących „Surdus Loquens”. Sala w całości jest dostosowana akustycznie, ma ściany wytłumione korkiem), jest wyposażona w zestaw multimedialny z tablicą interaktywną do wizualizacji materiału dydaktycznego, pełne oprogramowanie logopedyczne,

posiada też lustro logopedyczne i podstawowe pomoce do zajęć dydaktycznych. Sala jest również zaopatrzona w literaturę fachową z zakresu badań nad komunikacją i edukacją osób z uszkodzeniami słuchu.

Na potrzeby prowadzonych zajęć Instytut Pedagogiki ma możliwość korzystania z pracowni i laboratoriów innych Instytutów na Wydziale Nauk Społecznych, szczególnie Instytutu Psychologii KUL, który dysponuje 2 pracowniami i 3 laboratoriami:

1. Pracownia Psychometryczna KUL
2. Pracownia komputerowa Instytutu Psychologii (C-515).
3. Laboratorium Psycho-Neuro-Fizjologiczne i studio High Definition
4. Laboratorium eksperymentalne
5. Laboratorium Katedry Psychologii Rozwojowej.

Na KUL funkcjonuje platforma e-KUL. Jest to system dla pracowników naukowo-dydaktycznych, pracowników administracji i studentów. Platforma e-KUL to przede wszystkim komunikacja między użytkownikami, obieg spraw i dokumentów (np. złożenie elektronicznej pracy dyplomowej dla studentów, indeks elektroniczny), e-learning, ewaluacja zajęć oraz pracowników naukowo-dydaktycznych. Platforma e-KUL to również źródło do czerpania aktualnych informacji o wydarzeniach – wykładach gościnnych, zmianach w organizacji planów zajęć, ogłoszeniach instytutowych, wydziałowych i ogólnouniwersyteckich.

E-learning wspiera tradycyjne nauczanie przez wprowadzenie elementów zdalnego nauczania, daje możliwość prowadzenia studiów metodą w pełni elektroniczną. Platforma umożliwia:

- dystrybucję materiałów i pomocy dydaktycznych;
- złożony system testów i zadań do nauki i kontroli osiągnięć studenta;
- organizację materiału dydaktycznego w moduły oraz terminarz zaliczeń;
- mechanizmy wspierające ocenę studenta (dziennik, automatyczne ocenianie testów, raporty aktywności studenta itp.).

Dział Teleinformatyczny prowadzi dla pracowników naukowo-dydaktycznych warsztaty z zakresu wykorzystania platformy e-KUL w dydaktyce.

Na komputerach uniwersyteckich udostępniane są także bazy (Ebsco, Scopus, Springer, itd.), a do niektórych z nich można uzyskać zdalny dostęp także z komputerów domowych. Pracownicy Biblioteki Uniwersyteckiej w r. ak. 2018/19 zapoczątkowali cykl konsultacji *Blżej naukowca*, które zapewniają pomoc w zakresie tworzenia warsztatu bibliograficznego, wyszukiwania cytowań, czy korzystania z zasobów elektronicznych, prawa autorskiego, otwartego dostępu, pozycjonowania publikacji naukowych. Konsultacje są prowadzone w bibliotekach wydziałowych.

Biblioteka Uniwersytecka KUL oraz biblioteki wydziałowe i instytutowe (specjalistyczne) działają w ramach zintegrowanego systemu informacyjno-bibliotecznego VTLS/VIRTUA, tzn. posiadają wspólną platformę informacyjną obejmującą centralny

katalog online oraz elektroniczny katalog kartkowy, e-źródła, e-booki, a także Bibliotekę Cyfrową.

W odniesieniu do Biblioteki Instytutu Pedagogiki KUL załącza się zwłaszcza informacje uznane za szczególnie istotne:

Z Biblioteki Instytutu Pedagogiki KUL systematycznie korzysta prawie 900 studentów studiów dziennych, eksternistycznych i zaocznych. Ponadto zbiory są udostępniane doktorantom, słuchaczom innych wydziałów, słuchaczom studiów podyplomowych oraz pracownikom Instytutu Pedagogiki, jak i osobom spoza Instytutu, zatrudnionych w KUL, co łącznie ze studentami dziennymi, daje ponad 1100 osób. Łączna suma wypożyczanych pozycji (książek, czasopism i materiałów dydaktycznych), wynosi około 1000 w ciągu roku.

Aktualnie biblioteka posiada dwa komputery wraz z programem bibliotecznym – Biblios, który został opracowany na potrzeby Instytutu Pedagogiki. Obecnie trwają prace nad katalogowaniem zbiorów w bazie NUKAT. Zasoby Biblioteki Instytutu to ponad 14 800 woluminów książek oraz około 300 tytułów czasopism, z czego 35 aktualnie prenumerowanych.

Istnieją też Biblioteki poszczególnych Katedr i Zakładów. W większości Katedr Instytutu Pedagogiki (m.in. Katedra Pedagogiki Rodziny, Katedra Filozofii Wychowania, Katedra Pedagogiki Ogólnej, Katedra Pedagogiki Specjalnej) istnieje możliwość wypożyczenia przez studentów (zwłaszcza magistrantów), książek zgromadzonych tam na potrzeby katedr. Książki te są opracowane, opisy figurują w księdze inwentarzowej oraz w katalogach ogólnych Biblioteki Instytutu Pedagogiki.

Przeszukiwanie wszystkich zasobów łącznie odbywa się przez multi-wyszukiwarke Primo, wyszukiwanie e-czasopism i e-książek przez listę A-Z. Poza wolnym dostępem do platformy informacyjnej Biblioteki Uniwersyteckiej KUL umożliwia zdalny dostęp (z komputerów poza siecią uniwersytecką) do zasobów elektronicznych przez system HAN dla użytkowników posiadających aktywne konto biblioteczne.

Monitorowanie zasobów elektronicznych dotyczy:

1) wyboru baz do subskrypcji na podstawie: dotychczasowego wykorzystania, zgłoszonego zapotrzebowania ze strony pracowników popartego statystykami wykorzystania w dostęпах testowych oraz deklaracjami dotyczącymi zakupu ze strony poszczególnych wydziałów, które zatwierdzone są przez Rektora w zależności od dostępnych środków;

2) wykorzystywania baz (statystyki wykorzystania, m.in. pobrania pełnych tekstów).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Instytut Pedagogiki prowadzi żywą i dynamiczną współpracę z interesariuszami zarówno zewnętrznymi jak i wewnętrznymi. Interesariusze zewnątrzni są zapraszani systematycznie do współpracy w kształtowaniu koncepcji kształcenia, efektów uczenia się, opinii dotyczących programu studiów i jego realizacji.

Interesariuszami wewnętrznymi są studenci, reprezentowani przez Samorząd, jak również przedstawiciele innych instytutów i Wydziałów, na których pracownicy Instytutu Pedagogiki prowadzą zajęcia w ramach realizacji przygotowania pedagogicznego, czy pedagogizacji ich pracowników i studentów. Do wewnętrznych interesariuszy należą też pracownicy-praktycy, których wiedza i doświadczenie przyczyniają się do udoskonalenia programu.

Tradycją stało się tzw. „opłatkowe spotkanie z interesariuszami zarówno zewnętrznymi jak i wewnętrznymi” każdego roku w trzeci czwartek stycznia. Podczas nich interesariusze są zapoznawani z przygotowywanym programem na cykl kształcenia na następny rok akademicki, jak też są informowani o realizacji programu w aktualnym roku akademickim. Obecnie trwają jeszcze prace nad programem studiów na rok akademicki 2019/20 związane z uwzględnieniem uwag naszych Interesariuszy.

Zamierzamy też sformalizować w Instytucie współpracę z Radą Ekspertów, która dotychczas, chociaż jeszcze nie została sformalizowana odbywa się dwutorowo: pośrednio (korespondencyjnie) oraz na spotkaniach roboczych, będących okazją do swobodnej wymiany opinii dotyczących funkcjonowania Instytutu. Dotychczasowe spotkania sporadyczne chcemy uczynić regularnymi – nie rzadziej niż raz na semestr, przy uzgodnionym zakresie tematycznym tych spotkań. Grono ekspertów nie jest gronem zamkniętym, lecz na bieżąco będą zapraszane osoby, których doświadczenie zawodowe i edukacyjne jak też obecność na rynku pracy pozwoli nam udoskonalać naszą ofertę edukacyjną.

Bardzo ożywiona i dynamiczna jest też współpraca Instytutu Pedagogiki, a w szczególności pracowników Katedry Pedagogiki Specjalnej z Ministerstwem Edukacji Narodowej (MEN), Ośrodkiem Rozwoju Edukacji (ORE) i Europejską Agencją ds. Specjalnych Potrzeb i Edukacji Włączającej. Pracownicy tej katedry są członkami licznych zespołów i komisji eksperckich, m.in.:

1. Prof. Dr hab. Kazimiera Krakowiak jest koordynatorem Zespołu Ekspertów do prac nad tworzeniem podstawy programowej kształcenia ogólnego w zakresie pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (MEN); członkiem Zespołu do spraw opracowania modelu kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (MEN); członkiem Zespołu ekspertów do prac nad tworzeniem podstawy programowej kształcenia ogólnego w zakresie pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi z przedmiotu język polski (MEN).

2. Dr hab., prof. KUL, Ewa Domagała-Zyśk była Ekspertem w projekcie *Wspieranie podnoszenia jakości edukacji włączającej w Polsce*, finansowanego przez UE. Umowa nr MEN/2018/DWKI/864, Ekspertem w projekcie *Opracowanie i upowszechnienie narzędzi diagnostycznych do oceny zdolności poznawczych dzieci i młodzieży*. IBE-SWPS, Umowa z IBE nr 613/2018; Ekspertem w projekcie *TROS-KA - Zestaw narzędzi diagnostycznych i materiałów postdiagnostycznych w obszarze emocjonalno-społecznym dla uczniów drugiego etapu edukacyjnego*. Konkurs POWR.02.10.00-00-0004/15, 5/ORE/KONKURS/UE/2016, Nr umowy - 432/ZZP/2016.

3. Dr Renata Kołodziejczyk: 2016-2018 członek Zespołu Ekspertów przy MEN ds. prac nad tworzeniem podstawy programowej kształcenia ogólnego w zakresie pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

4. Dr Aleksandra Borowicz: 2016-2018 członek Zespołu Ekspertów przy MEN ds. prac nad tworzeniem podstawy programowej kształcenia ogólnego w zakresie pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Efektom tej ożywionej współpracy są liczne publikacje, ekspertyzy lub materiały szkoleniowe opracowane na zlecenie MEN i ORE, z których podaje się przykładowo:

Krakowiak Kazimiera (red.), *Diagnoza specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci i młodzieży. Standardy, wytyczne oraz wskazówki do przygotowania i adaptacji narzędzi diagnostycznych dla dzieci i młodzieży z wybranymi specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi*, Wydawnictwo ORE 2018.

Krakowiak Kazimiera, Borowicz Aleksandra, Dłużniewska Agnieszka, Głodzik Beata, Kołodziejczyk Renata, Krawiec Marianna: *Wskazówki dla autorów i wydawców podręczników szkolnych dotyczące sposobu opracowania tekstów dostosowanych do rozwoju językowego uczniów oraz minimalne standardy dostępności treści podręczników szkolnych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (w tym z niepełnosprawnościami, z trudnościami w uczeniu się lub komunikowaniu)*, MEN 2017

Krakowiak Kazimiera, Dłużniewska Agnieszka, Borowicz Aleksandra, Kołodziejczyk Renata: *Koncepcja szkolenia oraz materiały merytoryczne z zakresu podnoszenia kompetencji nauczycieli języka polskiego w pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE) realizującymi podstawę programową kształcenia ogólnego w szkołach podstawowych ogólnodostępnych (II etap edukacyjny)*. ORE

Krakowiak Kazimiera - Usługa ekspercka - *Zasady kompleksowego i skoordynowanego wsparcia osób z niepełnosprawnościami we wspólnocie zmierzającej do solidarności i odpowiedzialnego rozwoju* (MEN)

Domagała-Zyśk E. (2018). *Personel pomocniczy w szkołach ogólnodostępnych w Europie i USA – wyniki badań nad modelem i skutecznością wsparcia. Raport*. Warszawa: MEN.

Domagała-Zyśk E. (2019). *Kształcenie nauczycieli w kontekście edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – przegląd badań. Raport*. Warszawa: MEN.

Domagała-Zyśk E. (2018). *Uczniowie z niepełnosprawnościami w szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych. Analiza artykułów z w polskich badaniach czasopism naukowych 2013-2017. Raport*. Warszawa: MEN.

Borowicz Aleksandra, *Ekspertyza 12 podręczników przedmiotowych do szkoły podstawowej w polskim języku migowym*.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

Ze względu na zmieniające się warunki na rynku pracy, studenci kierunku pedagogika mają możliwość uczestnictwa w *Zintegrowanym Programie Podnoszenia Kompetencji studentów i pracowników Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II*. Projekt umożliwia studentom rozwijanie 4 kluczowych kompetencji: przedsiębiorczej, analityczno-informatycznej, komunikacyjnej, zawodowej podczas certyfikowanych szkoleń i wyspecjalizowanych warsztatów. Indywidualizacji procesu wzmocnienia kompetencji studentów służy dodatkowo bilans kompetencji na etapach brzegowych (wejście-wyjście)

oraz udział w dedykowanych wizytach studyjnych u potencjalnych pracodawców lub w zespołach projektowych realizowanych we współpracy z praktykami.

Bardzo uatrakcyjnił i wzbogacił naszą ofertę edukacyjną i szkoleniową projekt „Energia Kompetencji” UDA-POKL.04.01.01-00-161/14-00 realizowany w Instytucie Pedagogiki w ramach szerszego projektu skierowanego do studentów ostatnich roczników WNS. Priorytet 4.1.1 *Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy*. W ramach projektu, który składał się z trzech etapów odbywały się warsztaty z : kompetencji analitycznych, kompetencji interpersonalnych i przedsiębiorczości. Na drugim etapie szkolenia z Coachingu, Obsługi biurowej, Opiekuna dziecięcego i osób starszych, grafiki komputerowej, administracji baz danych itd. Dla 200 najlepszych studentów przewidziane były płatne staże u pracodawców na terenie całej Polski. Z tej oferty skorzystało ponad 100 studentów naszego Instytutu.

Współpraca Instytutu Pedagogiki KUL z otoczeniem społeczno-gospodarczym i instytucjami edukacyjnymi realizowana jest również:

1. Współpraca ze szkołami średnimi – Instytut włącza się w inicjatywy miejskie i uniwersyteckie, przygotowując własne prezentacje na coroczny Lubelski Festiwal Nauki. Realizuje współpracę z wieloma szkołami z którymi zawarte zostały stosowne porozumienia, a których wykaz podano w *Załączniku*

2. Współpraca z Fundacją Szczęśliwe Dzieciństwo i prowadzoną w jej ramach Akademią Młodzieżową. O Akademii Młodzieżowej i jej programie kształcenia powstała w Instytucie Pedagogiki rozprawa doktorska.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie kształcenia w Instytucie Pedagogiki KUL:

Oprócz szeroko zakrojonych działań podejmowanych w Uniwersytecie oraz w środowiskach edukacyjnych na terenie Polski, Katedra Dydaktyki i Edukacji Szkolnej od lat aktywnie współpracuje ze środowiskami akademickim poza granicami kraju: Państwowym Uniwersytetem Pedagogicznym im. Iwana Franki w Drohobyczu – Ukraina oraz Instytutem Juraja Palesa w Lewoczy (Pedagogická Fakulta Katolíckej Univerzity v Ružomberku) – Słowacja.

W ramach umowy pomiędzy Państwowym Uniwersytetem Pedagogicznym im. Iwana Franki w Drohobyczu (Ukraina) a Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II, w dniach 16-29 listopada 2014 r. w Instytucie Pedagogiki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II przebywała 10-osobowa grupa studentek Uniwersytetu w Drohobyczu. Nadzór merytoryczny i organizacyjny nad programem wizyty sprawowała Katedra Dydaktyki i Edukacji Szkolnej. Spotkania te od tego momentu są planowane kolejno w Lublinie i w Drohobyczu – co dwa lata.

Obszarem zainteresowań gości była i jest ciągle edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna - zgodnie ze specjalizacją, jaką wybrały przybyłe do Lublina studentki.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i zainteresowaniom gości, został przygotowany program wizyty, który obejmował spotkania z władzami i pracownikami Uniwersytetu; udział w zajęciach dydaktycznych wraz ze studentami pedagogiki KUL (wykładach, ćwiczeniach, seminariach, konwersatoriach); warsztatach; seminariach; spotkaniach z Samorządem Studenckim KUL; wizytach studyjnych w lubelskich szkołach podstawowych. Współpraca Katedry Dydaktyki i Edukacji Szkolnej z Państwowym Uniwersytetem Pedagogicznym im. Iwana Franki w Drohobyczu to także uczestnictwo pracowników naukowych z Ukrainy w Seminariach wymiany doświadczeń organizowanych przez Katedrę.

Współpraca Katedry Dydaktyki i Edukacji szkolnej z Instytutem Juraja Palesa w Lewoczy (Słowacja) polegała przede wszystkim na zorganizowaniu przez Katedrę Dydaktyki i Edukacji Szkolnej Seminariów wymiany doświadczeń dla studentów i nauczycieli z tego Instytutu oraz udziale pracowników naukowych, studentów oraz doktorantów z Lewoczy w seminariach organizowanych w Polsce.

Organizowane przez katedrę Dydaktyki i Edukacji Szkolnej seminaria miały na celu:

- stworzenie „płaszczyzny”, na której można syntetyzować wiedzę nauczycieli na temat sposobów rozwiązywania złożonych problemów wychowania i nauczania;
- porównywanie doświadczeń polskich i słowackich nauczycieli oraz studentów;
- ubogacanie rozwiązań pedagogicznych i doskonalenie nauczycieli - wzrost ich wiedzy i umiejętności w zakresie metod, form oraz środków dydaktycznych w pracy z małym dzieckiem;
- projektowanie, wdrażanie innowacji i eksperymentów;
- promowanie nauczycieli nowatorów, ich nauczycielskiego innowacyjnego trudu;
- stworzenie mikrośrodowiska nauczycieli, studentów, którzy nawiążą ze sobą współpracę, będą stanowić grupę wsparcia w rozwiązywaniu problemów pedagogicznych.

Oto wybrane tematy seminariów, które odbyły się w Instytucie Juraja Palesa w Lewoczy: *„Wdrażanie do zachowań kreatywnych dzieci w edukacji wczesnoszkolnej i wychowaniu przedszkolnym”*, *„Trudności w uczeniu się matematyki dziecka w edukacji elementarnej oraz sposoby ich rozwiązywania”*. *„System wychowawczo – dydaktyczny Marii Montessori i techniki Celestyna Freineta w realiach współczesnej szkoły”*, *„Rozwijanie twórczej aktywności dzieci w edukacji wczesnoszkolnej i wychowaniu przedszkolnym”*.

Oprócz wyżej wspomnianych działań, pracownicy Instytutu Pedagogiki odbywają swoje staże w ramach programu Erasmus, jak też podejmują innego rodzaju aktywność.

Pracownicy Instytutu Pedagogiki KUL systematycznie utrzymują i rozwijają kontakty z licznymi ośrodkami naukowymi za granicą. Od wielu lat we współpracę międzynarodową zaangażowani są: ks. prof. dr hab. Marian Nowak, dr hab. Ewa Domagała-Zyśk prof. KUL, prof. dr hab. Marian Surdacki, dr hab. Dorota Kornas-Biela prof. KUL i dr Barbara Borowska. Odbywali oni studia, badania i staże naukowe w najlepszych ośrodkach naukowych za granicą, dotyczące obszarów i kierunków prowadzonych w Instytucie Pedagogiki. Efektem tych kontaktów jest współpraca polegająca na wzajemnym inspirowaniu się własnym doświadczeniem w zakresie realizacji zajęć, organizacji studiów podyplomowych, czy priorytetów w pracy naukowej.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia wpisuje się w cele koncepcji kształcenia, np. we wszechstronne kształcenie studentów ukierunkowanych na prace edukacyjną. Podniesienie kompetencji językowych, poprzez udział w zajęciach w języku obcym, poprawia ich sytuację na rynku pracy. W programie studiów zapewniono zwłaszcza zestaw zajęć w języku angielskim. Jeden wykład jest też w języku niemieckim. Plany rozwoju kierunku zakładają rozbudowanie oferty tych zajęć.

W ramach Strategii Rozwoju KUL w Instytucie Pedagogiki podejmowane są działania służące umiędzynarodowieniu (umowy współpracy z zagranicznymi ośrodkami akademickimi wymienionymi niżej).

Zgodnie z Uchwałą Senatu KUL z 27.09.2018 r. *dotyczącą zasad nauczania języków obcych*, nauczanie odbywa się na podstawie wytycznych zawartych w Krajowej Ramie Kwalifikacji (poziomy 6-8) oraz w oparciu o programy studiów. Studenci kierunku pedagogika mają obowiązek uczestnictwa w lektoratach z wybranego języka obcego. Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych oferuje lektoraty z języka angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, włoskiego oraz rosyjskiego na każdym poziomie zaawansowania (według skali A1-C2, zgodnej z egzaminami TELC). Studenci studiów stacjonarnych uczestniczą w nich w wymiarze 30 godzin w semestrze, w czasie pierwszych dwóch lat studiów (120 godzin w ramach programu studiów).

Weryfikacja znajomości języka obcego odbywa się na etapie rekrutacji na studia – kandydaci rozwiązują w formie elektronicznej test kwalifikujący ich na odpowiedni poziom wybranego przez nich języka obcego. Na podstawie wyników testów, pracownicy SPNJO przypisują studentów do właściwych grup. Studenci rozpoczynający studia od r. ak. 2017/18 będący obowiązkowym lektorat języka obcego nowożytnego kończą egzaminem na poziomie CEF B2+.

Wyjazdy promowane są przez platformę e-KUL, media społecznościowe, emaile oraz spotkania informacyjne. Studenci mają do wyboru ponad 50 europejskich uniwersytetów (m.in. w Belgii, Republice Czeskiej, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Niemczech, Słowacji, Słowenii, Republice Węgierskiej, Włoszech itd.).

Mobilność kadry odbywa się dwutorowo: najpierw są to wyjazdy w celu prowadzenia zajęć w ramach Erasmus+, a także wyjazdy w zagranicę w celu przeprowadzenia kwerend naukowych oraz udziału w zagranicznych konferencjach.

Współpraca międzynarodowa w Instytucie Pedagogiki KUL rozwija się głównie na podstawie programów „Erasmus+ KA 103” i „Erasmus+ KA 107”, w ramach których Instytut Pedagogiki ma podpisanych 31 umów z następującymi uniwersytetami:

„Erasmus+ KA 103” z krajami UE

1. Alice Salomon Hochschule Berlin, Niemcy.
2. Catholic University of Applied Sciences of North Rhine – Westphalia, Niemcy.
3. Carl von Ossietzky Universität Oldenburg, Niemcy.
4. Universidad Abat Oliba CEU, Hiszpania.
5. Universidad de Deusto, Hiszpania.
6. Universidad de Navarra, Hiszpania.
7. Universidad de Sevilla (CEU Cardinal Spinola), Hiszpania.
8. Universidad Católica de Ávila, Hiszpania.
9. Université catholique de l'Ouest, Francja.

10. Institut Catholique de Toulouse, Francja.
11. Université de Cergy-Pontoise, Francja.
12. Panepistimio Egeou, Grecja.
13. Università degli Studi di Bari, Włochy.
14. Università Cattolica del Sacro Cuore-Milano, Włochy.
15. Libera Università Maria Ss. Assunta, Włochy.
16. Università degli Studi di Messina, Włochy.
17. Università Europea di Roma, Włochy.
18. Università degli Studi di Palermo, Włochy.
19. Vytautas Magnus University, Litwa.
20. Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy, Finlandia.
21. Univerzita Komenského v Bratislave, Słowacja.
22. Katolícka univerzita v Ružomberku, Słowacja.
23. Katholieke Hogeschool Vives Noord, Belgia.
24. Katholieke Hogeschool Vives Zuid, Belgia.
25. University of Central Lancashire, Wielka Brytania.
26. Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích, Republika Czeska.
27. Goce Delchev University, Macedonia.

„Erasmus+ KA 107” spoza UE:

1. University of Massachusetts Boston, USA.
2. Gordon College of Education, Izrael.
3. Holy Spirit University of Kaslik, Liban.
4. Drohobych State Pedagogical University of Ivan Franko, Ukraina.

W roku 2014 na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim została utworzona Wschodnioeuropejska Sieć Uniwersytetów, którą stanowi 19 uczelni z pięciu państw: Ukrainy, Białorusi, Mołdawii, Gruzji i Polski. Liderem sieci jest Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. Celem stworzenia tego zrzeszenia jest partnerska współpraca w zakresie prowadzenia badań naukowych, kształcenia studentów oraz rozwijania kontaktów akademickich. W ramach tego zrzeszenia Instytut Pedagogiki ma podpisaną umowę bilateralną z uczelniami na Ukrainie i w Mołdawii.

W roku 2016-2018 Instytut Pedagogiki podpisał 3 umowy bilateralne z Université Catholique de l'Ouest à Angers we Francji, z Uniwersytetem Saint-Esprit de Kaslik w Libanie i z L'Université du Québec à Rimouski w Kanadzie.

W ramach programu „Erasmus+ 103” z krajami UE w roku 2016-2018 wyjechało 7 studentów z IP na półroczne i roczne studia do wybranych ośrodków w takich państwach jak: Niemcy, Włochy, Słowacja, Wielka Brytania i 3 studentów na praktyki do takich państw jak: Wielka Brytania, Włochy, Finlandia.

Do Instytutu Pedagogiki przyjechało 8 studentów na półroczne i roczne studia z takich państw jak: Hiszpania, Niemcy, Włochy.

W ramach programu „Erasmus+107” z krajami spoza UE w roku 2016-2018 przyjechało 2 studentów z Kazachstanu i Ukrainy (przyjazd w ramach umowy bilateralnej).

Jest realizowany również Program MOST, który jest skierowany do studentów oraz doktorantów, którzy przez jeden semestr lub rok akademicki chcieliby realizować swoje zainteresowania naukowe na innym uniwersytecie w Polsce.

Rekrutacja na Program MOST odbywa się dwa razy w roku:

- od 15 kwietnia do 15 maja (rekrutacja na semestr zimowy i cały rok akademicki)
- od 31 października do 30 listopada (rekrutacja na semestr letni)

W przypadku studentów studia semestralne lub dwusemestralne są realizowane w oparciu o indywidualny program, składający się z przedmiotów, które mogą być wybrane z różnych semestrów danego kierunku lub kierunków pokrewnych. Program ma zapewnić 30 punktów ECTS w semestrze.

Program Erasmus + oferuje studentów oraz doktorantom wyjazdy do partnerskich uczelni zagranicznych: kraje UE oraz spoza UE na I lub II semestry na studia lub na praktyki. Rekrutacja odbywa się kilka razy w roku.

- Kraje spoza UE: nabór STUDIA: 1-24 X 2019 - aplikowanie na wyjazdy w II sem. 2019/2020
- Kraje EU:
  - A) - I Nabór: 7 I 2019 - 28 II 2019 - wyjazdy w I sem. 2019/2020 z możliwością przedłużenia na II sem.
  - II Nabór: 1-28 VI 2019 - wyjazdy w II sem. 2019/2020
  - III Nabór 1-24 X 2019 - wyjazdy w II sem. 2019/2020
- Praktyki: I Nabór - 7 I 2019 - 28 II 2019 - wyjazdy w całym roku akad. 2019/2020 (najwcześniej od 15 IX 2019)
  - II Nabór 1-28 VI 2019 - wyjazdy w całym roku akad. 2019/2020 (najwcześniej od 15 IX 2019)
  - III Nabór 1-24 X 2019 - wyjazdy od I do IX 2020
  - IV Nabór 6 I 2020 - 28 II 2020 - wyjazdy od IV do IX 2020.

Z możliwości wyjazdów korzystają systematycznie pracownicy naukowcy Instytutu Pedagogiki. W roku 2016-2018 wyjechało 10 pracowników naukowych w ramach STA w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych do takich państw jak: Niemcy, Słowacja, Belgia, Litwa, Włochy, Hiszpania oraz jeden wyjazd w ramach STT szkoleniowy do Francji.

Do Instytutu Pedagogiki przyjechało 7 pracowników naukowych w ramach STA w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych z takich państw jak: Włochy, Wielka Brytania, Grecja, Francja.

W ramach programu „Erasmus+ 107” z krajami spoza UE w roku 2016-2018 wyjechało 2 pracowników naukowych w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych do Izraela, a przyjechało do Instytutu Pedagogiki 10 pracowników naukowych w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych z USA, Izraela i Ukrainy oraz 1 pracownik naukowy w ramach STT szkoleniowy z Izraela.

Łącznie w roku 2016-2018 z Instytutu Pedagogiki wyjechało i przyjechało 10 studentów. Natomiast pracowników naukowych wyjechało 13, a przyjechało 18.

W skali uczelni w roku 2017-18 w zrealizowanych wyjazdach i przyjazdach studentów i pracowników naukowych Instytut Pedagogiki zajął 3 miejsce, ale według wydziałów Instytut Pedagogiki zdobył pierwsze miejsce na Wydziale Nauk Społecznych w wyjazdach i przyjazdach studentów i pracowników.

W roku 2017-18 Instytut Pedagogiki miał największą liczbę na całej uczelni przyjazdów STA (tj. nauczycieli w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych) w programie E+

KA103 (z krajami UE) i KA107 (spoza UE), zdobywając w ten sposób pierwsze miejsce na KUL i wyprzedzając znacznie takie kierunki jak filologia angielska, prawo, czy psychologia.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Wsparcie procesu dydaktycznego i naukowego uczelni odpowiednią jakością administracji jest niezbędnym elementem w kompleksowym procesie doskonalenia jakości kształcenia. Innowacyjność w świadczeniu obsługi administracyjnej studentów oraz niezbędne kwalifikacje kadry wspierającej proces kształcenia są czynnikami wyróżniającymi i potwierdzającymi wysoki poziom oferty edukacyjnej Instytutu Pedagogiki KUL.

Szczególne znaczenie w strukturze administracji wydziałowej odgrywa Dziekanat Wydziału Nauk Społecznych oraz Sekretariat Instytutu Pedagogiki, które zapewniają studentom stałą dostępność w wyznaczonych godzinach. Zadania pracowników, potwierdzające poziom obsługi administracyjnej dotyczą przede wszystkim procesów: rekrutacji, toku studiów oraz dyplomowania.

Do najważniejszych zadań podejmowanych przez pracowników Dziekanatu w ramach rekrutacji, zaliczyć należy: obsługa kandydatów przyjętych na studia - przyjmowanie dokumentów oraz weryfikowanie zgodności matur z danymi w S4A, wysyłanie decyzji o przyjęciu, przyjmowanie rezygnacji z podjęcia studiów.

W obszarze – tok studiów – za najistotniejsze zadania pracowników Dziekanatu uznać należy: wystawianie oraz wydawanie dokumentów oraz duplikatów (legitymacje, indeksy); przyjmowanie i opisywanie wniosków studenckich wymagających decyzji Dziekana, wystawianie i wydawanie studentom zaświadczeń o przebiegu studiów. O trosce o wysoki poziom obsługi studenta świadczy również wprowadzanie do indeksu elektronicznego studenta informacji dodatkowych, pozaprogramowych.

W zakresie dyplomowania, pracownicy dziekanatu – przygotowują obrony licencjackie i magisterskie (opracowanie merytoryczne i formalne dokumentacji przed obroną, obsługa obrony); wypisywanie, drukowanie i wydawanie dyplomów i suplementów w języku polskim i angielskim, przygotowywanie akt osobowych absolwentów.

Za szczególnie istotną i wyróżniającą uznać należy troskę o doskonalenie jakości kształcenia, podejmowaną przez pracownika Sekretariatu Instytutu Pedagogiki. Z perspektywy studenta, istotne znaczenie mają działania podejmowane w zakresie planów i rozkładów zajęć (układanie planu, analiza i weryfikacja optymalnej liczebności grup zajęciowych, przyjmowanie zapisów na zajęcia do wyboru, przenoszenie zajęć oraz informowanie na bieżąco studentów na e-kul).

Do ważnych aspektów pracy sekretariatu należy także przyjmowanie i weryfikacja wniosków o zatwierdzenie prac dyplomowych, przyjmowanie dokumentacji związanej z dyplomowaniem do zatwierdzenia przez Radę Instytutu/Radę Wydziału. Za kluczowe aspekty świadczące o jakości usług administracyjnych w Sekretariacie IP uznać należy zapewnienie studentom stałego dostępu do usług sekretariatu - bieżącej informacji i potrzebnych dokumentów, a także uprzejmość w stosunku do studentów, szybkość załatwienia sprawy, terminowość, fachowość, umiejętność doradzenia i pokierowania.

Instytut Pedagogiki współpracuje z Uczelniami, zwłaszcza Pedagogicznymi Białorusi, Izraela, Ukrainy, Słowacji, Węgier, także Francji, Włoch, Hiszpanii. Współpraca owocuje wzajemnymi wizytami pracowników i studentów, uczestnictwem w konferencjach organizowanych w KUL w Lublinie oraz w tamtych ośrodkach, wspólnymi projektami badawczymi i w zakresie kształcenia.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wsparcie studentów dotyczące wejścia na rynek pracy i kontynuowania edukacji odbywa się w ramach przedmiotów realizowanych podczas studiów stacjonarnych I stopnia: 1/ *Projektowanie rozwoju zawodowego* (wykład), 2/ *Pedagogika pracy* (konwersatorium); studiów II stopnia: 3/ *Pedeutologia* (wykład), 4/ *Andragogika* (konwersatorium) oraz zajęć fakultatywnych: 5/ *Wybrane teorie rozwoju zawodowego* (wykład) i 6/ *Kompetencyjny opis zawodów i stanowisk pracy* (konwersatorium), w których mogą uczestniczyć studenci pedagogiki I i II stopnia.

Przedstawia się bliżej cele tych przedmiotów i ich rolę w naszym programie kształcenia:

Ad. 1/ Przedmiot: *Projektowanie rozwoju zawodowego*. Celem przedmiotu jest rozwijanie wiedzy i umiejętności i postaw studentów w zakresie analizy i oceny swoich predyspozycji zawodowych oraz podejmowania optymalnych decyzji dotyczących dalszej edukacji, wyboru zawodu, jak również nabywania kompetencji ułatwiających znalezienie pracy. Jednym z wymagań dotyczących zaliczenia przedmiotu jest opracowanie przez studenta projektu własnego rozwoju zawodowego uwzględniającego:

- zainteresowania, predyspozycje i umiejętności w odniesieniu do zawodu, który chce on wykonywać w przyszłości;
- sposoby zdobycia kwalifikacji i kompetencji niezbędnych do pracy w danym zawodzie;
- analizę własnych zasobów oraz możliwości uzyskania wsparcia ze strony innych osób lub instytucji, a także przewidywanych barier czy przeszkód i sposobów radzenia sobie z nimi;
- wartości ważne przy realizacji kariery;
- plan kariery zawodowej po ukończeniu studiów z określeniem celów, które zamierza osiągnąć, sposobów i terminów ich realizacji;

Ad. 2/ Przedmiot: *Pedagogika pracy*. Celem przedmiotu jest m. in. zapoznanie studenta z wielowymiarową problematyką pracy człowieka oraz z pojęciami kwalifikacji i kompetencji jako ważnymi kategoriami opisującymi zawód i proces pracy, a także ukazanie pedagogicznego wymiaru pracy i znaczenia wychowania do pracy i przez pracę. W ramach realizacji przedmiotu student analizuje wymagania i tendencje współczesnego rynku pracy oraz zagrożenia psychospołeczne związane z wykonywaniem pracy zawodowej. Student analizuje drogę rozwoju zawodowego jednostki; projektuje rozwój swojej własnej kariery zawodowej z uwzględnieniem zdobywania kwalifikacji i kompetencji poprzez kształcenie przez całe życie oraz konieczności stosowania zasad etycznych w pracy zawodowej i w odniesieniu do realizacji kariery. Jest zorientowany na aktywność dotyczącą własnej drogi

zawodowej, kształtuje świadomość dotyczącą znaczenia pracy zawodowej w życiu i rozwoju osobowym człowieka;

Ad. 3/ Przedmiot: *Pedeutologia*. Celem przedmiotu jest m. in. zdobycie wiedzy o nauczycielu - pedagogu: jego zadaniach zawodowych, kształceniu, kwalifikacjach i kompetencjach, rozwoju zawodowym i osobowym oraz zapoznanie studenta z wielowymiarową problematyką pracy nauczyciela; ukazanie aksjologicznego i etycznego wymiaru jego pracy; znaczenia oddziaływania wychowawczego nauczyciela na uczniów i podopiecznych, a także nawiązywania dialogu, porozumienia i tworzenia relacji interpersonalnych jako podstawowej kompetencji w zawodzie nauczyciela – pedagoga. W ramach przedmiotu student analizuje zadania zawodowe i projektuje drogę rozwoju zawodowego nauczyciela z uwzględnieniem konieczności uczenia się przez całe życie. Charakteryzuje środowisko pracy, analizuje zagadnienia związane z sukcesami zawodowymi, efektywnością i skutecznością w pracy nauczyciela, ma świadomość zagrożeń psychospołecznych związanych z pracą w zawodzie pedagoga;

Ad. 4/ Przedmiot: *Andragogika*. Celem przedmiotu jest m. in. zapoznanie studenta z możliwościami i perspektywami wykorzystania edukacji ustawicznej w zakresie rozwijania kompetencji i zainteresowań człowieka dorosłego. W ramach realizacji przedmiotu student analizuje drogę rozwoju jednostki z uwzględnieniem różnych form kształcenia ustawicznego (edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej), charakterystycznych problemów, kryzysów i zadań rozwojowych na kolejnych etapach dorosłości, kontekstu społeczno-kulturowego oraz wymagań współczesnego rynku pracy. Student charakteryzuje role społeczne osób dorosłych, zna podstawowe koncepcje uczenia się ludzi dorosłych; sposoby doskonalenia, zdobywania wiedzy oraz rozwijania umiejętności zainteresowań osób w różnych okresach dorosłości;

Ad. 5/ Przedmiot: *Wybrane teorie rozwoju zawodowego*. Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z wybranymi teoriami i koncepcjami rozwoju zawodowego oraz z zagadnieniami dotyczącymi uwarunkowań wyboru zawodu, planowania i realizacji kariery zawodowej. Student analizuje okresy rozwoju zawodowego, czynniki indywidualne i zewnętrzne odnoszące się do rozwoju zawodowego człowieka; kształtuje świadomość dotyczącą znaczenia własnej aktywności, zdobywania i rozwijania kompetencji oraz uczenia się przez całe życie. Poznając różne teorie i koncepcje rozwoju zawodowego człowieka, student ma możliwość zdobycia wiedzy dotyczącej motywów dokonywanych wyborów zawodowych i podejmowanych działań; potrafi dostrzegać i analizować związki między uwarunkowaniami rozwoju zawodowego, określać priorytety służące funkcjonowaniu na rynku pracy i budowaniu kariery zawodowej;

Ad. 6/ Przedmiot: *Kompetencyjny opis zawodów i stanowisk pracy*. Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z zagadnieniami związanymi z opisywaniem zawodów, stanowisk pracy, zadań zawodowych i wymaganych na tych stanowiskach kompetencji. W ramach przedmiotu studenci zdobywają wiedzę dotyczącą charakteru pracy oraz wymagań kwalifikacyjnych i kompetencyjnych w danym zawodzie. Kształtują umiejętność ustalania i opisywania zadań zawodowych, określania uprawnień i zakresu odpowiedzialności oraz kompetencji niezbędnych przy wykonywaniu pracy w analizowanym zawodzie i na wskazanym stanowisku, a także wykonywania bilansu kompetencji i audytu kompetencyjnego (kompetencji zdiagnozowanych i wymaganych). Student zna procedurę

tworzenia profilu kompetencyjnego dla zawodu i stanowiska pracy, definiuje kompetencje oraz określa ich wskaźniki, analizuje typy kompetencji.

W obszarze działalności wspierającej studentów można wyróżnić m.in.: współpracę z samorządem studentów. Studenci Instytutu Pedagogiki tworzą Samorząd Studentów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, który działa na podstawie Ustawy i Regulaminu oraz zgodnie ze Statutem. Jak wskazuje regulamin do zadań Samorządu należą:

- 1) obrona praw i interesów studentów,
  - 2) zapoznawanie studentów z ich prawami i obowiązkami,
  - 3) współdecydowanie o sprawach Uniwersytetu w zakresie i na zasadach określonych Ustawą i Statutem oraz innymi przepisami,
  - 4) prowadzenie działalności w zakresie spraw studenckich, w tym socjalno-bytowych i kulturalnych studentów,
  - 5) decydowanie w sprawach rozdziału środków finansowych przeznaczonych przez władze Uniwersytetu na cele studenckie,
  - 6) współdecydowanie z organami Uniwersytetu w sprawach socjalno-bytowych studentów, w szczególności w sprawach pomocy materialnej oraz nagród za wyniki w nauce,
  - 7) prowadzenie i popieranie działań na rzecz prawidłowego i zgodnego z potrzebami studentów procesu dydaktyczno-wychowawczego,
  - 8) opiniowanie organizacji i przebiegu procesu dydaktycznego oraz uzgodnienie treści Regulaminu Studiów w trybie przewidzianym przez Ustawę,
  - 9) animacja kultury studenckiej i integracja środowiska studenckiego,
  - 10) wspieranie i realizacja inicjatyw studenckich, w szczególności naukowych, kulturalnych, sportowych, turystycznych i charytatywnych,
  - 11) ułatwianie studentom korzystania z prawa do zrzeszania się,
  - 12) inicjowanie i popieranie samopomocy studenckiej,
  - 13) występowanie w sprawach dotyczących studentów do organów władzy publicznej.
- Stałą Komisją Parlamentu Samorządu Studentów KUL jest Komisja Dydaktyki i Jakości Kształcenia, która ma za zadanie dbać o jakość kształcenia na Uniwersytecie.

Do kompetencji Komisji Dydaktyki i Jakości Kształcenia należy w szczególności:

- 1) budowanie świadomości studentów Uniwersytetu poprzez cykliczne informowanie ich o przysługujących im prawach i obowiązkach,
- 2) podnoszenie poziomu wiedzy studentów Uniwersytetu w zakresie obowiązujących przepisów prawnych dotyczących szkolnictwa wyższego,
- 3) reagowanie na studenckie zapytania dotyczące procesu kształcenia,
- 4) zachęcanie studentów Uniwersytetu do wypełniania kwestionariuszy ewaluacyjnych dotyczących zajęć dydaktycznych prowadzonych w Uniwersytecie,
- 5) przygotowanie i przeprowadzenie ankiet badających opinie studentów Uniwersytetu w różnych obszarach działalności Uniwersytetu.

Kolegialnym organem Samorządu jest Komisja Grantowa, która może dofinansować realizację przedsięwzięć, w szczególności o charakterze naukowym, edukacyjnym, kultural-

nym, artystycznym i sportowym, pod warunkiem jednak, że podejmowane przedsięwzięcia przyczyniają się do rozwoju i integracji społeczności studenckiej Uniwersytetu, zwiększają zaangażowanie studentów w życie Uniwersytetu oraz promują Uniwersytet.

Kolegialnym organem Samorządu jest także Komisja Socjalno-Ekonomiczna działająca w zakresie spraw pomocy materialnej oraz innych spraw socjalno-bytowych studentów Uniwersytetu.

Wydziałowy Samorząd Studentów

Przedstawicielem i strażnikiem interesów wszystkich studentów danego roku i kierunku z danego Wydziału jest starosta

W swej działalności kieruje się troską o dobro studentów danego roku i jest przed nimi odpowiedzialny.

Do zadań starosty należy:

1) reprezentowanie studentów danego roku w bieżących sprawach dydaktycznych, organizacyjnych i administracyjnych wobec nauczycieli akademickich, opiekuna roku i pracowników dziekanatu oraz wobec władz Uniwersytetu, władz Wydziału i organów Samorządu,

2) rozwiązywanie indywidualnych i grupowych problemów zgłaszanych przez studentów danego roku,

3) cykliczne informowanie studentów danego roku o inicjatywach podejmowanych przez Samorząd.

Starosta odpowiada w szczególności za:

a) przekazywanie studentom danego roku wszelkich ogłoszeń dotyczących toku studiów, programu studiów i kalendarium akademickiego,

b) zbieranie i składanie w dziekanacie elektronicznych legitymacji studenckich w celu przedłużenia terminu ich ważności na kolejny semestr,

c) odbieranie z dziekanatu kart okresowych osiągnięć studenta na zimową i letnią sesję egzaminacyjną,

d) ustalanie z nauczycielami akademickimi terminów zaliczeń i egzaminów.

4. Starosta ma obowiązek współpracować z innymi organami Samorządu.

5. Starosta jest upoważniony do negocjacji i mediacji w imieniu studentów danego roku, a jego działania powinny skupić się na łagodzeniu sytuacji konfliktowych i dążeniu do harmonijnego współdziałania studentów danego roku.

Starosta odpowiada w szczególności za:

1/ przekazywanie studentom danego roku wszelkich ogłoszeń dotyczących toku studiów, programu studiów i kalendarium akademickiego,

2/ zbieranie i składanie w dziekanacie elektronicznych legitymacji studenckich w celu przedłużenia terminu ich ważności na kolejny semestr,

3/ odbieranie z dziekanatu kart okresowych osiągnięć studenta na zimową i letnią sesję egzaminacyjną,

4/ ustalanie z nauczycielami akademickimi terminów zaliczeń i egzaminów.

Starosta ma obowiązek współpracować z innymi organami Samorządu. Jest upoważniony do negocjacji i mediacji w imieniu studentów danego roku, a jego działania powinny skupić się na łagodzeniu sytuacji konfliktowych i dążeniu do harmonijnego współdziałania studentów danego roku.

Współpraca Instytutu Pedagogiki z Samorządem Studentów:

Studenci Instytutu Pedagogiki tworzą Samorząd Studentów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, który działa na podstawie Ustawy i Regulaminu oraz zgodnie ze Statutem. Jak wskazuje regulamin do zadań Samorządu należą:

1. Obrona praw i interesów studentów,
2. Zapoznavanie studentów z ich prawami i obowiązkami,
3. Współdecydowanie o sprawach Uniwersytetu w zakresie i na zasadach określonych Ustawą i Statutem oraz innymi przepisami,
4. Prowadzenie działalności w zakresie spraw studenckich, w tym socjalno-bytowych i kulturalnych studentów,
5. Decydowanie w sprawach rozdziału środków finansowych przeznaczonych przez władze Uniwersytetu na cele studenckie,
6. Współdecydowanie z organami Uniwersytetu w sprawach socjalno-bytowych studentów, w szczególności w sprawach pomocy materialnej oraz nagród za wyniki w nauce,
7. Prowadzenie i popieranie działań na rzecz prawidłowego i zgodnego z potrzebami studentów procesu dydaktyczno-wychowawczego,
8. Opiniowanie organizacji i przebiegu procesu dydaktycznego oraz uzgodnienie treści Regulaminu Studiów w trybie przewidzianym przez Ustawę,
9. Animacja kultury studenckiej i integracja środowiska studenckiego,
10. Wspieranie i realizacja inicjatyw studenckich, w szczególności naukowych, kulturalnych, sportowych, turystycznych i charytatywnych,
11. Ułatwianie studentom korzystania z prawa do zrzeszania się,
12. Inicjowanie i popieranie samopomocy studenckiej,
13. Występowanie w sprawach dotyczących studentów do organów władzy publicznej.

Stałą Komisją Parlamentu Samorządu Studentów KUL jest Komisja Dydaktyki i Jakości Kształcenia, która ma za zadanie dbać o jakość kształcenia na Uniwersytecie. Do kompetencji Komisji Dydaktyki i Jakości Kształcenia należy w szczególności:

1. Budowanie świadomości studentów Uniwersytetu poprzez cykliczne informowanie ich o przysługujących im prawach i obowiązkach,
2. Podnoszenie poziomu wiedzy studentów Uniwersytetu w zakresie obowiązujących przepisów prawnych dotyczących szkolnictwa wyższego,
3. Reagowanie na studenckie zapytania dotyczące procesu kształcenia,
4. Zachęcanie studentów Uniwersytetu do wypełniania kwestionariuszy ewaluacyjnych dotyczących zajęć dydaktycznych prowadzonych w Uniwersytecie,
5. Przygotowanie i przeprowadzenie ankiet badających opinie studentów Uniwersytetu w różnych obszarach działalności Uniwersytetu.

System wsparcia różnych grup studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością, realizowany jest przez: **1/ opiekę naukową, 2/ opiekę dydaktyczną oraz 3/ pomoc materialną.**

1/ opieka naukowa. Jej podstawowym filarem są seminaria dyplomowe: licencjackie i magisterskie, prowadzone w tradycyjnej, bardzo spersonalizowanej formule. Szczególnym polem aktywności są także Koła Naukowe Studentów w Instytucie Pedagogiki. Koła realizują działania naukowe pod opieką pracowników naukowo-dydaktycznych.

Ponadto, kadra sprawuje opiekę naukową nad studentami przygotowującymi swoje wystąpienia podczas konferencji i sympozjów a także w pierwszych publikacjach pokonferencyjnych, jak również uczestniczącymi w konkursach, m.in.:

- **konkurs im. Profesor Teresy Kukołowicz.** Jedną z dróg motywowania studentów do podniesienia poziomu prac dyplomowych i kształcenia jest możliwość uczestnictwa w Konkursach, jak m.in. w Konkursie im. Profesor Teresy Kukołowicz na najlepsze prace magisterskie i licencjackie z zakresu pedagogiki.

Studenci uczestniczą również w wymianie studenckiej w ramach programu MOST.

2/ opieka dydaktyczna. Nauczyciele akademicy prowadzą konsultacje przedmiotowe dla studentów. Odbywają się one tygodniowo na studiach stacjonarnych oraz na studiach niestacjonarnych podczas zjazdów. Informacje o terminie i miejscu konsultacji podawane są do wiadomości studentów na tablicach (przy Katedrach) oraz na platformie e-KUL zarówno w rozkładzie zajęć, jak również przez spersonalizowaną stronę www pracownika – w zakładce: „konsultacje”.

W tej samej formie funkcjonuje informacja o konsultacjach dyrektora Instytutu Pedagogiki, prodziekanów i dziekana WNS, zgodnie z zarządzeniem Rektora KUL z dnia 22.12.2016 r. w sprawie powołania zespołu ds. kontroli realizacji procesu dydaktycznego.

Platforma e-KUL pozwala uzyskać informację o planach studiów, planach zajęć, kartach przedmiotów (sylabusy), wynikach kolokwii i egzaminów oraz osobach prowadzących zajęcia. Dla każdego przedmiotu opracowane są karty przedmiotu, a prowadzący mają obowiązek informowania studenta o efektach kształcenia oraz sposobach ich weryfikacji.

W Instytucie Pedagogiki KUL istnieje instytucja opiekuna roku. Opiekun roku jest powoływany spośród pracowników naukowo-dydaktycznych Instytutu. Opiekunowie pozostają w stałym kontakcie z władzami Instytutu i Wydziału oraz ze starostami lat w sprawach bieżących związanych z organizacją procesu dydaktycznego (zgodnie z *Regulaminem działania opiekuna roku*). Do zadań opiekuna roku należy m.in. stały kontakt ze starostą roku w sprawach dotyczących organizacji procesu uczenia się. Opiekun roku zobowiązany jest m.in. do inspirowania i koordynowania aktywności społecznej studentów na rzecz Uniwersytetu i społeczności lokalnej. Opiekun roku monitoruje potrzeby edukacyjne studentów w ramach spotkań organizowanych nie rzadziej niż dwa razy w semestrze. Opiekun roku zobowiązany jest do składania prodziekanowi ds. studentów i prorektorowi rocznego sprawozdania ze swej działalności. Wymiernym efektem wsparcia studentów ze strony kadry są nagrody, jakie uzyskują studenci w krajowych konkursach na najlepsze prace magisterskie (zaliczone jako - z wyróżnieniem). Są przyznawane także nagrody książkowe według listy zgłaszanej przez opiekuna roku za działalność w ramach roku, Instytutu czy

Wydziału zwłaszcza w okresie Bożego Narodzenia (podsumowania roku), jak również na zakończenie roku akademickiego (absolutorium).

Prodziekan ds. studiów stacjonarnych i niestacjonarnych reprezentuje studentów w kontaktach z nauczycielami akademickimi i władzami Wydziału, jak również służy radą i pomocą w rozwiązywaniu trudności osobistych studentów. Starostowie poszczególnych roczników spotykają się z prodziekanem i omawiają problemy powstałe w związku ze studiami lub realizowanymi przedmiotami. W Instytucie Pedagogiki szczególną rolę odgrywa Centrum Edukacji Studentów Niesłyszących i Słabosłyszących, które wspiera edukację osób z dysfunkcją słuchu. Wsparcie to wiąże się z wyposażeniem sal wykładowych w specjalistyczny sprzęt, zapewnienie tłumaczy języka migowego, transliteratorów i pomocy w przygotowywaniu notatek z zajęć. Na uwagę zasługuje dostępność lektoratu języka angielskiego dla niesłyszących oraz specjalnie wydzielone dla tych osób wprowadzenie do pracy naukowej. Wsparcie studentów jest realizowane także w związku z obsługą ze strony pracowników administracyjnych w dziekanacie, którzy biorą udział w zalecanych dla nich szkoleniach;

3/ pomoc materialna jest przyznawana ze środków budżetu państwa i jest przyznawana na KUL studentom i doktorantom. Należą do tego rodzaju pomocy następujące świadczenia:

- a) stypendium socjalne;
- b) stypendium Rektora dla najlepszych studentów;
- c) stypendium dla najlepszych doktorantów;
- d) stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych;
- e) zapomoga.

Świadczenia te są przydzielane zgodnie z *Regulaminem przyznawania pomocy materialnej studentom i doktorantom*. Na stronie internetowej Działu Studenckich Spraw Socjalnych umieszczone są szczegółowe informacje dotyczące rodzajów stypendiów, formularzy, terminów składania wniosków, godzin obsługi interesantów.

Istnieją także Stypendia Ministra za wyniki indywidualnej pracy studentów; Stypendium Towarzystwa Przyjaciół KUL (przyznawane za szczególne zaangażowanie na rzecz KUL)

Do form wsparcia studentów zaliczamy także:

1. **Uczestnictwo w Programie MOST** pozwalające rozszerzyć swoje doświadczenia akademickie na inne środowisko, a także na studiowanie także według programów kierunków pokrewnych. Program ma zapewnić 30 punktów ECTS w semestrze;
2. **Program Erasmus;**
3. Jak też m.in. uczestnictwo w **programie Europejskich Spotkaniach Młodych PILGRIM** w Katowicach 23-25.11.2018 r.
4. **Projekt TRINATIONAL** - Międzynarodowy: niemiecko-francusko-polski projekt „Trinational” realizowany był w okresie od maja 2014 roku do kwietnia 2015 roku. W projekcie uczestniczyli studenci i pracownicy naukowcy trzech uczelni wyższych: Uniwersytet Nauk Stosowanych im Alice Salomon w Berlinie (Alice Salomon Hochschule Berlin); Instytut Pracy Socjalnej Regionu Owernia w Clermont-Ferrand

(Institut du Travail Social de la Region Auvergne Clermont-Ferrand) oraz Instytut Pedagogiki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

Wsparcie studentów dokonuje się także przez:

- kontaktowanie z instytucjami oferującymi staże, praktyki;
- informowanie o możliwości realizacji praktyk nadobowiązkowych;
- prezentowanie oferty Biura Karier KUL (m.in. poradnictwo zawodowe, coaching spotkanie z doradcą ds. przedsiębiorczości – indywidualne doradztwo biznesowe, szkolenia dotyczące poszukiwania pracy oraz kompetencji społecznych, organizacja praktyk nadobowiązkowych, serwis ofert pracy i praktyk, spotkania z pracodawcami na Uczelni, program ambasadorski).

Wsparcie studentów dokonuje się również przez same studia i ofertę dydaktyczną programu kształcenia. W programie kształcenia w Instytucie Pedagogiki mamy też przedmioty, które w szczególny sposób dotyczą przygotowania studentów do wejścia na rynek pracy i edukacji ustawicznej, realizowane zarówno jako przedmioty obowiązkowe, jak fakultatywne. Jest to szczególnie zaleta naszego programu kształcenia na kierunku pedagogika, której chyba też nie mają inne uczelnie kształcące na tym kierunku, gdzie nie ma aż tylu przedmiotów dotyczących przygotowania studentów do funkcjonowania na rynku pracy oraz do edukacji ustawicznej.

Wsparcie studentów poprzez

- kontaktowanie z instytucjami oferującymi staże, praktyki;
- informowanie o możliwości realizacji praktyk nadobowiązkowych;
- prezentowanie oferty Biura Karier KUL (m.in. poradnictwo zawodowe, coaching spotkanie z doradcą ds. przedsiębiorczości – indywidualne doradztwo biznesowe, szkolenia dotyczące poszukiwania pracy oraz kompetencji społecznych, organizacja praktyk nadobowiązkowych, serwis ofert pracy i praktyk, spotkania z pracodawcami na Uczelni, program ambasadorski)

Wsparcie studentów pedagogiki dotyczące wejścia na rynek pracy i kontynuowania edukacji odbywa się również w ramach nauczania wspomnianych wyżej przedmiotów realizowanych w Instytucie Pedagogiki KUL podczas studiów stacjonarnych I stopnia, takich jak: *Projektowanie rozwoju zawodowego* (wykład), *Pedagogika pracy* (konwersatorium); studiów II stopnia: *Pedeutologia* (wykład), *Andragogika* (konwersatorium) oraz zajęć fakultatywnych: *Wybrane teorie rozwoju zawodowego* (wykład) i *Kompetencyjny opis zawodów i stanowisk pracy* (konwersatorium), w których mogą uczestniczyć studenci pedagogiki I i II stopnia.

Wsparciem studentów jest także włączanie ich do współorganizacji konferencji i stwarzanie możliwości aktywnego udziału w konferencjach (włącznie z przygotowywaniem i wygłoszeniem komunikatu, czy nawet referatu, udział w sesji plakatowej itp. Do tego zakresu działalności można zaliczyć prace i inicjatywy podejmowane w Kole Naukowym Doktorantów Pedagogiki organizujące także konferencje naukowe.

Studenci Instytutu Pedagogiki są zaangażowani w różne formy aktywności sportowej, chociażby uczestnicząc w działaniach *Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego KUL* artystycznej i szeroko rozumianej organizacyjnej, chociażby angażując się w organizację konferencji w Instytucie Pedagogiki.

Ciekawym przykładem aktywności studentów jest ich udział w organizowanej przez Puławskie Azoty dorocznej ogólnopolskiej imprezie Przedszkoliada. PL. ORLEN PRZEDSZKOLIADA TOUR to jeden z projektów od kilku lat prowadzony w ramach ogólnopolskiego systemu rozrywki ruchowej PRZEDSZKOLIADA.PL. Wszystkie Aktywne Przedszkolaki są uczestnikami Drużyny Kangura, obecnej w ponad 150 miastach w Polsce. System PRZEDSZKOLIADA.PL zapewnia rozrywkę ruchową, przeciwdziała otyłości i upowszechnia wszechstronny rozwój ruchowy, a przy okazji naucza podstaw olimpijskich dyscyplin sportu: piłki nożnej, koszykówki, siatkówki i piłki ręcznej. W Lublinie od kilku lat w największych halach sportowych odbywają się kolejne imprezy w ramach największego w Europie cyklu imprez dla przedszkolaków, czyli ORLEN PRZEDSZKOLIADA TOUR, a wcześniej Grupa Azoty Przedszkoliada TOUR. Uczestniczy w nich każdego roku około 450 – 500 aktywnych przedszkolaków z przedszkoli na terenie województwa lubelskiego wraz z rodzicami i opiekunami.

Nasi studenci od pierwszej edycji w Lublinie są zapraszani do współpracy przy organizacji tej imprezy jako wolontariusze. Koordynuje tą współpracą dr Renata Kołodziejczyk. Każdego roku udaje się zaangażować od 20 do 25 wolontariuszy z kierunku pedagogika i pedagogika specjalna. Wcielają się w Maskotki Firmowe, są opiekunami grup przedszkolaków, pomagają w sekcjach: żywieniowej, rysowania emocji sportowych itd. Organizatorzy imprezy każdego roku są bardzo zadowoleni z pracy i zaangażowania naszych wolontariuszy i często proponują im stałą współpracę w ciągu roku na terenie przedszkoli, chętnie też pośredniczą w nawiązywaniu współpracy studentów z placówkami przedszkolnymi na terenie województwa. Udział w tej imprezie jest na tyle atrakcyjny i budujący doświadczenie, że każdego roku zgłasza się coraz więcej chętnych studentów i zmuszeni jesteśmy dokonywać selekcji kandydatów wg klucza zaawansowania w studiowaniu. W bieżącym roku z 50 osobowej grupy chętnych zakwalifikowali się tylko studenci najstarsi. Korzyści z tej aktywizacji studentów są obopólne.

Aktywność artystyczną studenci mogą realizować również w ramach warsztatów z profilaktyki logopedycznej prowadzonych każdego roku w lubelskich przedszkolach, szkołach, ośrodkach specjalnych, domach dziecka itd. pod opieką dr Renaty Kołodziejczyk. Studenci przygotowują cykl zabaw logopedycznych atrakcyjnych dla dzieci. Dla uatrakcyjnienia tych zajęć studenci wcielają się w różne postaci bajkowe i animują zabawy logopedyczne tematycznie związane z konkretnymi bajkami. Placówki współpracujące z Katedrą Pedagogiki Specjalnej w ramach corocznych organizacji warsztatów bardzo cenią sobie taki kontakt z uczelnią i studentami, a studenci realizują swoje pasje i zdobywają doświadczenie zawodowe.

Jedną z dróg motywowania studentów do podniesienia poziomu prac dyplomowych i kształcenia jest wspomniana już wyżej możliwość uczestnictwa w przywoływanym już wyżej Konkursie im. Profesor Teresy Kukołowicz na najlepsze prace magisterskie i licencjackie z zakresu pedagogiki. Pomysłodawcą i organizatorem konkursu jest Instytut Pedagogiki KUL. Konkurs ma charakter ogólnopolski i odbywa się każdego roku. Celem konkursu jest nie tylko upowszechnienie myśli i dorobku Profesor Teresy Kukołowicz, ale także zwiększanie zainteresowania studentów refleksją pedagogiczną i badaniami prowadzonymi w KUL w ujęciu historycznym i współczesnym oraz promowanie oryginalnych prac badawczych z

zakresu pedagogiki. Prace poddane są recenzji zewnętrznej (profesorowie innych uczelni) oraz wewnętrznej (profesor IP KUL). Dotychczas odbyły się dwie edycje konkursu. W pierwszej edycji recenzentami byli Profesorowie: Alicja Kargulowa i Danuta Opozda, w drugiej edycji – Profesorowie: Olga Czerniawska i Marian Surdacki. Osobno wyróżniono najlepsze prace w kategoriach: prace magisterskie oraz prace licencjackie.

Studenci na kierunku pedagogika mają możliwość uzyskania informacji o systemie wsparcia (stypendia, ubezpieczenia, miejsca w domach studenckich), w tym szczególnie o możliwościach uzyskania pomocy materialnej w „Dziale Studenckich Spraw Socjalnych” do którego zadań należy między innymi:

- prowadzenie całości spraw związanych z Funduszem pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w oparciu o ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (tj., Dz. U. z 2012 r., poz. 572 z późn.zm.) oraz o Regulamin przyznawania pomocy materialnej studentom i doktorantom KUL;
- współpraca z dziekanatami poszczególnych Wydziałów, z Radą Studentów KUL, z Radą Doktorantów KUL;
- zgłaszanie do ubezpieczenia zdrowotnego studentów i doktorantów;
- prowadzenie działalności sprawozdawczej o pomocy materialnej;
- wydawanie zaświadczeń o pomocy materialnej;
- przygotowanie dokumentacji dotyczącej przyznania zapomóg studentom i doktorantom w trudnej sytuacji materialnej oraz sporządzanie list wypłat.

Studenci mogą również uzyskać ogólne informacje o systemie wsparcia u opiekuna roku, w sekretariacie Instytutu Pedagogiki oraz w dziekanacie Wydziału Nauk Społecznych. Wszelkich zaś szczegółowych informacji w zakresie systemu wsparcia i pomocy materialnej udziela studentom pedagogiki pracownik działu studenckich spraw socjalnych obsługujący wszystkie osoby studiujące na Wydziale Nauk Społecznych. Ponadto na głównej stronie internetowej KUL (Stypendia i sprawy socjalne), studenci mogą znaleźć wszelkie niezbędne informacje i dokumenty związane z systemem wsparcia i pomocy socjalnej na KUL.

Wszelkie zasady i procedury związane z przyznawaniem pomocy materialnej studentom zawiera: „Regulamin przyznawania pomocy materialnej studentom i doktorantom katolickiego uniwersytetu lubelskiego Jana Pawła II” (załącznik).

W Instytucie Pedagogiki KUL funkcjonuje siedem kół naukowych, których celem jest stwarzanie studentom i doktorantom możliwości pogłębienia wiedzy pedagogicznej, propagowania kultury pedagogicznej, pomoc w rozwijaniu zainteresowań naukowych i kulturalnych, podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz doskonalenie umiejętności liderek członków Koła poprzez pracę w zespole oraz pogłębienie formacji społecznej członków Koła.

Studenci Pedagogiki, Pedagogiki Specjalnej oraz doktoranci zrzeszeni w kołach naukowych, samodzielnie lub we współpracy z Samorządem Studentów Wydziału Nauk Społecznych i innymi organizacjami studenckimi z KUL oraz spoza KUL, organizują warsztaty, sympozja, konferencje naukowe, zebrania dyskusyjne oraz odczyty pracowników naukowych, zapraszanych gości bądź członków Koła. W ramach realizacji powyższych zadań nawiązują współpracę z instytucjami państwowymi, organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami różnych środowisk naukowych.

W Instytucie Pedagogiki oprócz pracowników Instytutu zajęcia prowadzą także pracownicy innych instytutów i wydziałów naszego Uniwersytetu, a oceny jakości ich pracy pozostają w gestii ich jednostek organizacyjnych. Podobnie jak pracownicy Instytutu Pedagogiki prowadzą zajęcia „usługowe” na innych kierunkach studiów.

Zajęcia zrealizowane przez pracowników Instytutu Pedagogiki są oceniane na ogół bardzo wysoko – „całkowicie pozytywnie”, jedynie kilka zajęć nie otrzymuje żadnych ocen, a ta tendencja jest rozwojowa i odnotowuje się pozytywny wzrost liczby ankiet ewaluacyjnych w tym zakresie.

Chociaż ciągle jeszcze można mieć wątpliwości co do reprezentatywności tych wyników ewaluacji, ewaluacja w Instytucie Pedagogiki jest ciągle najbardziej reprezentatywna w porównaniu z innymi jednostkami Wydziału. Można mieć wątpliwości co do reprezentatywności zwłaszcza w odniesieniu do niektórych zajęć (przy dwóch lub kilku ankietach ewaluacji), a także brakach ewaluacji w ogóle z kilku przedmiotów, w oparciu o to, co zostało zgłoszone, można przeprowadzić szczegółowe analizy i wyprowadzać niektóre wnioski związane z jakością dydaktyki realizowanej w Instytucie Pedagogiki KUL, a mianowicie:

1. W opiniach, zwłaszcza uzupełniających, stanowiących bardzo interesującą lekturę, znajdują się określenia wskazujące na obiór treści, przyswajanie ich sobie, miłą atmosferę tego przekazu itp., brakuje natomiast określeń, które potwierdzałyby obudzenie w studentach potencjału osobowego, talentów czy kreatywności. Może to być wyrazem ciągle jeszcze obecnej koncepcji podającej studiowania i przyswajania sobie wiedzy, brakiem natomiast koncepcji poszukującej i odkrywającej w trybie przyswajania sobie wiedzy i jej nabywania. Być może ciągle jeszcze koncepcja kształcenia W. Okonia jako *koncepcja nauczania – uczenia się* jest mało odczuwana przez uczestników procesu kształcenia na poziomie akademickim;
2. Na podkreślenie też zasługuje frekwencja – czyli ilość wypełnionych ankiet ewaluacyjnych. Studenci na kierunku pedagogika zajmują tutaj wyróżniające się miejsce w porównaniu do całego Wydziału i Uczelni. W samym Instytucie Pedagogiki natomiast wyższą frekwencją wykazują się studenci studiów niestacjonarnych, aniżeli studiów stacjonarnych ze względu także na bardziej zauważalną motywację do studiowania. Studenci studiów niestacjonarnych, po własnych doświadczeniach pracy i jej wymaganiach, być może bardziej się otwierają na nauczanie – uczenie się i na przyswajanie sobie wiedzy;
3. Wyżej oceniają pod każdym względem ofertę programową i prowadzone zajęcia studenci wyższych stopni kształcenia, aniżeli na pierwszym stopniu kształcenia. Ewaluacja w tym względzie, zwłaszcza co do nabycia nowych umiejętności czy kompetencji wzrasta wraz z postępem studiowania. Wydaje się zatem, że być może pierwsze roczniki studiów (głównie I-szy stopień) nie posiadają jeszcze podstaw do pełniejszego korzystania z oferty programowej studiów – tutaj powraca być może analizowana kiedyś myśl o wprowadzeniu przygotowania studentów do podjęcia studiów (potrzeba czegoś w rodzaju kursu przygotowawczego). Biorąc pod uwagę wyniki ewaluacji można stwierdzić, że studenci zdają się wchodzić w studiowanie dopiero na II-gim roku studiów I-go stopnia;

4. Kompetencje wykładowców i stosunek do studentów oraz warunki lokalowe wyżej oceniają studenci wyższych stopni kształcenia, aniżeli na pierwszym stopniu. Wydaje się, że studenci pierwszego stopnia, zwłaszcza pierwszego semestru czy roku, mają mniej możliwości osobistych spotkań z prowadzącymi zajęcia i dopiero uczęszczanie na *Seminarium dyplomowe*, praca w grupach, czy praktyki, umożliwiają pozyskiwanie większej ilości doświadczeń, stąd też wyższe oceny w ewaluacji;
5. Zaznaczają się też wyraźnie dwie grupy studentów dokonujących ewaluacji: pierwsza grupa – to studenci zadowoleni z prowadzenia zajęć (i jest ich przeważająca liczba – w mojej ocenie ok. 95 % dokonujących ewaluacji w Instytucie Pedagogiki), ale też pojawia się około 5% wyrażających mniej lub bardziej wyraźne oceny krytyczne, nawet wprost zaprzeczające opiniom kolegów w odniesieniu do tej samej kwestii (w każdym bądź razie należy stwierdzić, że brakuje ewaluacji zdecydowanie negatywnych!);
6. Niższe wyniki ewaluacji przez studentów pierwszego roku studiów, związane zwłaszcza z warunkami lokalowymi i sprzętem wiążą się z wcześniejszymi doświadczeniami o wiele lepiej wyposażonych auli w szkołach niższych stopni edukacji, nasze warunki na Kul-u dla dydaktyki, oceniają nawet w bezpośrednich wypowiedziach jako zbyt ubogie w zestawieniu z poprzednimi warunkami w ich poprzednich szkołach. Podobnie też metody nauczania – zwłaszcza przy braku kryteriów rozróżniania kategorii zajęć jak: wykłady, ćwiczenia, seminaria czy konwersatoria, mogą być oceniane z pozycji szkoły średniej - w taki sposób, jak to się ukazywało przy wynikach;

Ogólną ocenę z kilku ostatnich okresów podlegających ewaluacji można sformułować jako całkowicie pozytywną (tj. ok. 4.0). Należałoby w związku z tym także pracować nad dalszym podnoszeniem jakości kształcenia, takimi jak:

- a) w zakresie treści programów edukacyjnych wskazana byłaby stała optymalizacja i aktualizacja literatury przedmiotu;
- b) istnieje potrzeba poszukiwania takich metod i form, które nie tylko zwiększą atrakcyjność zajęć i ich efektywność (aktywizujących, multimedialnych, grupowych) pomimo niezależnych od nauczycieli akademickich warunków ich prowadzenia, ale które przynajmniej odczuwalnie dla studentów sprawią nabycie doświadczeń związanych z trybem poszukującym/współposzukującym nauczania;
- c) wskazane byłoby stałe doskonalenie umiejętności bardziej zróżnicowanego jeszcze i bogatego wykorzystywania podczas zajęć dydaktycznych nowych środków dydaktycznych, np. tablicy multimedialnej itd.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Informacje o ofercie kształcenia, planach i programach studiów, regulaminie studiów, *Statucie KUL* itd. dostępne są na stronie internetowej Uczelni oraz na platformie e-KUL. Publiczna informacja dostępna bez konieczności logowania się do platformy obejmuje m.in.:

- warunki przyjęć na studia – aktualizowane na bieżąco;

- ulotkę rekrutacyjną z całą ofertą edukacyjną KUL oraz folder ze szczegółowym opisem kierunków studiów I-go i II-go stopnia oraz doktoranckich;
- program studiów z podziałem na poszczególne stopnie studiów. Dostępny jest aktualny plan zajęć, jak również z poprzedniego roku akademickiego;

Poza tym zapewniony jest standardowy dostęp do informacji w gablotach Instytutu Pedagogiki KUL, także poszczególnych Katedr oraz w gablotach Wydziału, dotyczący aktualnych działań związanych z zajęciami, jak również inicjatywami i wydarzeniami, jak np. organizowanymi konferencjami.

O Instytucie i studiach oraz możliwościach zaangażowania tak w życiu studenckim, jak również po uzyskaniu dyplomu informują publikacje zwarte wydane jako *Księgi okolicznościowe Instytutu Pedagogiki*. Należą do nich zwłaszcza:

1/ *Pedagogika na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Historia i współczesność*, przygotowana pod redakcją Aliny Rynio i Ryszarda Skrzyniarza, przy współpracy Łucji Badeńskiej (Lublin, Wydawnictwo Jedność, 2011).

2/ *Instytut Pedagogiki na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w Lublinie. Księga Jubileuszowa*, przygotowana pod redakcją ks. Mariana Nowaka (Lublin, Wydawnictwo KUL, 2018).

Cyklicznie od wielu lat odbywają się spotkania dla młodzieży zainteresowanej podjęciem studiów w naszym Instytucie. Celem spotkań jest zaprezentowanie pracy Instytutu, poszczególnych specjalności, zapoznanie z ofertą studiów kierowaną do potencjalnych studentów. Oprócz oferty prezentowany jest program przygotowany przez studentów i kadre instytutową. Kandydaci mają możliwość uczestniczenia w wybranych konwersatoriach, ćwiczeniach, warsztatach i wykładach.

Instytut korzysta z doświadczenia naszych interesariuszy zapraszając ich do stałej współpracy z Instytutem, także przez praktykę rozsyłania opracowanej w ramach Instytutu Pedagogiki ankiety ewaluacyjnej przygotowanej pod kątem dostępu do informacji o Instytucie i studiach realizowanych w Instytucie; ankieta pozwala Interesariuszom dokonywać oceny programu, relacji z pracownikami, z odpowiedzialnymi za koordynowanie praktyk itd.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Jakość kształcenia w Instytucie Pedagogiki KUL monitoruje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych KUL. Podstawą jej funkcjonowania jest uchwała Senatu KUL z 29.11.2012 r. w sprawie *Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia*. Komisja ta działa w oparciu o własny *Regulamin*, który określa zadania, skład oraz tryb działania Komisji.

Komisja czuwa nad aktualizacją programu kształcenia, dopasowując go do aktualnych potrzeb studentów, ich zainteresowań oraz potrzeb rynku. Komisja prowadzi również stałe działania mające na celu pozyskiwanie opinii studentów i interesariuszy zewnętrznych odnośnie do programu kształcenia.

System ten działa m.in. przez wprowadzenie systemu kodowania zajęć polegającego na zapisywaniu się studentów za pośrednictwem platformy internetowej e-Kul na poszczególne zajęcia. Dzięki temu staje się możliwe dokonanie realnej oceny potrzeb i zainteresowań studentów, a szczególnie pozwala to na szybkie i skuteczne podejmowanie decyzji co do konieczności powołania adekwatnej liczby grup lub zawieszenia w planie zajęć tych przedmiotów, które nie cieszą się zainteresowaniem studentów i wprowadzenia tych, które w ich ocenie są atrakcyjniejsze. Tego rodzaju działania podejmowane są na bieżąco. Praktyka cyklicznych spotkań ze studentami, poza stałymi jak: 1/ na początek roku akademickiego; 2/ na tzw. oplatku Instytutu Pedagogiki; 3/ spotkaniu wielkanocnym Instytutu Pedagogiki; 4/ absolutorium i pożegnaniu studentów kończących studia w Instytucie Pedagogiki – również służy pomocą w odpowiednim wcześniejszym planowaniu stosownych działań.

Studenci mają jednocześnie dostęp on-line do aktualnych informacji dotyczących zajęć dydaktycznych na stronach www oraz e-Kul.

Kluczową rolę w ocenie jakości zajęć pełni system ewaluacji zajęć polegający na wypełnianiu przez studentów anonimowych ankiet za pośrednictwem platformy e-Kul. Każdy semestr zajęć kończy się ewaluacją, do której studenci są zachęceni przez samych prowadzących oraz władze Instytutu i Wydziału. Podczas spotkań: oplatkowego, jak również wielkanocnego są podejmowane działania promujące i podsumowujące proces ewaluacji, podobnie jak podczas *Dni Pedagoga*.

Ocena zajęć dotyczy m. in. przygotowania się prowadzącego do zajęć, jego zaangażowania i atrakcyjności formy prowadzenia zajęć. Prowadzący zajęcia ma możliwość zapoznania się z wynikami ankiet po zakończeniu procesu oraz obowiązek raportowania przełożonemu wyników oceny. Kierownicy Katedr odbywają spotkania z prowadzącymi zajęcia podczas spotkań w Katedrach, omawiając wyniki ewaluacji oraz wskazując kierunki niezbędnych zmian.

Wyniki ankiet analizuje i raportuje dyrektor Instytutu przygotowując „Raport ewaluacji zajęć” za konkretny okres zaliczeniowy tzn. semestr I i następnie za semestr II danego roku akademickiego z prowadzonych zajęć całego Instytutu Pedagogiki. Wyniki studenckich ewaluacji zajęć, a ostatnio także rezultaty pracy naukowej w postaci wydanych publikacji stanowią podstawę dorocznego spotkania dyrektora Instytutu z poszczególnymi Katedrami i rozmowy o jakości realizowanej pracy naukowo-dydaktycznej jak również możliwościach jej promowania.

Wyniki ankiet oraz raporty przesłane przez dyrektorów Instytutów analizuje również Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, przedstawiając je do zatwierdzenia Radzie Wydziału. Wyniki ewaluacji przekładają się na konkretne decyzje dotyczące m.in. programów studiów (np. postulowane zmiany usytuowania zajęć na ostatnich latach studiów), sposobu prowadzenia zajęć (np. zmiany w zakresie wprowadzania zajęć warsztatowych, większej liczby ćwiczeń, czy większego nasycenia zajęć aspektami praktycznymi), usterkami sprzętu technicznego wyposażenia sal wykładowych, czy wreszcie poprawy materialnych warunków studiowania (np. postulaty poprawy bazy dydaktycznej, remontów auli w r. ak. 2017/18, czy nawet wyłączenia jednej auli z użytkowania w r. ak. 2018/19).

Na ogół studenci Instytutu Pedagogiki bardzo pozytywnie oceniają przygotowanie prowadzących do realizacji zajęć, co jest głównie efektem rozwijania wysokiej jakości zajęć, także przyjęcia w większym wymiarze formy ćwiczeniowej i warsztatowej.

Sposób prowadzenia zajęć podlega ocenie w ramach prowadzonej hospitacji zajęć przez bezpośrednich przełożonych, którzy przygotowują protokoły hospitacji, odnotowując ogólne uwagi co do przebiegu zajęć, jak również sugestie dotyczące zmian. Przebieg hospitacji regulowany jest przyjętym regulaminem hospitacji.

Wyrazem projakościowego działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest również analiza kart przedmiotów dokonywana przez władze Instytutu i Wydziału i dokonywane m.in. przy zatwierdzaniu na e-Kul. Przy analizie kart przedmiotu zwraca się uwagę na spójność treści zajęć, dostosowanie ich do potrzeb studentów i kierunku studiów oraz specjalności, również wymagań zewnętrznych (zawodowych i rynku). Przy analizie kart zwraca się uwagę również na aktualność i dostępność obowiązkowej literatury przedmiotu.

Efektem kształcenia ma być zapewnienie studentom dobrego startu na rynku pracy po ukończeniu studiów. W związku z czym oferta zajęć fakultatywnych, realizowanych specjalności czy w końcu kierunku studiów – mają przyczynić się do aktualizacji tych oczekiwań. Służy temu kontakt z Biurem Karier KUL oraz prowadzenie zajęć przez praktyków, także zapraszanych, aby realizować określone tylko jednostki dydaktyczne w ramach poszczególnych zajęć.

Udział interesariuszy zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych w procesie kształcenia w procesie prowadzenia zajęć dydaktycznych np. przez praktyków, uatrakcyjniła ofertę dydaktyczną. Udział interesariuszy zewnętrznych zapewnia działania integrujące środowisko akademickie ze środowiskiem praktyków, przez organizowanie również studiów podyplomowych, obowiązkowych praktyk oraz staży, także wykładów gościnnych itd.

Instytut otwarty jest na zewnętrzne propozycje i organizuje wydarzenia naukowe z udziałem praktyków, jak np. inicjatywa Seminariów Wymiany Doświadczeń organizowanych przez Katedrę Dydaktyki i Edukacji Szkolnej itp. Niejednokrotnie samorządy i instytucje zrzeszające grupy zawodowe obejmują patronat nad wydarzeniami odbywającymi się w Instytucie Pedagogiki KUL.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej		
	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki	<p>Mocne strony <i>należy wskazać nie więcej niż pięć najważniejszych atutów kształcenia na ocenianym kierunku studiów</i></p>	<p>Słabe strony <i>należy wskazać nie więcej niż pięć najpoważniejszych ograniczeń utrudniających realizację procesu kształcenia i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</i></p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oceniana przez nas jako mocna naukowo kadra – na co składa się liczba samodzielnych 19 (5 profesorów tytularnych), prof. KUL i dr habilitowani -14; 2. Międzynarodowe kontakty (ACISE) i osiągnięcia zauważane także za granicą; 3. Specyfika i oryginalność w skali kraju – kierunek integralnej pedagogiki personalistycznej z tradycją i rzeczywistym dorobkiem w tym względzie; 4. Oryginalne kierunki badań w postaci pedagogiki otwartej, pedagogiki integralnej, biografistyki i historii wychowania oraz historii opieki społecznej, Metoda fonogestów i surdologlotodydaktyka; w tym także badania w zakresie pedagogiki wiedzy, badania nad wiedzą pedagogiczną, pedagogika jako nauką; 5. Studia prowadzone metodą e-learningu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konieczna do odrobienia luka między samodzielnymi pracownikami naukowymi a młodymi pracownikami naukowymi wywołana także latami niżu demograficznego i mniejszą liczbą studentów; 2. Związane z powyższą sytuacją obciążenie nadgodzinowe pracowników i potrzeba doraźnego prowadzenia zajęć z zakresu pokrewnych obszarów zainteresowań – ze względu na okresy choroby lub urlopu niektórych pracowników; 3. Odległość od centrum miasta i niemożność uczestniczenia w pełnym życiu akademickim, zwłaszcza w interdyscyplinarnym dialogu z innymi kierunkami kształcenia; 4. Zbyt duże obciążenie sprawozdawczością, rozbudowanymi wymaganiami dokumentowania własnych osiągnięć i dorobku oraz ciągłymi zmianami dotyczącymi sylabusów, kart przedmiotów itp., a przy tym ciągle jeszcze zbyt uboga baza elektronicznych baz danych w Bibliotece, a także ograniczenia systemu teleinformatycznego; 5. Trudności i ograniczenia – zwłaszcza w obecnym okresie – w uzyskaniu pełnego dofinansowania konferencji, wydania monografii, także ograniczenia co do możliwości wydawania związane z własnymi dość powolnie działającymi wydawnictwami.
Czynniki zewnętrzne	<p style="text-align: center;">Szanse</p> <p style="text-align: center;"><i>należy wskazać nie więcej niż pięć najważniejszych zjawisk i tendencji występujących w otoczeniu uczelni, które mogą stanowić impuls do rozwoju kierunku studiów</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inicjatywy konferencji międzyuczelnianych, pozwalające na 	<p style="text-align: center;">Zagrożenia</p> <p style="text-align: center;"><i>należy wskazać nie więcej niż pięć czynników zewnętrznych, które utrudniają rozwój kierunku studiów i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obawy związane mimo wszystko ze wzrostem biurokratyzacji w pracy naukowo-dydaktycznej;

<p>uczynienie w KUL centrum debat nad edukacją przedszkolną i wczesnoszkolną, czy też dialogu pedagogiki z filozofią i teologią – w związku z 15 latami pracy i systematycznych spotkań Zespołu Pedagogiki Chrześcijańskiej działającego pod patronatem KNP PAN;</p> <p>2. Uruchomienie jednolitych studiów magisterskich nauczycielskich i z pedagogiki specjalnej, co daje większą stabilność tym kierunkom studiów i perspektywom zatrudnienia nowych pracowników;</p> <p>3. Nadzieje związane z Ustawą 2.0 pozwalającą ufać na redukcję obciążenia sprawozdawczością i uproszczeniami w zakresie dokumentowania swoich osiągnięć;</p> <p>4. Perspektywa powrotu do centrum miasta i do Gmachu Głównego Uczelni, co umożliwi studentom i pracownikom lepsze wykorzystanie bazy i potencjału akademickiego Uczelni;</p> <p>5. Nadzieje na uzyskanie uprawnień akademickich habilitacyjnych oraz uzyskania akceptacji naszego czasopisma w bazie Scopus.</p>	<p>2. Technicyzacja nauczania i ograniczanie podmiotowości jednostki i pracowników, <i>adiaforyzacja</i> (termin przypomniany przez Z. Bauman) dotycząca obowiązkowych działań nauczycieli akademickich, wymuszonych decyzjami administracyjnymi w skali kraju i uczelni, wiążąca się przede wszystkim ze wspomnianą wyżej biurokratyacją, a polegająca na konieczności wykonywania działań obojętnych moralnie dla relacji wykładowców ze studentami, stanowiących jednak przeszkodę dla troski o jakość kształcenia (ze względu na niespotykaną dotąd w praktyce życia akademickiego czasochłonność tych działań). Adiaforyzacja przenosi punkt ciężkości oceny działania z jego wartości moralnej na sprawność organizacyjną i umiejętność wykonania nałożonego administracyjne zadania;</p> <p>3. Zagrożenie technicyzacją nauczania i wychowania z utratą jakości relacji międzyludzkich i humanistycznej perspektywy w edukacji;</p> <p>4. Ograniczanie podmiotowości jednostki i pracowników przez dyrektywy i narzucane rozwiązania;</p> <p>5. Ograniczenia związane z możliwościami publikowania i wydawnictwami punktowanymi, co zdecydowanie może opóźnić wydawanie monografii i publikacji zbiorowych/pokonferencyjnych</p>
---	---

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Al. Raclawickie 14, skr. poczt. 129

20-950 Lublin

(Pieczęć uczelni)

DZIEKAN
Wydziału Nauk Społecznych

S Fel
ks. dr hab. Stanisław Fel, prof. KUL

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

REKTOR
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego
Jana Pawła II

Antoni Dębski
ks. prof. dr hab. Antoni Dębski

(podpis Rektora)

Lublin, dnia 17.04.2019 r.
(miejsowość)